

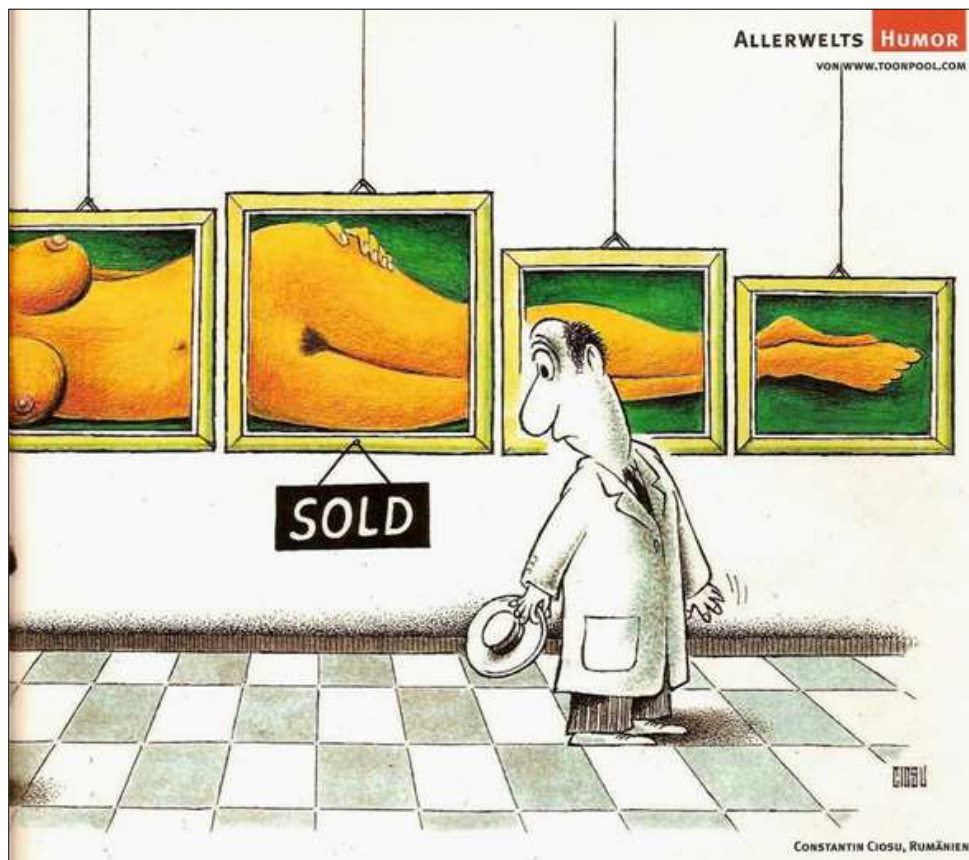
původní obrázek / *Constantin Ciosu* * Seriál „30“ / *Zlaté časy Těčka - č. 10 - říjen 1989* * Z domova / *Hejzlar, Linek, Matuška, Jaz, Hiršl, Slíva, Hojný, Neprakta* * Časopisy / *Sorry, Bumerang, Eulenspiegel* * Galérie / *Steinberg a perspektiva* * Výročí / *Vladimír Jiránek* (před Listopadem 2009 o Řádu bílé opice) * Retro VI. / *Jiří Hruboň: Renčín a domácí deníky* * Recenze / *4x = Novoměstský Osteň, Jiránek pro Hamšíka, Humoresques a Retro ČS 2 * 4x / JAZ v Deníku N* * Téma / *Steinberg a my, VI. díl: U fotografa* * *Chlubna / Kantorek v Bordigheře!* * Z tisku / *O humoru* * Z archívu / *Born pro Parlamentní listy* * Do archívu / *Jiří Košťář* v Mediažurnálu * *Ze světa* / Itálie, Rusko, Kanada, Chorvatsko, Francie, Polsko, Německo * *Fotofóry / Móda jen pro ženy* * Z pošty / *K e-GAGu* * *Výsledky* / Slovensko, Srbsko, Chorvatsko, Ukrajina, Indie, Bulharsko, Makedonie, Rusko * *Soutěže* / Brazílie, Mexiko, Čína, Kuba, Polsko, Rumunsko, Norsko, Turecko, Itálie_{AJ}

e-GAG

tofory / Móda jen pro ženy * Z pošty / *K e-GAGu* * *Výsledky* / Slovensko, Srbsko, Chorvatsko, Ukrajina, Indie, Bulharsko, Makedonie, Rusko * *Soutěže* / Brazílie, Mexiko, Čína, Kuba, Polsko, Rumunsko, Norsko, Turecko, Itálie_{AJ}

Měsíčník autorů + přátel české karikatury e-číslo 2019 / 10 17. ročník

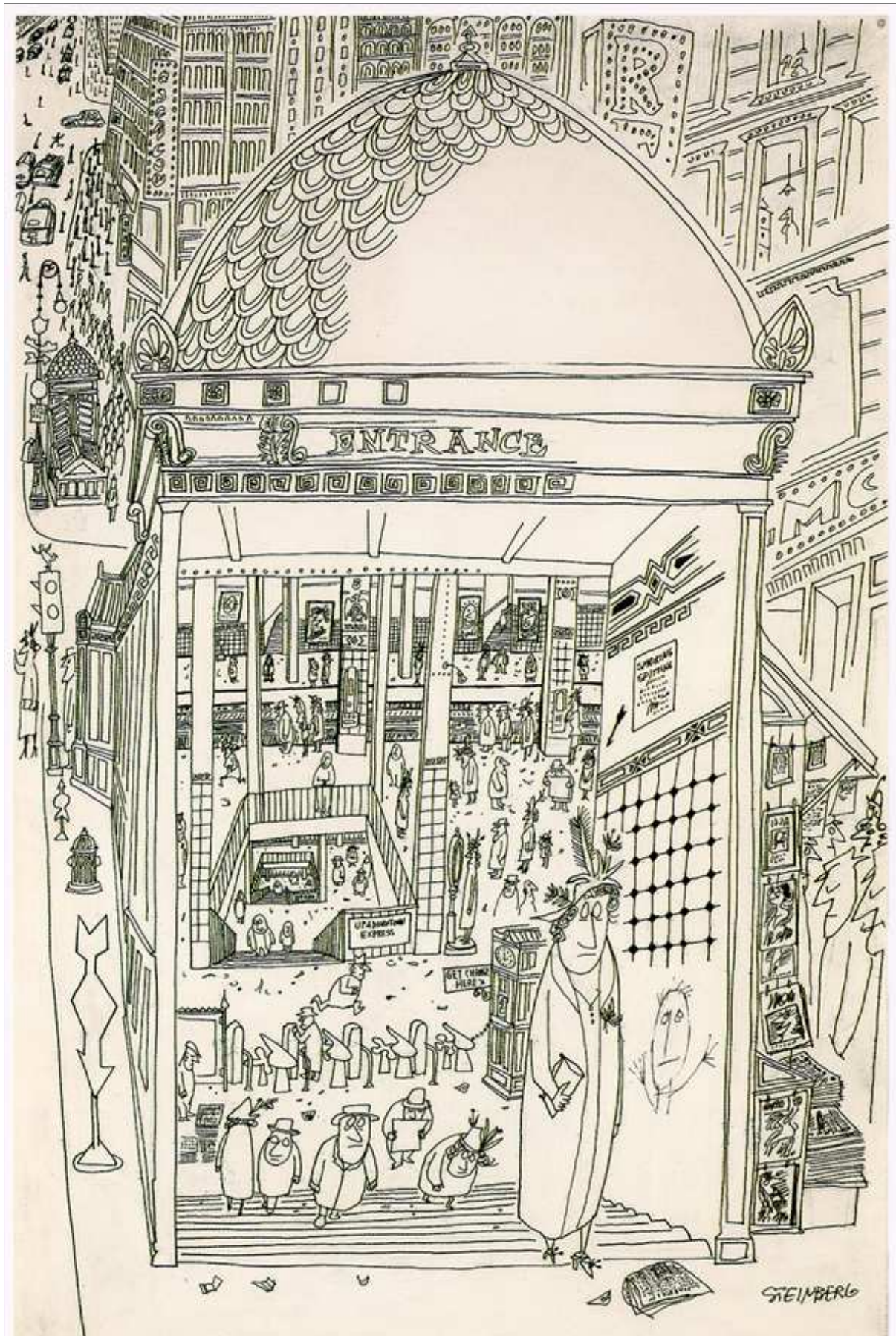
Kresby: ARIF, ARRIAGA, BARTÁK, BORN, ČAKMAK, CARELMAN, CEBULA, CIOSU, DÖRING, DRLJEVIČ, HARING, HEJZLAR, HIRŠL, HLAVÍN, HOLÝ, HOPPMANN, HRUBÝ, HULE, HULUP, CHAVAL, JABLONOVSKÝ, JANOWSKI, JAZ, JELÍNEK, JIRÁNEK, KOŠTÝŘ, KOVÁČIK, KOZAJEV, KUBAL, KULOVANÝ, KUTAL, LINEK, MARUŠIČ, MATUŠKA, MIHATOV, MOTYČKA, MRÁZ, NEPRAKTA, NEPRAŠ, OTTO, PAVLÍK, PERČINIČ, PEYNET, POLAKOVIČ, POSERN, PRŮSTEL, RENČÍN, SAMPAIO, SETÍK, SIMON, SLÍVA, SOUČEK, STEINBERG, TOMASCHOFF, TEICHMANN, TVERDÁK, ULRIKE, ŽIVICKÝ_{AJ}

původní
obrázek
**Constantin
Ciosu -
Rumunsko**

Že to nebude mít současné “genderové” šílenství, jež zachvátilo část původně civilizovaných médií na tzv. Západě příliš snadné, ukazuje se především v oblasti humoru... Aby také ne. Už desítky tisíciletí muži považují ženy za ženy a ženy muže za muže. S tím se i přes všechny ty *lajky*

fejsbůků těžko hýbe! V *New York Times* by tento vtip nyní těžko vyšel, ale do (kdysi východního!) *Eulenspiegela* se ještě klidně vkradl. On ten zakarpatský karikaturista je asi postaršího typu. A neví která dnes udeřila... Naštěstí není sám. V tomto GAGu pár obrázků žen a pár obrázků se ženami najdete! **Poznámka:** Minule jsme na obálce podpořili výtvarnost v tvorbě cartoons, dnes tedy naopak něco prostšího pro převažující sprostý lid. Jde o důkaz, že také v e-GAGu nejen dodržujeme, ale dokonce ctíme vyváženost! /G/

Stojí za to (v tom uspěchaném světě) zastavit se. A stát. V úžase nad kresbou S. S. z N. Y.

Je tu zlatá roční doba pro výstavy!

Ano, je to tak. Nastala ideální doba pro výstavy. A to nejen kresleného humoru. Babí léto naposledy pozvalo obecenstvo na představení matky přírody, ale už první klasický liják nám položil otázku, kam teď? A od toho jsme přece tady!

Přestože někdy u galeristů převládá myšlení, že pro humor mají místo leda tak o letních prázdninách anebo kolem svátku sv. Silvestra, výhodné podzimní možnosti i letos pár autorů dosáhlo.

Kdybychom měli v GAGu otiskovat všechny ty pozvánky, co nám posílají aktivní autoři žánru karikatura, nevešlo by se do GAGu příliš jiných materiálů. Tak jsme pár těch formátů vhodných sesadili do jednoho úvodního. Takže nyní z nich vyjímáme jména umělců a názvy (místa a data) ...

Václav Linek nás zve do **Kolína** na "Kreslený humor" v galerii *V zahradě* (Sokolská 24) s vernisáží 30. 10. 2019 v 18 hodin. Míni tak připomenout i 80. výročí otevření divadelní budovy v Kolíně (12.11.1939) s nímž na 49 roků spojil svoji životní (hlavně výtvarnou) dráhu. Otevřeno PO-PA 10-18 hod. a to až **do 7. ledna!**

Jiří Hiršl vůbec nelení a zve na další podívanou do **Strážnice**, i tentokrát jde nejen o vtipné kresby! Zahájení 20. 10. v 15 hod. v KD a až **do 6. listopadu**, otevř. též v NE 14 - 17 hod.!

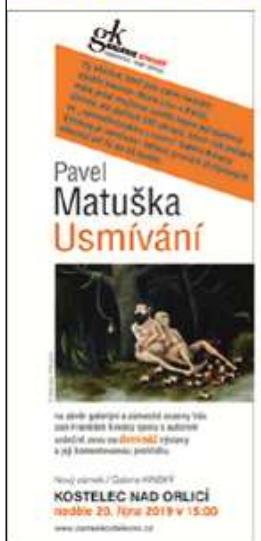
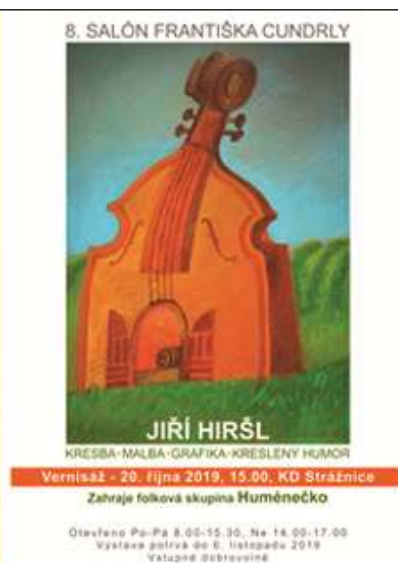
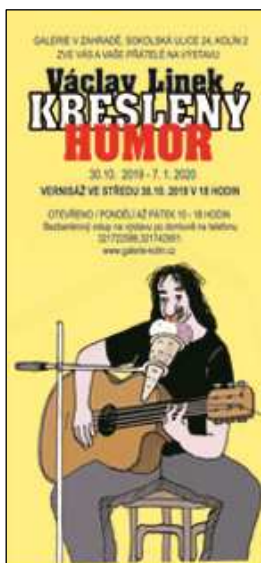
Pavel Matuška ukončí své úspěšné účinkování na zámku v **Kostelci nad Orlicí** v neděli **20. října** v 15 hodin. *Dernisáž* bude mít podobu autorem komentované prohlídky výstavy 145 maleb (atd) pod názvem "Usmívání".

Slíva má svou "Miracle Dry" až do 30. října v GaK galerii v ulici Hany Kvapilové - **Jihlava**. Další kousky vystavuje až ve Švédsku a v Etiopii. Uhodli jste - samá toť Kafka!

Další pražský autor nezve ani na vernisáž, ani na dernisáž, ale rovnou na výstavu, kterou po dva měsíce - říjen a listopad - s názvem "Tečkovaný svět Emila Šourka" (kresba vpravo dole) najdete v zákaznickém centru známé galerie Granát Turnov. Otevřeno PO-PA 9-17 h.

Neprakta připomíná, že výstava vybraných ilustrací vytrvá v *Nam-Nam café* na **Kladně** až do půlky listopadu, kdy vyjde nový GAG, ale též zve nejvěrnější Nepraktovce na **Vzpomínkový večer** na slavného a vtipného kreslíře v **pátek 18. října 2019** v 19.00 hodin do **Komenského sálu** (Wuchterlovo nám. 5) v **Praze**. Na programu mají být mj. **unikátní osobní vzpomínky + Výstava obrazů a fotografií + animovaný film** (Umrtí: Jiří Winter +30. 10., Miloslav Švandrlík +26. 10.).

Chystáte také výstavu? Pamatujte: pošlete fakta a data do e-GAGu co nejdřív!

Zemřel Oldřich Hejzlar (1946 - 2019)

Oldřich Hejzlar (73) se narodil a žil v Praze, kde vystudoval stavební průmyslovku a pracoval jako stavební technik. V soukromém životě zaujal svým chovem plazů a ještěřů, především však byl členem České unie karikaturistů, s níž často vystavoval. Byl rovněž stálým návštěvníkem Salonů kresleného humoru v Malostranské besedě (samostatný Salon zde měl v letech 2000 a 2006, ale vystavoval i mimo metropoli). Jeho jemný, nenápadný styl kresby se vyznačoval propracovaností a několikrát zaujal poroty karikaturistických soutěží, kde Oldřich obdržel několik ocenění. Z těch mezinárodních a prestižních šlo o první ceny za kreslené vtipy na *Zlatém Soudku* 1996 v Prešově (Slovensko), na *Fór pro FORu* 2002 v Praze (Česko) a na soutěži *Jaka bede...* 2005 v Jedwabnu (Polsko).

Snímky zesnulého autora vtipných kreseb pořídil **Jan Koutek** na setkání karikaturistů a přátel humoru v Mánesu (vlevo) a na vernisáži *Salonu Oldřicha Hejzlara* v Malostranské besedě (vpravo) s tamním správcem Robertem Radostou, držitelem řádu Bílé opice ČUKu.

Kresba: **Oldřich Hejzlar: Plavec** (přetisk z katalogu soutěže Satyrykon 2019)

Hojný vernisáže umí!
Udělá z prostorného kulturního domu klidně lesní paseku...

Foto: Radek Bernat

Nejprve dolnochaberskou knihovnu o třech podlažích zaplní diváky. Pak jim nabídne až úplně nahoře slovo a dokonce losování tomboly (**viz horní fotka**).

A samozřejmě rozdá i svá díla. Načež až dole v přízemí nacpe přítomné houbaře lesními plody (i borovými nápoji) k prasknutí (asi až k padnutí).

Ve své hospodyňské zástěře (viz uprostřed) se pak otáčí dvě hodiny jako vír (nikoliv výr) čili muž za pultem s občerstvením, kde krájí k jídlu sladký Pařez i myslivecké klobásy...

Sám, coby hostitel, není Vlkem, ale přesto je obklopen Karkulkami z řad galeristek z mnoha výstavních míst. Ta na snímku má vše dobré napsáno Hojného rukopisem na zástěře. Je to múza která se Hojného dílo chystá vystavit už příští rok. V Dobříši. Nebo v Žatci? Oči už slábnou. Ale už teď se těšíme! Kromě pařezů na vyšší úrovni se to tu hemžilo i přízemní stravou na občerstvovacích stolech. (Více než tucet různých potravin: chlebičky, lízátko, jednopusky, rakvičky, bonbo-

ny, indiánky, buráky ve slupce, sušenky - o stále plných kalíšcích borovičky v každé volné ruce ani nemluvě. Ale sortiment se bude měnit podle tématu té které výstavy. Zatím nutno zajet autobusem do Dolních Chabers, ale upozorňujeme, že všechno to papu už jsme spořádali. Ale zajedte si prohlédnout výstavu pěkně v klidu, což nám mumraj v podvečer 25. září 2019 jaksi neumožňoval. Jenže ak. mal. **Ladislav Hojný** se vyžívá tím, že realizuje svou představu instalace; návštěvnost ani zápisy v knize hostů (jsou velmi pochvalné) ho vlastně tak nezajímají. Do lesa ovšem chodit nepřestane, protože to má psáno od ortopedisty jako základní rehabilitační cvičení. A kreslení mu nikdo předepisovat nemusí. Výstavy plánuje až do roku 2023. Konečně u jeho podpisu stojí: v.v.v.v. = vlastivědný vycházkář ve výslužbě! (ih)

ny, indiánky, buráky ve slupce, sušenky - o stále plných kalíšcích borovičky v každé volné ruce ani nemluvě. Ale sortiment se bude měnit podle tématu té které výstavy. Zatím nutno zajet autobusem do Dolních Chabers, ale upozorňujeme, že všechno to papu už jsme spořádali. Ale zajedte si prohlédnout výstavu pěkně v klidu, což nám mumraj v podvečer 25. září 2019 jaksi neumožňoval. Jenže ak. mal. **Ladislav Hojný** se vyžívá tím, že realizuje svou představu instalace; návštěvnost ani zápisy v knize hostů (jsou velmi pochvalné) ho vlastně tak nezajímají. Do lesa ovšem chodit nepřestane, protože to má psáno od ortopedisty jako základní rehabilitační cvičení. A kreslení mu nikdo předepisovat nemusí. Výstavy plánuje až do roku 2023. Konečně u jeho podpisu stojí: v.v.v.v. = vlastivědný vycházkář ve výslužbě! (ih)

17. 11. 2019: Sed' doma Zemane, ať se ti nic nestane...

Listopad se blíží a demonstrace s nimi. Počasí sice nic moc, ale na protesty je v Praze záležáno vždycky. Bude to zase příležitost přesvědčit se o národu, který má smysl pro legraci. Vtipné nápisy svádějí k vyfotografování. Na této fotce je vidět, jaké to bylo v podhradí při jednání "o kultuře", ale bude to i vždy o nemilovaném hradním pánovi. **Na posledním setkání na Václaváku nás zaujala cedule s verší na nápěv známého šlágru z r. 1968. Aspoň slova: *Jdi domů Zemane, čeká tě Ivana...* A jaké je z toho poučení? Nikdy na tyto akce nechodit bez foťáku!**

Sláva o jAZZu!

Víte jak vznikl slavný SHQ? A kde se vzal jeho název? Vibrafonista *Karel Velebný* (aneb *dr. Hedvábný* z rozhlasové Vinárny u pavouka) s kolegy totiž vystoupili v roce 1961 v rámci divadla *Spejbla a Hurvínka* v plzeňské Alfě. A už jim to zůstalo. A když nyní o tom v novinách čteme, jen koukáme. Nejspíš ani u toho ani tehdy nechyběl... kdo asi? Přece - plzeňský *Jiří Slíva*! Viz kresba Velebného pomocníků.

JAZ v *Deníku N* na titulní stránce

Přes celou titulní stranu - neboli na obálce. Tady jsou dva "jakoby" obálkové vtipy, ten vlevo z 16. září, vpravo je čerstvější z 9. října 2019. Víceméně jde vždy o aktuální novinku. To, co nevidíte, jsou obří písmena slovního titulku a menšího nadtitulku. Ten vlevo má ještě dovyšvětlení pod obrázkem (**viz!**) ten vpravo má nad sebou: "**Hlavní partner za půl milionu**". (g)

V *Lidových novinách* se právě před deseti lety objevila zpráva, že jejich kmenový autor, karikaturista, glosátor politiky a zároveň zakladatel tohoto výtvarného a napůl i novinářského žánru *editorial cartoons* v Česku (tedy už v Československu) obdržel nejvyšší poctu. Právě tzv. *Lidovky* byly první (a nadobro poslední) noviny u nás, které dlouho na stáncích lákaly čtenáře kresleným **vtipem na titulní straně**.

Vladimír Jiránek mohl převzít nejvyšší ocenění od svých kolegů karikaturistů pro pokročilou chorobu pouze doma. Zažili jsme, jakou z ní měl radost. Přestože věděl, že bývá udělována těsně před podzimním udělováním řádu Bílého lva na pražském Hradě, kde tehdy sídlil Václav Klaus - představitel tehdy už obecně nemilované, ale pro Jiráňka stále jediné pravicové politické strany. Tento jeho známý vztah stál nejspíš v pozadí faulu, kterého se na zakladateli kvalitní a světově orientované novinářské satiry v českém denním tisku dopustila tehdejší jury Česko-slovenské novinářské ceny (bratislavská *Open Society Found*). V posledním roce tvůrčího života totiž Jiráňkovi neudělila toto ocenění ve společné č.-s. kategorii, přestože dostala nominaci od ČUK s ryze odborným, nepolitickým hodnocením autorovy výjimečnosti. A přestože slovenský člen čtyřčlenné poroty Fedor Vico (předchozí laureát) na ceně pro Jiráňka statečně trval (1:3) - stačilo to nakonec jen na zvláštní cenu). (IH)

Přinášíme tento článek z *Lidových novin* k desetiletí památné události:

Karikaturista Vladimír Jiránek se zítra probudí s bílou opicí

PRAHA Řádem Bílé opice byl dnes vyznamenán český karikaturista Vladimír Jiránek. Česká unie karikaturistů mu jej udělila za zásluhy o český výtvarný humor. Kvůli zdravotní indispozici ocenění výtvarníkovi předali členové unie v jeho bytě. Ceremoniál se pak večer uskutečnil v klubu Mánes jen s vyřezanou papírovou figurínou od známého kreslíře.

Vladimír Jiránek

"Řád bílé opice se uděluje významným českým umělcům, karikaturistům, lidem, kteří se o rozvoj kresleného humoru nejvíc zasloužili. Jiránek je pátým nositelem tohoto titulu," řekl místopředseda České unie karikaturistů Ivan Hanousek. Upozornil, že tato ceremonie se pravidelně koná krátce po udělování státního Řádu bílého lva na Pražském Hradě. Jiránek, který loni oslavil sedmdesáté jubileum, byl na Hradě oceněn v roce 2005, když převzal od prezidenta Václava Klause medaili Za zásluhy. Autor jemně ironických kreslených vtipů ilustroval také desítky knih a jako scenárista a režisér spolupracoval se studií kresleného filmu. Je autorem 15 knih, jejichž obsahem jsou kresby a před deseti lety získal cenu Karla Poláčka v kategorii Humor moudrých. Mnohokrát oceněny byly také Jiráňkovy krátké filmy. Z prestižního Berlinale má Zlatého medvěda. "Jiránek je jeden z nejlepších českých autorů. Už 50 let kreslí vtipy," uvedl Hanousek.

Kreslený humor hodně upadá

Česká unie karikaturistů vznikla v roce 1990 a sdružuje asi stovku českých autorů výtvarného humoru. Je členkou mezinárodní federace karikaturistů. Pořádá pravidelně tři mezinárodní soutěže v Praze, v Písku a v Hradci Králové. V minulosti její Řád Bílé opice získali významní kreslíři Jiří Winter-Nepřakta, Vladimír Renčín, Miroslav Barták nebo Jiří Slíva.

Přestože jsou čeští karikaturisté uznáváni a ceněni, nemá podle Hanouska česká karikatura v současnosti příliš velký prostor. "V současné době se velmi dobře prosazuje komiks, zatímco kreslený humor hodně upadá. Nemá žádný humoristický časopis a žádné sobotní noviny nemají rubriku kreslených vtipů jako v minulosti. V tištěných médiích se dostal na okraj a v televizi není vůbec," řekl Hanousek. Podle něj však nejde jen o český problém, ale celé západní Evropy. "Na východě, v Asii kreslený humor velmi vzkvétá, zejména na internetu," uvedl.

Prostor pro prezentaci karikatury je podle Hanouska především na výstavách. "V Česku se každý měsíc koná v klubu Mánes Salon kresleného humoru. Také na mezinárodních festivalech mají čeští kreslíři značné úspěchy. Vtipy se objevují i na internetu. Je to však spíš pro slávu než pro peníze," uvedl. Upozornil, že kreslíři většinou vystavují zadarmo a tato činnost už prý výtvarníky prakticky neživí.

VYŠLO 3. LISTOPADU 2009 18:18 LIDOVKY.CZ

FOTO: HYNEK GLOS, LIDOVÉ NOVINY

Fotopotrét umělce byl součástí původního materiálu

Zdroj: http://www.lidovky.cz/karikaturista-vladimir-jiraneck-se-zitra-probudi-s-bilou-opici-pb0-kultura.aspx?c=A091103_181857_In_kultura_jk

Fór pro pamětníky z týdeníku *KUK* (1990) je reprodukcí z *Mladého světa* vydaného v Praze po ruské okupaci dne 26. srpna 1968, nakreslený však ještě před touto událostí. Kresba dole je ze stejného typu stripu. Vladimír Jiránek tento útvar původně publikoval každý týden v *Mladém světě*, mimo zadní stranu s kresleným humorem. Původně pod titulkem *Vtip pro moji ženu Lenu*.

Tyto kresby nebyly součástí uvedeného článku, nýbrž pocházejí z archívu vydavatele e-GAGu

Jsme tu zase s pravidelnou rubrikou magazínu zřízenou pro recenzování sbírek kresleného humoru, katalogů výstav karikaturistů, případně publikací, které karikaturisté ilustrovali a stvořili pro ně třeba i obálkovou kresbu. Tentokrát jsme opět zvolili různorodou náplň a recenzent se tu věnuje hned čtyřem publikacím. Ne že by si třeba některá knížka nezasloužila samostatnou a důkladnější recenzi s více ukázkami. Ale stále nás děsí ty štosy knih, často už pár let starých, které se vrší na redakčních policích a skříňkách. Vždyť všechny si zaslouží aspoň zmínku v e-GAGu! Tak: Do toho!

1 - Recenze na "RETRO 2" - ale s nepříliš "valnými" ukázkami

Tenhle nápad na knihu je dobrý, navíc pro autora i vydavatele (Jota 2015) jistě výdělečný. Jistě nebyli sami, koho alba "Retro ČS" napadly... Patřím ovšem k těm, co je nerealizovali a jak se znám nikdy bych tak pracný nápad nedovedl k závěru. *Retro 1* a *Retro 2* (to co mám na stole) a myslím, že i *Retro 3*, mělo jednu výhodu, že vzniklo v televizi. Jako vedlejší produkt úspěšného televizního magazínu. Autor *Michal Petrov* měl k ruce nejen širší tým a kvalitní médium, ale i více sil. *Retro 1* jsem našel ve svém seznamu knih, ale v knihovně jsem ho zatím nevyptal - bez dostatečně vysokých schůdků by se stejně z horních regálů jen tak samo nesneslo...

Tentokrát spíš pro samičky *homo sapiens*

Oba svazky jsem dostal darem (díky!) a hned poznamenám, že tuhle dvojku bych si po prolistování sám nekoupil. Vtipný podtitulek "Jak jsme si to (u)žili za reálného socialismu", se mne - právě v tomto díle - totiž moc netýká. Určitě je však zajímavý pro ženy neb je plný výrobků a reklam na zboží, které, bylo především ur-

čeno jim. Názvy hlavních kapitol to napoví: *Tesilky do puku*, *S kůží na trh*, *Aspoň trochu Marilyn*, *Vánoce, čas dárků*... napoví, že jde především o módu (ovšem v konfekci) prádlo, šaty, obuv. Další názvy se týkají bytčků: *Kdo židli má, bydlí* (nábytek), *Velké prádlo* (pračka) a samozřejmě televizorů... Tím jsem odbyl úvod alba o 286 stránkách většího čtvercového formátu, v němž převládají dobové snímky a reklamní grafika nad doprovodným komentářem.

Když si ovšem vzpomenu na vlastní mámu, jak nesnášela hrabání se ve starých footkách (a starých šatních skříňkách) protože *to všechno bylo přece tehdy tak strašně nemožné*, nejsem si vlastně jist ani tím určením svazku pro důležitější půlku české společnosti. Ovšem matka byla typickým příkladem dámy, která vždy musela mít to nemodernější (nejmódnější) oblečení jak v ulici, tak v zaměstnání. A tak i jedináček byl jedním z prvních ve třídě, kdo měl "péráky" (nové kecky), "texasky" (dnes džíny) a taky "šusták" (tehdy pršiplášť). Prudkou nostalgii z prohlížení alba necítím, spíš se mi vybavují typy televizorů - měli jsme samozřejmě jako první ten černobílý (Temp 2) - anebo máminu pračku Perobot, či ledničku Elektrosvit (přes název výrobce to byla kupodivu velmi úsporná absorpční (tj. plynová!) lednička.

Ale teď už dost retroživota a rychle k tématu. Proč se v e-GAGu dopouštíme recenze na tuto publikaci? Protože jsme v ní zahlédli rámeček (viz výše!) s názvem **dikOBRAZOVKA**. A v něm kresbu **Vladimíra Hlavína** (rok otištění neuveden) Jde jistě právě o *Dikobraz*, tyto tzv.

“komunální” satiry byly s dikoušem spjaty od samého zrodu týdeníku, byla jim svého času věnována celá jedna jeho stránka. Dlouho jsem nemohl najít další vtíp, takže jsem hledal v seznamu použité literatury na samém konci knihy. A vskutkanu, je tam uvedeno **“Dikobraz: ročníky 1968 - 1969”**. Hledal jsme proto dál a nakonec našel v té snad tisícovce obrázků

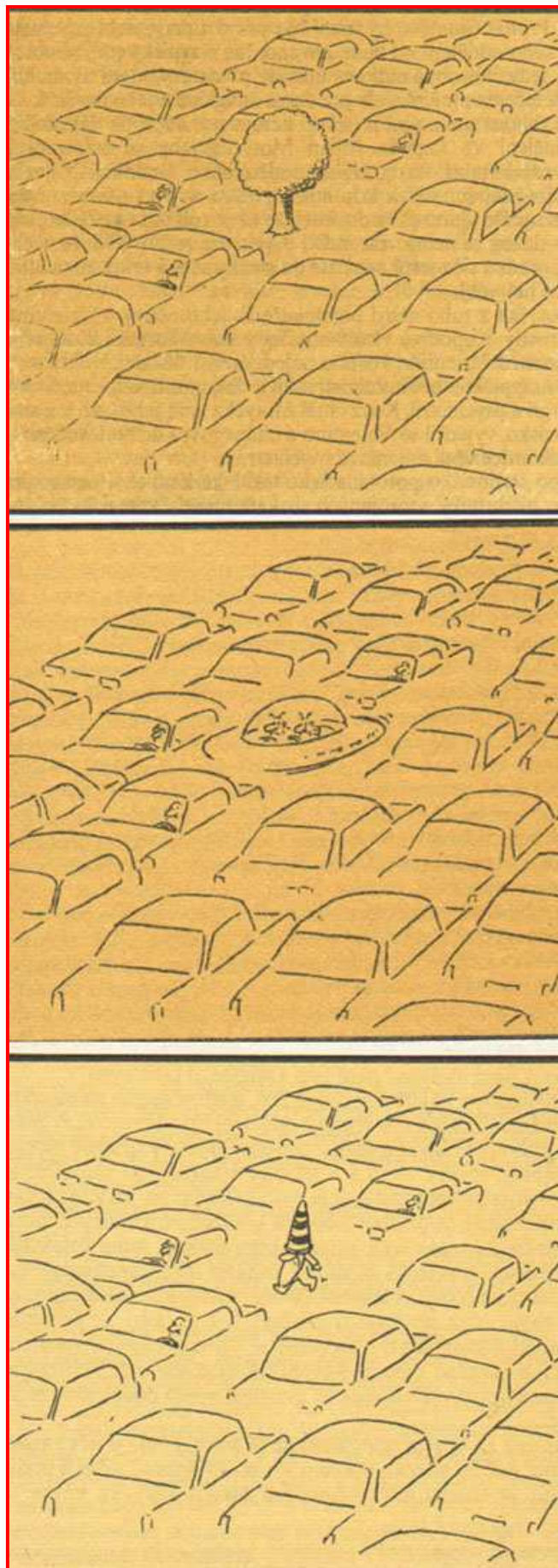
stránku 254 a v ní pod titulkem *dikOBRAZOVKA* i vtíp **Dušana Motyčky** a vedle ještě jeden od **Oldy Jelínka** (podle popisku to vypadá spíš na původ v MS) - **viz obrázky výše!** A na další stránce 255 i vtíp od **BAPeho** (všechny tři se týkají vděčného tématu - televize). Další vtípy takto označené jsme nenašli, ale to snad nevadí - rozhodně to není kreslený humor, který by retroalbum prodával anebo snad zdobil.

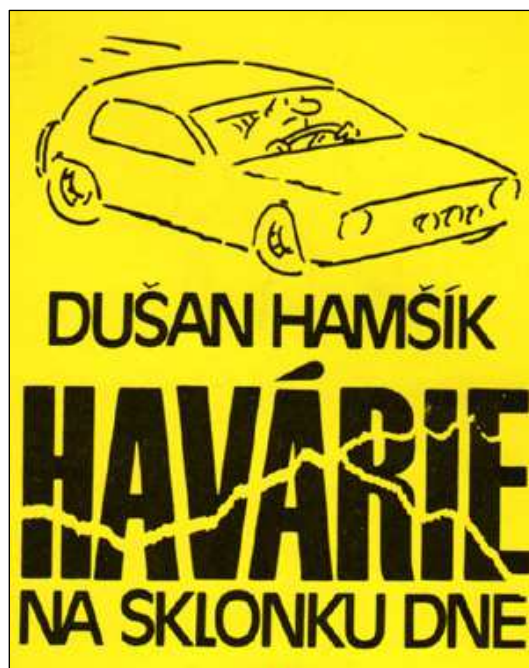
Jedna kresba (od V. Blažka na str. 168) k tématu bytové výstavby toto zjištění nedokáže nabourat. Příčina se asi nachází už v prvním odstavci první recenze. Hlavní část alba je zcela masově věnována dámské módě. Ačkoliv fórkům na naše soudružky se jistě i tenkrát v časopisech dařilo, autor výběru dobových kreslených vtípů měl správnou předtuchu: *“Bacha, genderové šílenství se blíží, klepe na dveře a kdo by chtěl být potahován za nekorektnost?”* Jenže myslím, že strach, že by takové svazky byly staženy z pultů knihkupectví, v Česku určitě nehrozí. Hladina *tekuté modernity*, co zaplavuje Spojené státy + západní část EU likvidací práv většin, zde moc nestoupá. Konečně o tom v tomto GAGu píšeme - a pěkně to ilustrujeme na různých místech...

Krátkou chvílí jsem uvažoval potěšit pánskou převahu odběratelů GAGu aspoň ukázkami celkem vtipně řešených českých reklam s troufale obnaženými dámskými těly (jojo, to Pražské jaro!) ale pak jsem se rozhodl raději zařadit ukázkou plakátů od Neprakty pro Sběrné suroviny.

Dámy prominou, reklama od karikaturisty musí mít u nás vždy přednost (IH)

Tři kresby od Jiráňka a pořád stejné téma. Jde o jeden nápad anebo tři nápady? U Vladimíra Jiráňka těžko rozlišit, co bylo úžasným výsledkem nadměrného úsilí autora přijít na něco skvěle výstižného - a co naopak dílem okamžité chandry z beznadějného hledání nepřekonatelného nápadu. Kdy už ani třetí panák nepomohl. Vladimír měl ten dar a osobní kouzlo, že jsme nakonec všecičko ocenili. Někdy až po letech, když nám došlo, že to sice mohlo být odfláknuté, ale... byl to přece Jiránek!

Kromě Velka existovali i jiní autoři, kterým se Vladimír podvolil ilustrovat články anebo knížky. Museli to být ovšem autoři kvalitní (i charakterově!) a muselo to být téma, které měl v sobě. V případě *Josefa Velka* *ekozelené*, v případě **Dušana Hamšíka** *automobilové*. Pamětníci si připomenou první Jiráňkovu animaci "Pivo přes ulici", kde se to autáky pěkně hemžilo... A když se zadíváte na vedlejší tři ilustrace z recenzovaného svazku (1983, MF - edice 13) zjistíte, že tu jsou tato témata obě. Též oba autoři textu skončili tragicky. Jeden nedobrovolně, druhý naopak... Jiránek oba přežil.

Knihu vyzdobil 25 stejně řešenými kresbami. Žijí však i svůj vlastní příběh. Na prvním je prázdná ulice, pak aut kapitolu po kapitole přibývá, až tu všechno stojí. I strom. Trpaslík v čepicích ze známého kužele silničářů. A na konci? Už zase jen ta ulice ze začátku - jen málem pustá. Viděl Vladimír do blízké budoucnosti? (ih)

HUMORESQUES

42

Automne 2015
Printemps 2017

Rire et bêtise

Textes réunis par Morgan Labar

Sommaire

Morgan Labar

Introduction

Nelly Feuerhahn

La bêtise :

une autre intelligence du rire

Nelly Feuerhahn

Cervinus, explorateur

de contraintes mathématiques-ludiques

Jean-Jacques Lecercle

Bêtise du literick

Thérèse Willel

Enquêtes

grammaticales

d'un rire bête

Laëlia Véron

Esprit, bêtise

et classes sociales

dans l'univers ludique :

l'exemple de La Vieille fille

Elsa Charléty

Pouvoir (vire) de Thoreau : humour noir et existence du poor white du Sud chez Erskine Caldwell

Judith Kauffman

Bête et comique : à propos de quelques Drosines de Marie Darrieussecq

Catherine Charpin

Arts incréments : l'être sous la peau du lion ou le lion dans la peau de l'être ?

Clément Bertau et Gaël Brulé

De « rire bête » pas bien méchant ? Étude des usages d'Héro Kiri

Marie Duret-Pujol

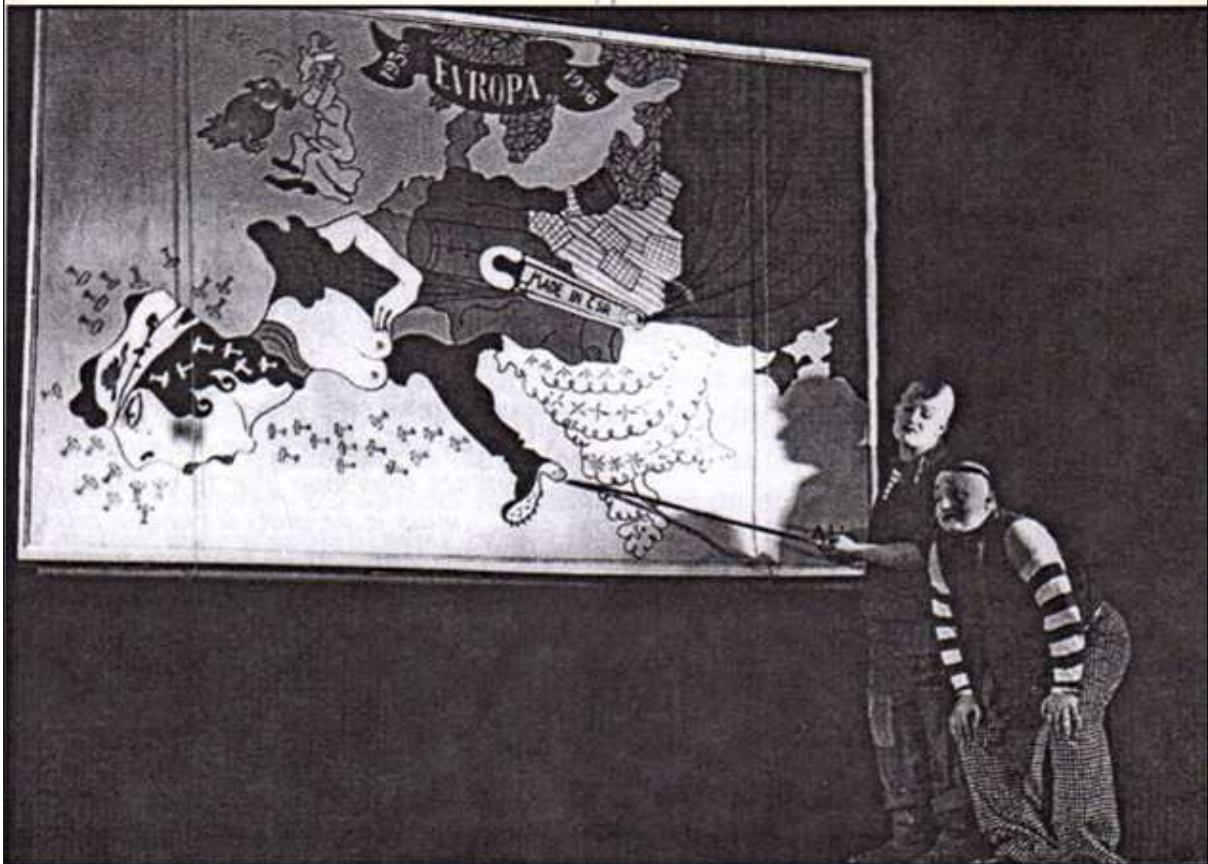
« Avoir l'air est peut-être utile. » La bêtise des « rimes » de Coluche

ISSN 078-2-913698-33-6

15 €

Ill. 2 - Voskovec et Werich, dessin d'Adolf Hoffmeister « La carte de l'Europe » pour le Théâtre libéré, 1936 © D.R.

Je to pravda! Vůbec se nemýlíte, když se vám zdá, že tato recenze nezačíná textem, nýbrž ukázkami obrázků. Tedy výtvarnými díly (hodně zmenšenými a pouze černobílými) ze sborníku číslo 42 vydaného v Paříži už v dubnu 2017...

Charakterizovat jen slovy by nebylo tak účinné, jako začít ilustrováním, které je obvyklé v **“Humoresques”** - humor se tu (od r. 1989) zkoumá, glossuje, shrnuje i rozděluje, hlavně pak komentuje zcela veškerý, tedy různý - a nechybí ani ten výtvarný.

Není ani (z důvodů prostoru) možné přetisknout v GAGu seznam všech vydání, jimiž CORHUM (spolek pro studium komična, smíchu a humoru) dosud obšťastnil francouzsky mluvící část světa.

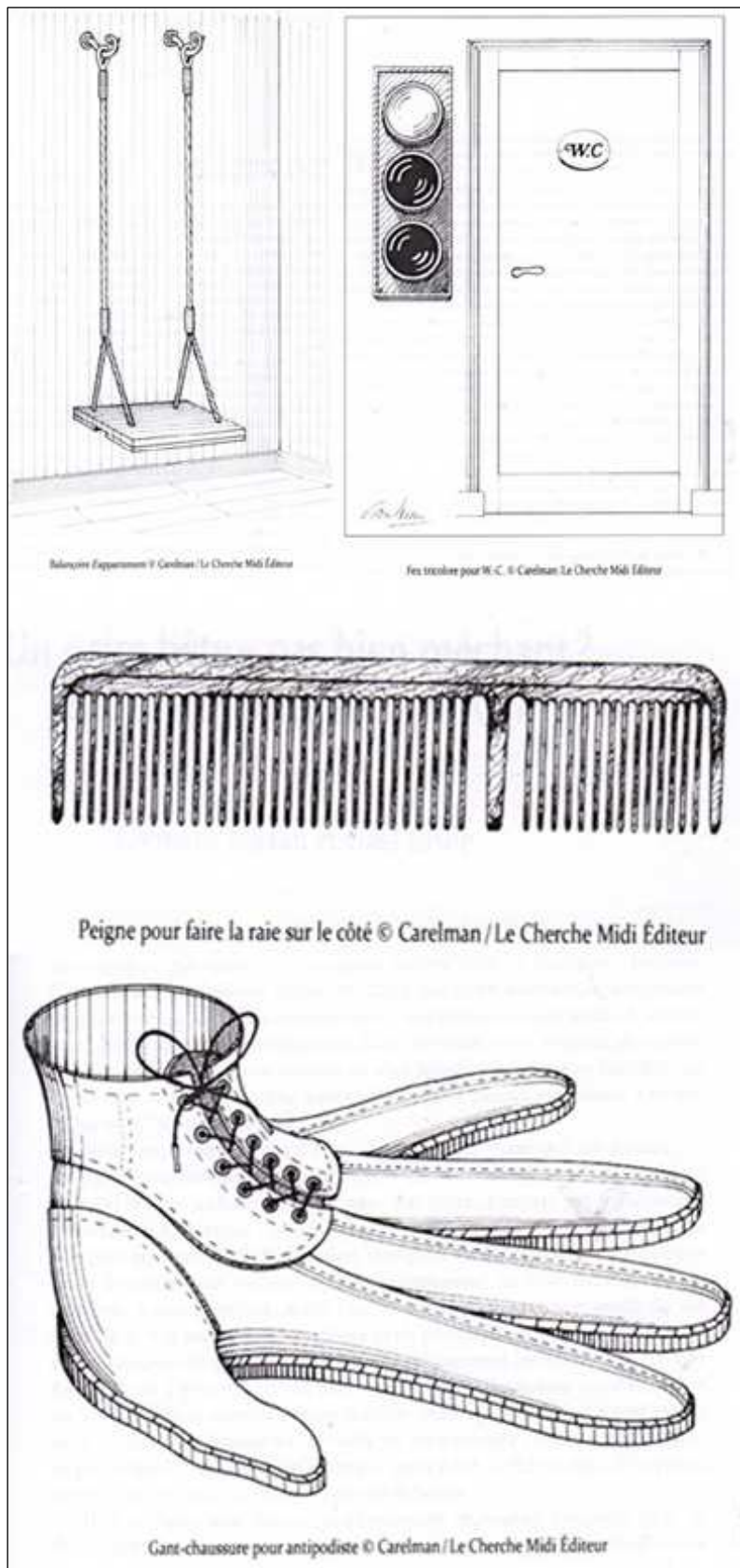
Nebudeme tajit, že editor GAGu má sice z frániny vysokoškolskou zkoušku, ale od té

doby neměl příliš příležitostí své základy osvěžit. (Pardon, *mesjé Bernie!*) Tak alespoň tři tituly, jejichž názvy vypadají pro náš žánr zajímavě: *L'humour graphique fin de siècle* (1999), *Humour et satire graphiques* (2006), *Histoire, humour et caricatures* (2009). A ještě tento svazek s názvem *Rire et bêtise*. Není jisté, zda jste si v minulých ročnících e-GAGu všimli, že jsme se o některých těchto publikacích zmínili - díky *Jiřímu Slívovi*, jenž v některých svazcích měl své kresby a jemu od té doby zasílané výtisky často končily v našich chamtivých rukách. Napočítali jsme jich při této příležitosti v archívu již plných sedm! V předposledním dodaném čísle (41 / 2015) je jako ilustrace použito několik desítek dost známého francouzského autora s podpisem *Soulas*, jehož medailonek je vstupním článkem s titulkem *Les mots et les choses dnas l'humour de Soulas*. Teď zpět k recenzi č. 42, které má 180 stran s lesklou jen obálkou - barevnou vepředu i vzadu. Viz minulou stranu nahoře. Pod ní jsme neodolali zařadit “českou stopu”, kterou jsme našli v textu *Nelly Feuerhahnové*, který dal svazku i název a všimá si inteligentního humoru včetně připomenutí českých autorů humoru jakými byl *Jaroslav Hašek* anebo *Voskovec* a *Werich* (Osvobozené divadlo). Zmiňují se tu světoví autoři (absurdista a dramatik *Samuel Beckett*, *Tristan Tzara* a už jsme u karikatury. Kromě těch francouzských jako **Chaval** (**viz zde - vpravo nahoře!**) také *Maurice Henry*, *Topor* a *Bosc*. A z přespolních třeba **Saul Steinberg** (**viz výše** obálka jeho průkopnické knihy).

Humor zlý, ale inteligentně?

Stejná autorka tu má text *“Carelman, exploateur de contraintes mathématique-ludiques”*. A pokud nejde o francouzskou verzi našeho *Járy Cimrmana*, jde o marseillaického rodáka jménem **Jacques Carelman** (1929-2012) a jeho dílo *Catalogue d'objets introuvables* (1969) Ukázkami, které zdobí celý svazek *Humoresques* č. 42 tedy pokračujeme. Už na zmíněné barevné obálce je to realizace jeho nápadu *“Cafetiere pour masochiste”* (kávová konvice pro masochistu). Také další **dva obrázky** jsou z dílny tohoto “zlého” výtvarníka - **nalevo je** celkem neškodná (pro českého čtenáře) **ukázka z jeho** četných *“Calligrammů”*. **Vpravo** *“La bicyclette rouleau-compresseur”* (dovolují si přeložit jako bicykloválec. Nejen tento zde uváděný coby původní Francouzův nápad jsme už někde někdy viděli. A třeba **na příští straně** tohoto čísla e-GAGu zařazený **jiný vtíp** s poněkud hloupě (z autorova a jistě i z čtenářova

hlediska ovšem vynalézavě, neb vtipně) instalovanou houpačkou jistě už někdo někdy též vymyslel, či aspoň okopíroval. **Vedlejší vtip na téma dveří na toaletu** jistě byl svého času úspěšný, dnes se ovšem obdobných vtipů na réma WC vyrojilo takové množství, že by v tom byl čert (zlý tvor), kdyby se i tento mezi nimi vyskytl - byť v jemnějším "smart" provedení.

Možná sami pamatujete, kde jste to už viděli (nebo sami také vymysleli?)

Co nám ještě zbývá:

Jsou tu přilepeny další dvě kresby, které dávají za pravdu častému názvu rubriky "Recenze s ukázkami". Vždyť z této publikace stojí za to nabídnout i divákovi o něco více než čtenáři.

Tyto kresby - myslím ty dole - mají poněkud větší šanci na to, že nás pobaví a potěší, pokud je to tak, že je vidíme poprvé. Přiznám se, že **Carelmanův "Hřeben pro češání vlasů s pěšinkou" (viz vedle!)** fakt беру a hned ráno si zkusím pár zubů na tom letitém hřebínku ve skřínce nad umyvadlem vylomit! A ověřit ten geniální nápad v běžné praxi.

Takže na závěr:

Pokud se nemýlím, nazval *cimrmanský* **Carelman** tuto obuv výrobkem **pro** protinožce - nazývá je po svém (po jejich) "**antipody**" - a správně usuzuje, že si tamní populace žijící hlavou dolů musí přece obouvat něco kvalitního na ruce! Navržené řešení vypadá na baťovskou kvalitu a jistě má i "traktorovou" podrážku vhodnou do deštivých dnů a snad i pro vycházky do té jejich divočejší přírody.

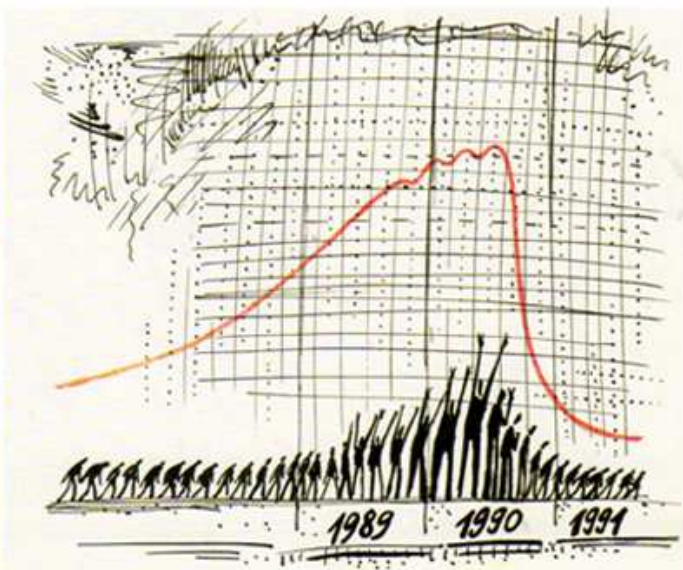
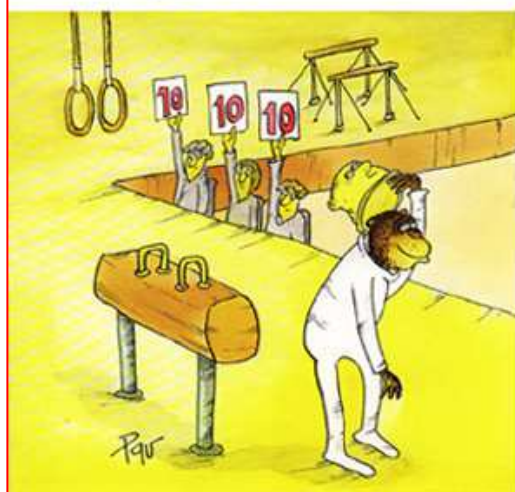
Slíva měl vtipy v "Hudba a humor"

Ale ještě zpět **na začátek**: pokud tato část recenze padla do oka někomu z váženějších humorologů širšího obzoru, nabízíme níže **e-kontakt** na pařížského vydavatele knížky...

4 - Bienále Novomestský osten - shrnuje 15 ročníků soutěže

17. Ivanovi
Honouskovi
Kunje
Vladimir Pariz
September 2015

Slovenský kreslený humor a satira - velmi honosně působící titul velmi kvalitního svazku k Bienále **Novomestský osten** potěšilo obec přátel nejen slovenské karikatury už v roce 2009, kdy v Novém Meste (nad Váhom) oslavili 15. (dvou)ročník. Psal se rok 2015, kdy hlavní edi-

tor alba **Vladimír Pavlík** (viz vlevo dole) připsal editorovi GAGu na dárek své věnování (viz vlevo uprostřed). A končí rok 2019, kdy se konečně můžeme o album podělit se čtenáři.

Na minulé stránce jsme představili obálku knihy (velký formát ve tvrdých deskách), jež přežila i několikanásobné drsné znásilnění v menším skeneru. To abychom mohli přinést vybrané výtvarné kousky. Na předchozí stránce vpravo nahore představujeme tamní trofeje - špičaté Ostny (zlato-stříbro-bronz) těšící se původně jen v Československu, ale dnes už i ve světě jisté úctě. A pod snímkem dvě z kreseb, které v N. M. nad V. získali respekt. Jejich tvůrci **Viktor Kubal** (in memoriam) a **František Jablonovský** (*Stále zdraví, Fero!*) mají své zásluhy na kvalitě tamní produkce, kterou zde dokumentují pečlivě vypracované medailonky 48 karikaturistů - důsledně opatřené fotoportrétem kreslíře a ukázkami jeho tvorby rozprostřenými po celé dvoustraně.

Jedním z nich je **Ladislav Tverdák**, autor sochy spravedlivosti (viz!) s něčím pro dnešek užitečnějším v ruce, než bývá hasnoucí pochodeň. Ale ten nápad nás inspiroval i jinak. Nejen kyj, ale celá socha je k zamyšlení. Už se přece

blíží chvíle, kdy kvůli genderové vyváženosti budou muset s váhou a ohněm v ruce stát na

podstavicích i muži! Jaká je to spravedlnost, když o lidstvu má rozhodovat jen žena! Copak by šátek přes oči neslušel i nějakému páňovi? Jsme zvědaví, kdo z politiků námět - či tuto naši výzvu - využije ve své volební kampani...

Ony i ty dvě další vybrané kresby, co jste minuli na minulé straně mají z dnešního hlediska hodně zpochybnitelný námět. I když ta od dalšího Povážana jménem **Vojtech Haring** (narozen 1942 - už nás mezitím opustil) se snaží o vyváženost (váleček na těsto mohla ta brutální žena vlevo raději věnovat kamarádce - třeba sošné Svobodě namísto pochodně. **Ivan Kováčik** je mistr drobnokresby a jemnošrafování a víceméně patří k "steinbergovcům" - přesto je schopen pracovat i "pro lid" - viz obr pštrosího párečku na předchozí straně vpravo.

Ještě než s albem skončíme, pár slov k následujícím dvěma obrázkům a také k jejich autorům. Ještě než vás napadne, že ten **obrázek vlevo** je trochu podoben dílům *Lothara Otto* pro Eulenspiegel a že jejich barevnost upozorňuje i třeba na někdejší díla *Jean Michela Folona* z Belgie, pořádně si prohlédněte a zjistíte v čem je jeho vtip... Popravdě řečeno takto výtvarně čistě charakterizovat autorův pohled na roli společnosti v životě člověka je umění. A hned tak se u nás už nevidí. **Viliam Živický** (1954) to umí i když je od Dunaje a ne z Pováží. To neznamená, že si ho Praha neváží*...

Úplně nejvíc ze všech umělců představených v albu se to týká autora obrazu **vpravo**. Je jím **Dušan Polakovič** rovněž z Bratislavy (*1950 - a také nežije). Dušan měl vždy výtvarného talentu tolik, že vtip zaplavil tolika "vedlejšími nápady", až jsme pro samý obdiv ke kudrlinkám, na hlavní nápad docela zapomněli. Škoda, že ani tento žák *Albína Brunovského* a bratislavský kumpán pražského *Standy Holého* už pokračovat ve "vývoji" nemůže. Kam až by dospěl?

Místo se tu krátí, obrázky už se nevejdou a slíbili jsme víc o celém albu. Kromě organizátora *Pavlika* se na úvodních slovech podíleli i novoměstský primátor a ředitel městského kulturního centra. Text o původu a historii bienále je též v anglickém resumé a zmíněný **Kubal** má vstupní prostor šesti stran. Pak to jde podle abecedy, z necelé půlstovky autorů si dovolujeme vybrat jen pár jmen: *Bachratý, Bojničan, domácí Duržo, Juhás* (*1965!), *Kanala, Kotrha, Leššo* (*1942, jako IH - jenže v Sabinove!), *Mišanek, Motyčík a Mráz* (trio známé z Bumerangů), *Pernecký, čertovský Radena, Sedlák* (*1966), *Sika* (*1967!), *Sliacky, Solga, Torma, Valter, Vico* (ať ti to, Fedore, dál BUMbá!) a *Vydrnák*. (Proč jsou jména v **negativu** víte, a proč má někdo v závorce *, jistě tušíte). (han)

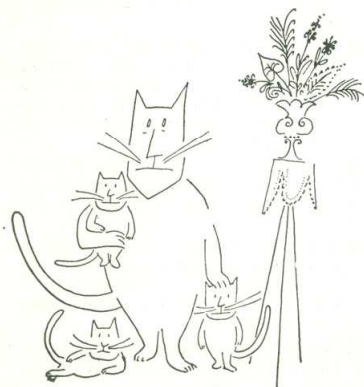
*) autor recenze tu nedokázal odolat rýmu

Legendární fotografická revue měla svou stránku pro kreslený humor

Sám fotograf je tu zachycen jen jeden! Neb zájem autora kreseb je obdobný zájmu autora fotek. Je totiž logicky namířen na portrétované osoby. Respektive na jiného tvora, na objekt, krajinu, apod. Pro časopis **Fotografie** jsem však v 80. letech uplynulého století hledal kresby týkající se vysloveně portrétů - krajina se totiž na čtenáře z kresby viditelně neusmívá - možná neslyší na fotografovo vyzvání „sýýýýrrrr“... Některé z obrázků jste už jistě viděli či některé věty četli. Berme tento výběr jako ukázkou tvorby Saula Steinberga na dané (umělecké) téma... /ih/

STEINBERG

Připravil Ivan Hanousek

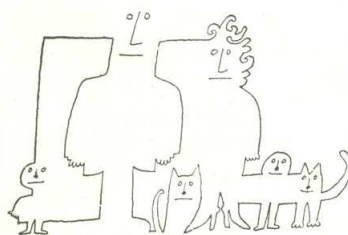
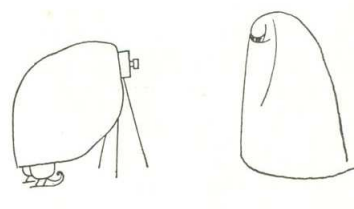
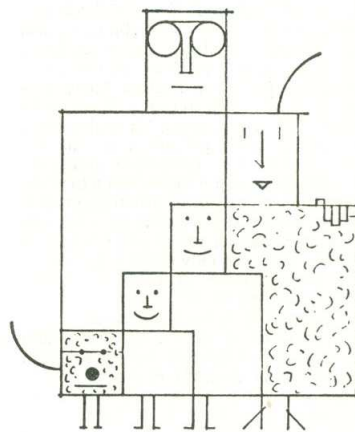

Charlie Chaplin zařídil, že se legrácky natáčené na filmový pás najednou dostaly až do dějin filmového umění. Saul Steinberg dokázal, že kreslený humor začali brát vážně i vousatí kunsthistorici. Oba povýšili svůj – do té doby okrajový – umělecký žánr na skutečné umění. Často se tvrdí, že dělat humor je neobyčejně vážná věc. Ale opravdu vážně ho jako rovnoprávnou složku umění bere kritika jen zřídkakdy. Museli přijít tito dva, Chaplin a Steinberg, aby to dokázali. Oba cizinci v zemi, kde tvořili. Snad právě proto, že byli cizinci, dokázali vidět v té pitoreskní, rozporuplné a na efektu, na vnějškové stránce věci tak lpějící zemi svět lidí v celé jeho nahotě s jasnozřivostí géníů.

Saul Steinberg se narodil v Rumunsku ve stejném roce, kdy vypukla světová válka. Na architektuře promoval v italském Miláně a od roku 1941 žije v New Yorku. Od roku 1954, kdy vyšla jeho třetí (z celkem pěti) kniha kreseb nazvaná Passport, si zvykli světoví recenzenti nazývat Steinberga nekorunovaným králem kresleného humoru, a to zřejmě jen proto, že žádný oficiální korunovační festival v této oblasti umění neexistuje. Z těch let pochází také jeho první srovnávání s Chaplinem. Steinbergovi je přičítáno, že (právě tak jako Ch. Ch.) dokázal z lidové zábavy udělat skutečný kumšt.

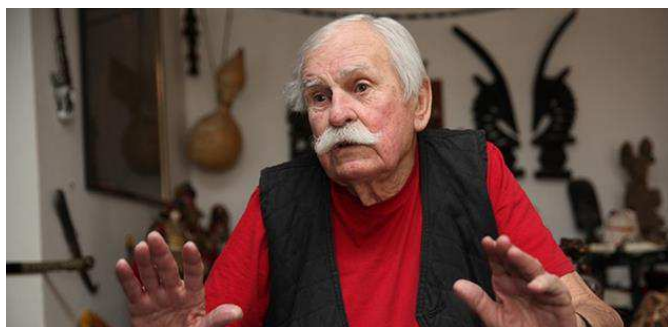
Saul Steinberg nikdy neusiloval o to suplovat fotografií. Natolik si byl vždy vědom jejich možností a výhod, ale zároveň i svých předností, které mu dávala nejen zručná ruka, ale i schopnost vidět ve zkratce to nejpodstatnější. Mohl si dovolit tento svůj talent nevyužít? A tak se objektem jeho karikatur staly často i skupiny „průměrných Američanů“ tak, jak pózují, nebo možná spíše „jak by pózovaly“ před komerčním fotografem.

Ale jeho jednoduché, jemnou rukou črtné kresby (z nichž se pak na dlouhou dobu učil a často po nich i „opičil“ celý kreslířský svět humoru) zachytily jakoby zpoza objektivu nejen skupiny lidí, třeba i Orientálce, jak je poznal na svých cestách, ale i prachobyčejné psy a kočky. Všem těmto Steinbergovým kresbám jsou vlastní kvality dokonalé portrétní fotografie, která jen nepopisuje, ale z osobnosti (nebo naopak unifikované všednosti) vystihne to nejpodstatnější.

Adolf Born pro *Parlamentní listy*: *Evropa bude převálcovaná, Německo islámské. Merkelová jen plní pokyny. EU je to samé, jako když nás okupovali Němci...*

Až 2. 2. 2016 se potvrdilo, co bylo brzy po roce 1990 celkem zřejmé. Že Adolf Born to nebude (na rozdíl od svého superkolegy Oldřicha Jelínka) mít v hlavě zcela v pořádku. Vedle ruky, která mu skvěle sloužila i za normalizace (díky tomu máme regály plné knih s typickými bornovskými obálkami včetně edice Klubu čtenářů a edice kvalitních detektivek Odeonu) mu část mozku věnovaná počtům sloužila dobře, ale hned vedlejší závity se pro mnohé z nás nečekaně zauzly. Výsledkem nějaké úvahy se oblíbený výtvarný umělec tehdy uchýlil do bezpečí „třetí cesty“. Rozhodl se pro vzývání někdejší rakousko-uherské monarchie, čímž se vyvinil ze své velmi solidní existence za soudruha prezidenta Husáka, ale zároveň se nemohl hlásit ani mezi přibývající „havloidy“... *Vždyť to přece říká humorista!* - bylo dobré alibi. Ovšem na stará kolena už to poněkud haprovalo, jinak by nejspíš tušil, kdo a co se skrývá pod (svým názvem rafinovaně maskovanými) *Parlamentními listy*. Poskytl jim rozhovor, který jsme s ohledem na

pokročilý věk výtvarníka raději nepřetiskli. A po brzy následujícím pohřbu jsme si samozřejmě uložili pár let smutečního mlčení.

Rozhovor nyní přinášíme tak, jak jsme jej tenkrát stáhli z webu, tedy bez jména autora, kterého jsme nyní nevypátrali. Samozřejmě šlo z textu vytáhnout jen ty nejhroznější pasáže či hloupé věty, ale obsahuje také myšlenky, které mohou někomu být blízké. Jde nám o historický pramen a tak tu nabízíme celý článek -

s názory umělce tzv. „v souvislostech“. S původním titulkem a s úvodním slovem... Ale bez Bornových vtipů - už je dlouho nekreslil... /G-men/

ROZHOVOR

Uznávaný kreslíř Adolf Born si i ve svých pětadesáti letech najde vedle své práce čas na to, aby sledoval politické dění u nás i ve světě. Nepochybuje o tom, že německá kancléřka Angela Merkelová dostává v souvislosti s migrační vlnou pokyny, které jen plní. Nevyhnutelným důsledkem bude převálcovaná Evropa, která naprosto přestane existovat. Tvrdí také, že bychom u nás měli být vstřícní v tom slova smyslu, že by žádný migrant neměl překročit naše hranice.

Vstáváte každý den v šest hodin a od půl osmé začínáte pracovat. Najdete si vedle své tvorby čas i na sledování politiky a dalšího dění u nás i ve světě a odkud informace čerpáte?

Buď z rozhlasu, z internetu nebo z televize. Je pravda, že veškerý rozhlas je velmi opatrný a distingovaný, takže ty obyčejné věci se člověk dozví, protože o těch se mluví sedm, osm minut, zatímco o těch vážných se nemluví vůbec. Je to moc dobře vedené, takhle se člověk alespoň moc nerozčiluje. Zpravodajství v České televizi sleduju každý den, ale někdy je také, že člověk chvilkami zavírá oči, aby se na některé věci nemusel dívat.

Je pro vás Česká televize důvěryhodný zdroj? Její kritici jí vyčítají, že diváky manipuluje a vnučuje jim tzv. pravdoláskařský pohled na svět?

To je pravda, ale víte, moje generace je trénovaná. Jako děti jsme zažili První republiku, pak okupaci německou, okupaci komunistickou a potom chvilku závanů svobody. No a teď je to zase podobné těm předchozím obdobím.

Tím chcete říct, že u nás nic moc svobodu nebo demokracii nemáme?

Ale já mám spíš pocit, že po tom lidé ani netouží. Když se díváme na průzkumy volebních preferencí, tak to vypadá, že jsou vlastně všichni s tou stávající situací spokojeni. A stejný dojem plyne i z vysílání televize nebo z rozhlasu. Jinak to vypadá mezi normálními lidmi. Ti reagují stejně, jako jsme byli zvyklí my. Protože třeba když náš prezident mluví o kalašnikovu, tak někteří lidé – zejména politici – jsou z toho rozhořčení, ale tenhle druh humoru celá moje generace za války i za komunistů mezi sebou používala. Čím byl ten humor razantněj-

ší, tím víc se nám líbil. Ta současná generace už to nezná, ale Zeman používá ty samé kalibry, jaké jsme my používali celý život.

Máte v té rádobě kauze tedy pochopení pro prezidenta Zemana než pro premiéra Sobotku, který prohlásil, že ten výrok vyděsil jeho blízké a že jsme jedinou zemí, kde hlava státu vyzývá k zabití předsedy vlády?

To ale prezident přece vůbec neřikal, že ho má někdo zabít. To nemůže nikoho oslovit v tom negativním slova smyslu, to je ten razantní humor, o němž jsem mluvil. Ať už v kresbách nebo v hovoru.

Když už jsem nakouzl tu tzv. pravdu a lásku, jejíž vyznavači bývají také označováni za pražskou kavárnu a jsou nesmiřitelnými kritiky prezidenta Miloše Zemana, tak co říkáte tomu střetu, který se vynořuje při každé možné příležitosti a bývá charakterizován i jako duel intelektuálních elit s určitým plebejstvím?

Asi to tak má být vždycky, aby byla nějaká zábava. Já ty pravdoláskovce, upřímně řečeno, obdivuji, protože si zachovali své mocenské jádro od Havla až po Zemana, po celou dobu si udrželi vliv, což je pozoruhodné. To dokázali jen nejlepší američtí gangsteři, nikdo jiný.

Nynější prezident vzbuzuje velké emoce, jedni ho nekriticky obdivují, druzí pro něj nenajdou slůvka dobrého. Jak ho vnímáte vy?

Já ho samozřejmě hodnotím velmi pozitivně, a to podle jeho výroků, ty se mi absolutně líbí. To je ta korespondence s naším způsobem humoru, který vznikl od konce války, ještě než se usídlili komunisti. To byl druh humoru, který používal každý z tehdejších studentů, takže prezident používá náš humor, mluví za nás.

Není ale někdy až přehnaně lidový, neslušela by prezidentskému úřadu ve vyjadřování spíše noblesa, kterou přičítali stoupenci Karla Schwarzenberga svému kandidátovi?

Nezapomeňte, že my jsme Češi. Ta lidovost je vyžadována publikem. Protože my Češi jsme poněkud primitivnější národ z východu. S obdivem jsem se díval na první dva naše prezidenty, kteří dokázali to, co nedokázal kouzelník Houdini ve svých nejdokonalejších kouzlech, že jsme se během několika dnů ocitli ze západu na východě, kde zůstaneme ještě nejméně sto, nebo dvě stě let.

Myslíte si, že bylo šťastné rozhodnutí volit prezidenta přímo, protože pak se rozdělení společnosti na tábory dvou kandidátů z druhého kola přeneslo na celé volební období a společnost je zbytečně polarizovaná a až nenávistná jedna její část vůči druhé?

Tohle žádného normálního člověka nemůže zajímat, protože veškeré reakce na Zemana jsou vlastně extraktem demence. Prostě je to úděl, který nám připravili první dva naši prezidenty, kteří proti své vůli zničením pohraničí a vystěhováním pracovitých Němců, dodáním extrémních živlů zničili tenhle národ. Ale ne nadlouho. Jak říkám, sto, dvě stě let, co to je v historii.

V posledních sto letech prošlo státní uspořádání na našem území mnoha dějinnými zvraty. Vy jste znám tím, že je vám nejbližší to nejranější, tedy monarchie. Co na ní tak obdivujete?

Samozřejmě to, že jsme byli středem Evropy. A vždy v té souvislosti připomínám Jana Nerudu. Přečetl jsem si jeho zápisky z cest, exotických na tehdejší dobu, protože byl v Egyptě a v Turecku, a tam jsem se dozvěděl, že se dostal do potíží, takže se ocitl na policejní stanici. A on jako nejznámější vlastenec, národovec, hned vytáhl rakousko-uherský pas a říkal: „Nezapomeňte, že jsem občanem největší monarchie v Evropě, na kterou si nikdo nesmí nic dovolit, ani vy.“ A oni to uznali a pustili ho. Takže tady vidíte, jakou váhu měla rakousko-uherská monarchie, naše vlast.

Takže pro vás není 28. říjen roku 1918, kdy na troskách rakousko-uherské monarchie vzniklo samostatné Československo, významným dnem?

Naopak, to je urážka. Vždyť kdo se chce ze slušivých, hezkých šatů převléci do roztrhaných. Takhle já to беру. Byl to pád, strašlivý pád. Ale teď to je to samé. Třeba Sýrie i další státy byly plus mínus prosperující státy s přísnými vládci. Díky zásahu demokratických sil se zničily jakés takés demokracie v těchhle zemích. Protože tehdy se tam měli jakž takž dobře a teď se zabíjejí. Takže ty zázraky, jak jsem říkal, že se podařily prvním dvěma našim prezidentům, se podařily zase černochovi Obamovi, který zničil všechny arabské státy.

Vám jako rodákovi z Českých Velenic, který měl v dětství polovinu příbuzných v Rakousku a polovinu v Československu, by měla být blízká myšlenka evropanství. Co tedy říkáte tomu vývoji, kdy Evropská unie směřuje k rozplynutí samostatných států a vytvoření jakýchsi Spojených států evropských?

Evropská unie samozřejmě není blízká nikomu, co bychom si nalhávali, protože ono je to v podstatě to samé, jako když jsme byli okupováni Němci. Docházelo k tomu samému, že přišly zdánlivě zdravé příkazy, ale byly to příkazy nadřazených. A nadřazených. To samé je

Evropská unie. Jsou příkazy o tom, jak mohou být zahnuté banány a podobně. Vždyť je to bezvadné, že Evropská unie žije z úplně stupidity. Třeba Christian Morgenstern, jeden ze slavných německých humoristů, nebo náš Jaroslav Hašek by se váleli smíchy nad Evropskou unií, že došlo přesně na jejich prognózy.

S ironií říkáte, že to je bezvadné žít z úplně stupidity, ale není to spíš alarmující, kolik lidí se zabývá tolika zbytečnostmi a hloupostmi a přizívuje se na projektu Evropské unie?

Ale to bylo za každého režimu. Proč by tenhle režim měl být odlišný od nacistické okupace, komunistické okupace, vždyť to jde takhle pořád dál.

Znamená podle vás Česká republika vůbec něco v rámci Evropské unie?

Kupodivu Evropská unie ví, že Visegrádská čtyřka jsou země, které poznaly z předchozích režimů všechno, co za nic nestojí, a hned vědí, že tyto země nikdy nebudou brát, že banány musí být rovné, protože to, co z Evropské unie přichází, je sice literárně velmi zajímavé – ty rovné banány mě fascinují, to musí být sekáči, že si vymýšlejí takové voloviny – ale tyhle země jsou pro Evropskou unii nestravitelné. Polsko, Slovensko, Maďarsko a my jsme pro ni takové zlobivé dítě, s nímž neví otec ani matka, co s ním.

Evropou už více než rok hýbe tzv. migrační krize. Jedni ty statisíce uprchlíků vítají s nadšením, jiní se jich strachují. S přijímáním uprchlíků je ponejvíce spojovaná německá kancléřka Angela Merkelová, jak se vám zamlouvá její vstřícnost vůči migrantům?

Každý z nás touží zjistit, od koho dostává pokyny. Protože to ví každý z Čechů, že dostává pokyny, které plní. Ale proč a k čemu to má sloužit, nad tím je velký otazník. Ona je jen poslušným nástrojem, který plní pokyny od někoho za nějakým cílem. Je ochotná se přizpůsobit, což bylo v nás všech, co jsme zažili ty předchozí režimy. Proto je také ochotná se přizpůsobit, když je to nutné.

K nám zatím uprchlická vlna nedorazila, přesto je téma migrace u nás velice žhavé. Jaký je váš pohled na věc, měli bychom se otevřít příchodu lidí z jiných kultur, nebo ne?

Já myslím, že bychom měli být vstřícní v tom slova smyslu, že by žádný migrant neměl překročit naše hranice. Jinak můžeme být vstřícní i tak, že budeme jako pomoc posílat balíčky.

To vám nebude vadit, když vás za tento postoj zastánci přijímání migrantů označí za xenofoba či za rasistu?

Naopak, já si myslím, že oni jsou rasisti. Ti, kteří se lísají k těm utečencům, jsou rasisti. Podceňují svoji rasu a zdá se jim ta cizí rasa nadřazená, a proto je vítají a lísají se k nim. Nezapomeňte, že dost lidí v zahraničí, ale i u nás, má blízko k demenci. To se nedá nic dělat, ale zase je to dobré pro psychiatry, mají práce habaděj.

Myslíte si, že jsou namísto obavy, že ta nynější evropská civilizace bude tou migrační vlnou lidí z úplně odlišných kultur převálcovaná, nebo to je malování čerta na zeď?

Evropa bude převálcovaná, naprosto přestane existovat. Proč by taky měla existovat? Já jsem byl v Paříži, dokonce i za komunistů, každý rok. Tam jsou oblasti, kam mí francouzští přátelé už dávají avízo, že po zešeření do určitých oblastí nemám chodit. Je to škoda. Protože když člověk jel do Paříže, řekněme před čtyřiceti lety, tak žádný takový problém nebyl. Ovšem pro nás samozřejmě už tehdy byly Amsterdam či Paříž kuriózní proto, že se tam pohybovali zvláštní lidé, na které jsme nebyli zvyklí. Ale nemyslím tím přímo černochoy, ale i Asiaty, Araby a tak dál.

Je konec Evropy, jak o něm mluvíte, nevyhnutelný, nebo ji lze ještě nějak zachránit?

Na jaře se už oficiálně čekají další tři miliony migrantů, ale hovoří se o dalších milionech, které přijdou potom. Takže když jich přijde během pár let dvacet milionů, tak Evropa musí přestat existovat.

Ale co když je sem Evropa přestane pouštět, vždyť už obracejí kurz i Německo a Švédsko?

První začal stavět ploty Orbán, tím vyřešil tak komplikovanou situaci, jen to hvízdlo. Já myslím, že nejlepší vtíp, který teď koluje mezi lidmi, je ten, že Merkelové volá z hranic vysoký důstojník a říká: „Vážená paní kancléřko, co máme dělat s těmi třiceti miliony tady?“ A ona odpověděla: „Pustit.“ A on na to: „Dobře, ale oni jdou od nás pryč. Jsou to většinou Němci.“ Takže to byl vtíp. Ale Němci začnou přicházet k nám, protože Německo bude islámské. **Třeba už jen proto, že ti nově příchozí mají mnohem více dětí. Když je ta žena pořád v domácnosti, tak od toho muže zřejmě vyžaduje, aby dobře uvařil a dobře dělal další děti. Berete jako ortodoxní katolík islám jako hrozbu?**

My jsme si s islámem dokázali poradit. Protože třeba muslimové, což je velmi zajímavé, byli vždy podřízeni Turkům. A mí turečtí přátelé vždy brali muslimy – nikoli v náboženském slova smyslu, ale v občanském slova smyslu – za podřízený element. Já si myslím, že nejdokona-

lejší prezident od první světové války byl v Evropě Kemal Atatürk, který jediný dokázal Turecko zevropanizovat. Přiznal volební právo ženám, nikdy se náboženství nesmělo spojit s diplomacií, s pedagogickou a jakoukoli veřejnou činností. Každý mohl být doma věřící, ale nesměl to nikdy podle zdravých názorů Atatürka mísit se svým povoláním. Takže Turecko se stalo naprosto evropskou zemí, stejně jako teď se zase stává naprosto islámskou zemí. Vidíte, stačí výměna prezidentů a dojde k čemukoli. Ta současnost je pro Turecko i pro mé přátele v něm naprostou tragédií, protože všechno se mění. Ve městech to trochu zůstává, ale jako celek je s Tureckem konec.

Co říkáte tomu, že Turecko má inkasovat od zemí Evropské unie tři miliardy eur, aby zastavilo migranty, ale vypadá to, že ve skutečnosti pro to nic nedělá?

Místo tří miliard budou chtít třicet miliard. O co jde? A i pak to bude vypadat stejně. Ale to je v pořádku, protože Evropané jsou blízko demenci, tak proč to nekorunovat i tímto platit Turkey. Tedy ne Turkey, to bych byl všemi hlasy pro, ale platit Erdogana, jejich prezidenta.

Když mluvíte o Evropě, že je blízko demenci, jak se to projevuje?

Evropa by byla velmi inteligentní, ale takový ten plíživý krok k demenci se kupodivu objevil ještě před příchodem imigrantů, objevil se postupně a zase jsme u Rakouska-Uherska. To nepřicházelo v úvahu, aby mladý člověk zdvořile nepustil starého, aby nepustil starého dědka nebo starou bábu sednout ať už na lavičce v parku nebo na dráze. Taková ta všeobecná inteligence, nemyslím tím skupiny vysokoškoláků, ale celková inteligence byla za Rakouska-Uherska, řekněme, o osmdesát, ale pravděpodobně víc procent vyšší než ta současná, to je jasné. Také církve hrála velkou roli, teď už ji nehraje, i když kostely v Praze jsou plné, ale odliv od ní je pochopitelný. Jak jsem říkal, lidé jdou k demenci plíživým krokem, ale ono se to zrychlí, nesmíme ztrácet naději. Krok k demenci se určitě zrychlí.

Myslíte si, že se naší zemi v rámci možností povedla přeměna společnosti po roce 1989 ve smyslu přechodu k demokracii?

Určité vrstvy byly v jednání mezi svými vždy demokratické. V nich se hovořilo otevřeně, vymýšlely se vtipy a to ostatní bylo mimo. Tak to, bohužel, nebude moci být s těmi imigranty, protože ti už nebudou jen tak mimo, jako tomu bylo za předchozích režimů.

Vy tedy nevidíte nijak velký rozdíl v období před rokem 1989 a po něm?

Vidím jeden zdařilý rozdíl – to otevření hranic pro všechny, to ano. Ale to je jediné. Kdyby se v politice objevily osobnosti, tak bych viděl i přínos v tom vybírat si ve volbách. Ale žádné osobnosti nevidím. Není rozdíl v inteligenci nebo schopnosti komunikace mezi prodávčem párků a nějakým ministrem. Ale to je ten pád Evropy. Ne ale s příchodem imigrantů, ale tím, že náboj, který byl za Rakouska-Uherska postupně zřídnu. Takže to, že se otevřely hranice, je vynikající. To, že každý může říkat, co chce, je vynikající, ale devadesát procent lidí je stejně obezřetných v tom, co říká. Kdybyste zastavil někoho na ulici, tak vám bude odpovídat váhavě a říkat „nevzpomínám si“ nebo „je to možné“. V tomhle duchu by s vámi cizí člověk hovořil, žádná změna není.

Spousta lidí na politiku a na politiky nadává, jaký vztah k nim máte vy?

Naprosto lhostejný. Je pravda, že někteří politici jsou svým způsobem sympatičtější než druzí. Já třeba uznávám bývalého prezidenta Václava Klause, i když byl ve formulacích o poznání obezřetnější a opatrnější než Miloš Zeman. Zeman se mi líbí, že neváhá použít jakékoli přirovnání a je mi blízký v té ironii. My třeba nadáváme na naše prezidenty, ale podívejte na Ameriku. Která země má tak blbě prezidenty jako oni? Žádná, před tím je třeba se sklonit. A jinak mi v politice chybí půvabné ženy.

Prý používáte typy některých politiků do svých ilustrací, co je na tom pravdy?

Od jaktěživa, ale takovým rafinovaným způsobem. Mě vycvičili bajkaři, třeba La Fontaine, když se posmíval určitému politikovi a kreslíř, který pro něj pracoval, použil přesně kostým toho politika, ale do toho kostýmu posadil prase nebo jiné zvíře. A když přišel cenzor - cenzori budou v každé době – a říkal: „Vy si děláte legraci z našeho ministerského předsedy.“ Tehdy to byl samozřejmě nějaký šlechtic. A ten bajkař se na něj podíval hlubokým pohledem a povídal: „Vy v tom vidíte našeho ministerského předsedu?“ Ten cenzor se zalekl, protože za to mohl následovat pouze žalář, a nechal to být. Takže bajkaři – ti tři nejslavnější La Fontaine, Krylov a Ezop – nás vycvičili všechny. Takže nechť žijí bajkaři. Bajkaři jsou jediným oslazením jinak chmurně hořké současnosti. Politiky ve svých kresbách ale používám jen jako typy. Abych kreslil je samotné, tak to si nezaslouží.

LE PALME DI BORDIGHERA

- 1952 Raymond Peynet
- 1953 Gianni Isidori
- 1954 Jan Peterson
- 1955 Tetsu
- 1956 Giuliano Nistri
- 1957 Gus
- 1958 Bernard Aldebert
- 1959 Giorgio Cavallo
- 1960 Gerard Vogler
- 1961 Franco Barberis
- 1962 Zac - Alberto Fremura
- 1963 Setsuo Takiya
- 1964 Ton Smits
- 1965 Marino Guarguaglini
- 1966 Fredy Sigg
- 1967 Zoran Jovanovic
- 1968 Adolf Born
- 1969 Nehar Tublek
- 1970 Bill Brewer
- 1971 Benito Jacovitti
- 1972 Vazquez de Sola
- 1973 Ferruh Dogan
Semih Bacioglu
- 1974 Guido Clericetti
- 1975 Hans Moser
- 1976 Karol Seles
- 1977 Valentin Rosancev
- 1978 Quino
- 1979 Lucio Trojano
- 1980 Hasan Fazlic
- 1981 Jurg Furrer
- 1982 Hans Stenzel
- 1983 Guillermo Mordillo
- 1984 Agostino e Franco Origone
- 1985 Jiri Sliva

zancev z první dávky ruských cartoonistů moderního typu "sensa parole" = beze slov. **Quino** - tehdy nic neříkající exotická značka, nyní už legendární jméno, **Hasan Fazlič** - prvý Jugoslávec (z Bosny) a pak dnes slavný **Jurg Furrer** opět ze Švýcarska - muž, jehož tvorba brzy přesáhala do výtvarné kategorie váženějšího ranku. Nakonec (ještě před Slívou) přibyl mezi laureáty též **Guillermo Mordillo**. Už v té době "sláva všech sláv".

Do našich „statistik“ to sedne jako zadek na nočník, ale myslíme, že to bude říkat něco víc jen skalním staříkům. Nám, jimž Zlatá palma připadala spíš jako zlatý blesk z nebe, které u nás jinak zakrývají temná mračna...

Ale než abychom tu psali o proslulé italské soutěži, tedy festivalu, o němž přineseme svědectví na jiném místě, proberme si jména nositelů hlavní ceny (další ceny měli název či podobu "datlí" - z té palmy?) Velmi subjektivně vybíráme ta jména, které nám něco říkají (rozumí se nám, co jsme v oblasti "krhu" brali první rozumy koncem 50. let dávno zmišlelého 20. století.

Takže **Raymond Peynet** - jasná hvězda a jeho "Milenci", (na kresbě dole) potom **Tetsu** - další slavný Francouz. **Giorgio Cavallo** - u nás známý vlastně jen díky katalogu z výstavy Polylegranů - zařídil to nejspíš Born, jenž Itala dovezl právě z Bordighery (nepotvrzená doměnka).

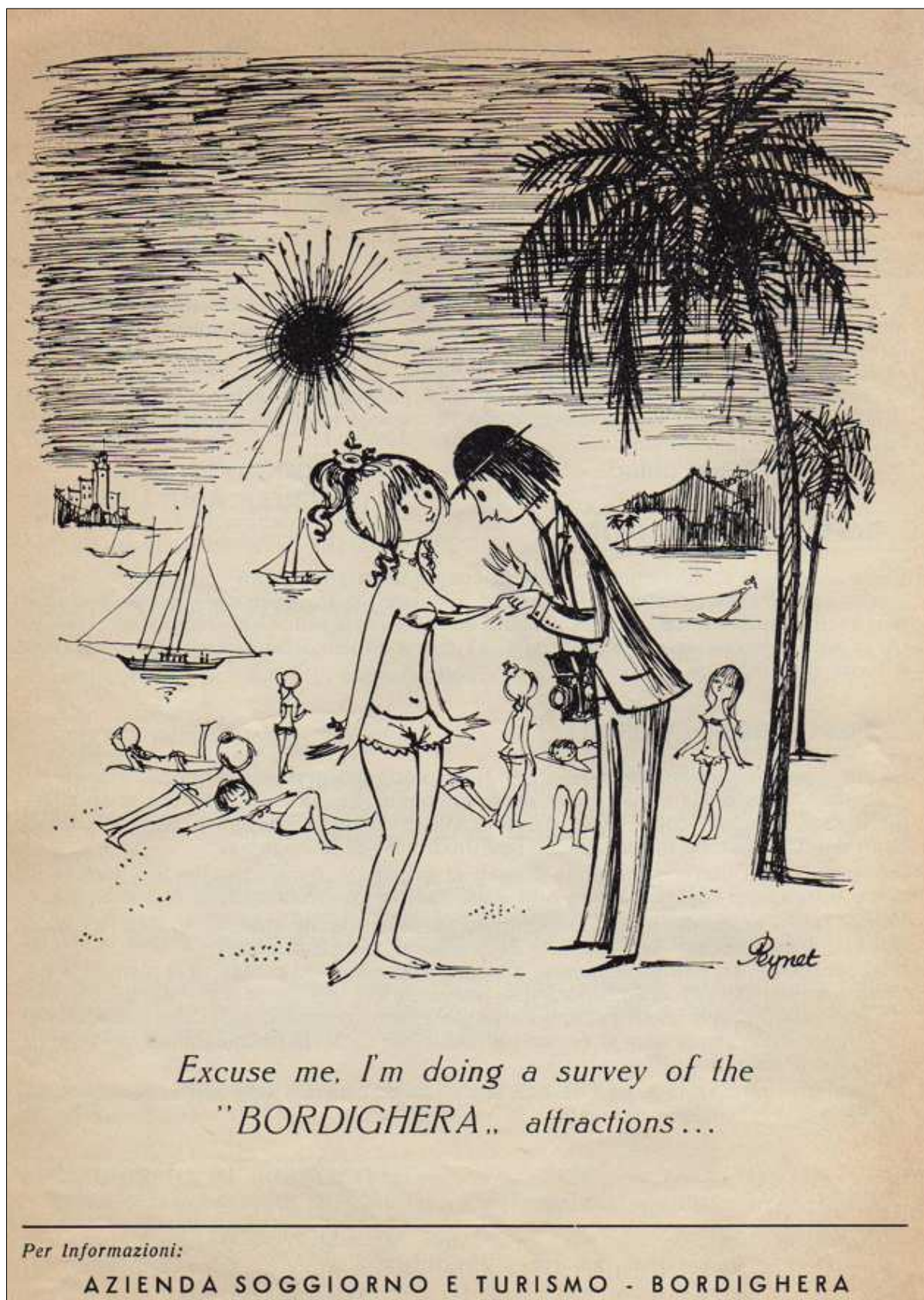
Franco Barberis - jeho tvorbu beru (znám) jako častého autora Nebelspalteru. Totéž **Alberto Fremura** - ovšem k nalezení mezi hvězdami zařazenými do legendární encyklopedie Kharbergera "Wer zeichnet Wie?" (Diogenes Verlag - Schweiz). **Tom Smits** - kultovní Holanďan (má muzeum!). **Fredy Sigg** (neplést s Hansem Siggem) - též švýcarský autor švýcarského *Nebelspalteru*.

Dva ročníky obrodného procesu 1968-1969 a dvě významná jména (dvou států). Československo: **Adolf Born**, Turecko: **Nehar Tublek**. Oba svým způsobem klasici, ten druhý pak způsobil následující vztah toho prvního k Istanbulu atd. Svým způsobem pak Born inspiroval mladého **Jiřího Slívu**, který tento seznam vítězů uzavírá (po něm z našinců ještě nastoupil **Pavel Kantorek** (ale už ne s Palmou!). Také Turci se Tublekovým úspěchemi inspirovali a měli brzy v Itálii dalšího vítěze - **Semih Bacioglu** byl na řadě v roce 1973. **Hans Moser**, další ze švýcarských autorů *Nebelspalteru*, kterému tamní Diogenes Verlag nadělal knížky. Prvním (posledním) Sovětem byl **Vladimir Ro-**

zancev z první dávky ruských cartoonistů moderního typu "sensa parole" = beze slov. **Quino** - tehdy nic neříkající exotická značka, nyní už legendární jméno, **Hasan Fazlič** - prvý Jugoslávec (z Bosny) a pak dnes slavný **Jurg Furrer** opět ze Švýcarska - muž, jehož tvorba brzy přesáhala do výtvarné kategorie váženějšího ranku. Nakonec (ještě před Slívou) přibyl mezi laureáty též **Guillermo Mordillo**. Už v té době "sláva všech sláv".

Ostatních autorů, které jsme ze seznamu vítězů festivalu nevybrali, jsme teď napočítali asi dvacítku. Mrzet je to nemusí, vždyť vyhrát Palmu bylo něco a jistě tím potěšili publikum i ve svých zemích. Některé z nich jsme přece znali i tady, jiné zase vůbec. Domácích Italů nebylo až tak moc, abychom pořadatele (spíš donátora) mohli podezřívát z protekce. A hlavně - toto jsou jen jména nositelů hlavní ceny. Další se mohou pyšnit i menšími datlemi - i ty jsou přece z Bordighery. Legendární festival má smůlu že zanikl spolu se zakladatelem jménem *Cesare Perfetto* (?). Ale inspiroval další a další organizátory, dokonce u nás nejprve v Písku 1968/69 - ale určitě i ty v Polsku a Bulharsku, které žijí dodnes. Na rozdíl od těch "polistopadových", co v Písku, Hradci Králové a v Praze dlouho nevydržely, ty prv-

ní už jen proto, že místní volby dopadly jinak než ty předchozí... Originální kresbu *Raymonda Peyneta* - prvního poctěného "palmisty" z tehdejšího katalogu/letáku Bordighery vidíte na této stránce... Prosíme, tento vtip nikam nepřeposílat, nejen oblíbený Peynetův *Básník* (mileneček) by mohl být zpětně přísnými genderisty (za nemístné hledání datle pod plamou) uvržen do klatby. (ih)

Další jména z doplněného seznamu vítězů najdete na příští stránce!

Salone Internazionale dell'Umorismo di Bordighera - pokračování

Toto bylo opravdu pracné - prostě jsme nedokázali nikde najít (ani ve Wikipedii, ani na webu slavné soutěže) kompletní výsledky. Proto jsme všelijak složitě hledali, sestavovali a nakonec zde publikujeme následující pokračování/dokončení seznamu z předchozích stránek. Upozorňujeme, že nejde o oficiální výsledky protože - ač je to k nevíře - krom původní dokumentace (papírové katalogy) zřejmě neexistuje žádný kompletní seznam, který by - ať už v místě pořádání anebo třeba na některém webu cartoons (FECO) - nebyl prostě k nalezení. Vzhledem k významu průkopnické roli festivalu pro dějiny výtvarného humoru jakožto moderního uměleckého druhu jde o závažné zjištění.

Zlatá palma:

- 1986 Serguei - Argentina
- 1987 Giorgio Gabellini - Itálie (zde Kantorek získal též cenu)
- 1988 Hanspeter Wyss-Švýcarsko
- 1989 Pietro Ardito - Itálie
- 1990 Vladimír Nenašev - SSSR / Rusko
- 1991 Bubec - Německo
- 1992 Achille Superbi - Itálie
-
- 1993* Roland Fiddy - Anglie
- 1994* Luigi Castiglioni - Francie
- 1995* Juri Kosobukin - Ukrajina / Agostino & Franco Origone - Itálie
- 1996* Gradimir Smudja - Srbsko
- 1997* Marco de Angelis - Itálie
- 1998* Franco Bruna - Itálie

* Už ne *Bordighera*, ale *San Remo* (1993 - 1996) a pak dokonce pod záštitou EU dvakrát francouzský *Strasbourg*.

Jednou z určitých možností, kterou jsme nakonec využili, bylo určit vítěze Zlaté palmy podle (obvyklého zvyku) zadat právě jemu autorství plakátu na následující festivalový ročník...

Dlouholetým zásadním mozkiem festivalu byl jeho italský zakladatel **Cesare Perfetto** (9. 7. 1919 - 10. 3. 2005) Profesionální novinář, narozený v Rumunsku byl v té době prezidentem tiskového klubu a byl velmi aktivní v oblasti cestovního ruchu a kulturních akcí. Byl také agentem *Raymonda Peyneta*, známého tvůrce kreseb romantických *Milenců*.

Na snímku: *Salone dell'umorismo Bordighera, esposizione dei libri di (si riconoscono Cesare Perfetto e Dante Petri- ni)*. Sluší se připomenout, že zprvu byl Salon programově širší, vystavovali tu *Toulouse Lautreca* a mezi hosty byla filmová star *Sophie Loren* či tenistka *Monika Selešová*...

Salon slavnostně zahájil hned po válce v roce 1947 a vydržel padesát dva ročníků, tedy téměř až do pohříchu smutného konce, v sídle *Palazzo del Parco Bordighera* (s výjimkou let 1993 až 1996 to bylo v *San Remo*, kvůli nedostatečné shodě mezi organizátory a správou města - šlo údajně o prezentaci knih, událostí a vtipných kreseb z kategorie vtipů na pevné téma, které se každý rok měnilo - a o kresby na volném téma. Porota udělovala tradiční ceny: nejprestižnější byla od počátku hlavní cena **Zlatá palma**, dále to byly Zlaté datle, Cena prezidenta a nakonec i Cena rady Evropy (v originále: (*Palma d'Oro, il Dattero d'Oro, il Premio della Presidenza della Repubblica e quello del Consiglio d'Europa*). Souviselo to s putováním uznávané výstavy do sídla parlamentu EU v *Strasbourg*, budovy OSN v New Yorku, velkých muzeí v Amsterdamu a v Londýně.

Snímek z udílení cen v *Bordighere* v roce 1987 najdete v rubrice **Chlubna** - v tomto čísle!

Půl století Mezinárodního salonu humoru: Veselé začátky - smutnější konce...

Snímky byly zprvu jen malé a černobílé, na konci už velké a barevné. Vývoj Salonu se však ubíral opačným směrem...

Vlevo:

Rok 1971: **Sophia Loren** a **Raymond Peynet** s **Cesarem Perfetto** na Raffaello motorship u příležitosti prezentace knih: "In cucina con amore" a "Jak mluvit o lásce s úsměvem".

Dole:

Poslední snímek ze sezení jury 52. ročníku mezinárodního salonu humoru.

Zakladatelé zprvu viděli Bordigheru jako „Konferenci humoristů“ (byla tu i výstava prací starých malířů, včetně třeba Daumiera). Hrály se tu komedie... ceny získávaly humoristické romány... Posléze šlo o „Kongres na ochranu autorských práv a obranu čistého humoru“(!). Protagonisty prvních ročníků byly karikaturisti z časopisů *Canard Enchaîné*, *Simplicissimus*, *New Yorker* a dokonce ze *Szpílek!* Až v roce 1955 se akce dočkala stálého názvu *Mezinárodní salon humoru*. A jeho slávu zazamenal kulturní svět - od časopisu *Literaturnaja Gazeta* v Moskvě až po *Asahi Shimbun* v Tokiu! V Československu se jí dostalo pozornosti s úspěchem *Adolfa Borna* - díky oteplení za Pražského jara. V tomto čísle najdete cennou vzpomínku právě od *Adolfa Borna*...

Zleva: Marco De Angelis, Lucio Trojano, Guillermo Mordillo, Gigia Perfetto (žena zakladatele) **Cesare Perfetto** (v modrém), plus dva Švýčari Hans Peter Wyss a Jurg Furrer.

Chlubna / Vzácny snímek **Pavla Kantorka** oceněného v Itálii

Pod fotkou bylo pouze: **1987 - Salone Internazionale Umoreismo**. Ale našli jsme už všechna jména. Takže identifikujeme nejen zde oceněného Čecha - vědce a pedagoga **Pavla Kantorka** (ještě za Kanadu) **zcela vlevo** - ten ve slunečních brýlích a s kravatou!

Karikaturisti na slavnostním předání cen na **40. Salonu 1987**. Zleva: **Paul Kantorek** (s pohárem), Hanspeter Wyss, Olivier Raynaud, Enzo Martocchia, Ugo Sajini, Marco De Angelis, **Giorgio Gabellini** (s palmou), Sergio Cavallerin, Dino Aloï, Michele Serra, Cesare Caesar, Utz Peter Greis, Palex, Gigi Vesigna, Osvaldo Cavandoli, Gabriele Wiener.

Více o jednom z katalogů Bordighery najdete v GAGu č.18 / 2007 na str. 9. O 29. salonu vyšel v poněkud nešťastně pozapomenuté rubrice **Malý slovník katalogů / "B" jako Bordighera**. (G) **A** na další stránce se můžete radovat z reportáže **Adolfa Borna** přímo z Bordighery. **Vážně!** Zvětšete si tento zajímavý text na větší formát, ať vám nezrudou oči zánětem spojivek...

O Itálii, festivalu humoru a Zlaté palmě

Své povídání o poslání humoru v našem současném světě a o festivalu karikaturistů v Itálii bych chtěl otevřít nějakým hlubokomyslným intelektuálním výrokem, který by mne proslavil jako moudrého a seřetělého muže. Napadá mne však pouze krátká, ale charakteristická věta: Itálie je šajn a festivaly za účasti lidí, kteří se živi děláním legrace, jsou rovněž šajn.

Myslím, že je k tomu třeba dvou věcí: města nebo městečka, které dokáže magneticky přitáhnout jak diváky, tak tvůrce a jednoho nebo více obětavců, kteří takovouto akci dokáží organizovat.

Jeden z nejznámějších festivalů legrace se každoročně koná v lázeňském městečku Bordighere na italské Riviéře. Turzení, že se jedná o jeden z nejznámějších festivalů, není z pera mé maličkosti. Tuto větu jsem převzal ze švýcarského, rakouského a italského tisku a pravděpodobně se objevila i v tisku jiných zemí. Ale hlavní argument je asi ten, že se ho každoročně zúčastňuje zástup karikaturistů z celého světa a že ve značném počtu přijíždějí Mistři i osobně, neletující námahy, času ani financí.

Při přejíždění rakousko-italských Alp se vždy domnívám (slůvka v žďy používám v tomto místě záměrně, jsem totiž rád, když mne přátelé a známí považují za zcestovalého člověka), tedy při přejezdu rakousko-italských Alp se vždy domnívám, že s hezkým počasím je ámen a že není teoreticky možné, aby existoval kout v Evropě, kde ještě svítí slunce a kde lidé chodí v tak absurdních oděvech, jako jsou plavky. Tato myšlenka mne hřeje do Milána. V Janově se zcela vytrácí a směrem k francouzským hranicím se ve nás náhle rozhostí blahý pocit, že oblast střední Evropy, kde spršky jsou na denním pořádku, je definitivně za vámi a náruč vám otvírá končina, kde komické šortky, kterým se říká bermudy, jsou jediným společensky únosným druhem oděvu. Jste v oblasti, která je nazývána Riviérou květin a kde jednotlivá města spolu soutěží nikoli ve snížení nehodovosti, ale ve vymyšlení originálních festivalů. Sanremo festivalem písní, Ventimiglia festivalem a divou květin a konečně Bordighera festivalem humoru.

ry, které předseda klasik lyrického humoru Raymond Peynet a v níž zasedá i nestor turinských karikaturistů Gigi Vidris. Aby utlé nervy čekajících kreslířů nedoznaly značných úhon, je to proloženo diskusemi, filmo-

Zde také definitivně Fidne proud československých turistů a našinec se stává spolu s Liechtenštejnci a Saúdskými Araby ztraceným nomádem ve stádech francouzských a italských vozidel. Tento nikdy neutuchající proud se řítí serpentínami k francouzským hranicím a ze zcela nepochopitelných důvodů se stejnou intenzitou i od francouzských hranic do Itálie. Vlevo šumí moře, upravo palmy, cikády hudou a italská šoféři se během jízdy češou, zpívají, flirtují a vůbec dělají všechno, jenom se nevěnují řízení. A přeci jezdí rychle a moc dobře.

A pak nastává vltání s přáteli. Je to podivný, ale velice blahý pocit vidět se opět po roce s kolegy a kamarády, kteří kreslí karikatury roztroušení po celém světě, ale kteří mají přesně tytéž zájmy a problémy. S prosulou ustaraným obličejem se objevuje Cesare Peretto — muž, který se stará o festival, korespondent, o nově přichází, o své knihkupectví, dvě dcery a o to, aby vše důstojně a podle plánu klapalo. Je ředitelem neboli prezidentem festivalu a miluje humor a jeho tvůrce převleče nezištnou láskou. Je podporován výborem pro turistiku, městskou radou, movitými jedinci, hotely a organizacemi některý rok více a jiný o něco méně. S počtem festivalů mu přibývá vrásek na čele. Letos uvedl v život festival jedenadvacátý.

Obestalo ho více než dvě stě kreslířů z dvaceti zemí. Každý je zastoupen minimálně pěti kresbami. Tohle organizačně zvládnout není žádná maličkost. Zatímco jeho bedra podklesávají pod tíhou úkolů, sedí karikaturisté v bohémské kavárně Chez Louis a klábosí různými jazyky o všem možném. Normální turisté se na ně chodí dívat, z čehož profituje kavárna. Spokojenost je na všech stranách a vyzařuje jí i elegantní postava tureckého kreslíře Nehara Tübleka. Je to jeden z mých nejlepších přátel a strašně moc hodný člověk. Obvykle si zapomene zapazadlo s oděvy doma, takže přiletí pouze s aktovkou. Tím je vyfázen z davu přes den skotačícího na mořském břehu. Je odsouzen trávit všechny dny v kavárně, což také činí, nesa mužně svůj osud. V mládí studoval němčinu; neboť se však již nachází ve středním věku, ztenčila se jeho slovní zásoba na minimum. Turecky nehovoří nikdo a většina italských kolegů ani německy. Na italské otázky odpovídá však Tüblek německy a já ohromeně konstatuji, že se obě strany dobře dorozumějí a že na závěr festivalu hovoří německy tak plynule jako absolvent heidelbergské univerzity.

Nejpočetnější zastoupenou skupinou jsou vždy Jugoslávci. Bělehradský karikaturista Zoran Jovančić získal loni hlavní cenu. Před ním to byli Francouzi Peynet, Tetsu, Gus, Italové Nistri, Zac a Cavallo, Japonec Takia, Holanďan Smits a Švýcar Freddy Sigg.

S napětím je vždy očekáván verdikt mezinárodní ju-

rymi projekcemi a slavnostní večeri. Pak nastává ten dlouho očekávaný akt. Policisté u vchodu festivalové budovy salutují a vcházejí prominenti, vedení místním panem prefektem. Za ním cupou robátka karikaturistů, jejich manželky a úplně vzadu zmatení tvůrci humoru ve slavnostním oblečení. Předává se Zlatá palma jako hlavní cena, po ní cena druhá, kterou letos získal ístanbulský kreslíř Tüblek, cena třetí, kterou si odnesl Ital Clericetti, Zlatá dalle, hlavní cena v soutěži na dané téma (letos: zimní olympiáda), tu vyhrál Jugoslávce Karol Seleš a přehršle cen dalších. Alena Dostálová, jedna ze dvou ženských účastnic, byla vyznamenána přemísti Martini a Rossi.

No a já dostal letos tu Zlatou palmu.

Měl jsem z toho samozřejmě velkou radost. Neškromně jsem se však začal nadýmat teprve tehdy, když jeden z italských ilustrovaných týdeníků přinesl mou fotografii stejně velikou jako fotografii Giny Lollobričidy a Günthera Sachse, manželka paní Bardotové. Ukazoval jsem to dlouho své švagrově a nadhodil jsem otázku, co tomu jako říká. Setrvala dlouho nad obrázky božské Löllo a seriálem o Güntheru Sachsovi, pravice, že je to zajímavý časopis a že jim to oběma dost sluší.

A. BORN

19. září 1968 — *Večerní Praha* 5

Návod ke čtení: Protože šlo o tzv. "podčárník", tedy vlastně fejton, byl text zalomen koncem roku /po srpnu 68! / na tři sloupečky. Tím pádem by byl pro čtenáře GAGu příliš malinký. A tak jsme ho překopali na dvousloupec - pozor při čtení. Až narazíte nad bílou linkou v pravém sloupečku na dělení slova "ju-", je třeba to "-ry" hledat až vlevo pod kresbou. Tehdy jsme mířili do Bernu, tak jsem si text nevychutnal. Až teď. Proto mi uniklo ocenění Aleny Dostálové... (g)

Konečně jsme se dočkali - vyšlo letošní třetí číslo čtvrtletníku Syndikátu českých novinářů a v něm celostránkový článek o životě a díle Jiřího Košťáře, dnes známého skoro jen z obálek Sorry a z výstav či mezinárodních soutěží. Není první, ale ani poslední z našich karikaturistů, jehož tvorba na téma „médií“, ať už z pohledu na práci žurnalistů anebo na reakce čtenářů, posluchačů a diváků, vyzdobila Mediažurnál včetně barevného díla na titulní stránce...

Naposledy jsme v srpnovém e.GAGu č. 8 přinesli obdobný materiál o Radku Steskoví - nyní tedy přicházíme s Jiřím Košťářem. Protože obě stránky časopisu nahoře (na rozdíl od dolních dvou obrázků) jsou v této podobě nečitelné vkládáme nyní do GAGu i samostatný text - doplněný (namísto výše otisklené fotky) raději dalším z desítky otisklených autorových vtipů. A vybrali jsme pro ilustraci druhý z těch barevných, které českému čtenáři periodik nejspíš nejsou vůbec známy. A jsou to zároveň svým způsobem originální ilustrace, které se pochopitelně obejdou beze slov... Právě tu barevnou autor zvolil jako alternativu pro obálku, jako doprovod k obsahu úvodního článku se však redakci víc hodila ta, kterou vidíte výše. A tu druhou, kterou najdete na příští straně, čekalo zmenšení vedle obsahu MŽ 3 na straně 2...

Kreslíř Mediažurnálu - Jiří Košťýř

Zvláštnost uvedme hned zpočátku: Jiří Košťýř se narodil v Počátkách. Ale to ještě není vše. To hlavní a neuvěřitelné teprve následuje. Stalo se tak 1. 1. 1968. Úvahy o tom, co to znamená pro novorozence v dalším životě ponechme astrologům - konečně horoskopové sloupky v našem tisku jsou mnohonásobně četnější než sloupky s kreslenými vtipy.

Jiřího Košťýře proto jako autora výtvarného humoru může znát jen málokdo. Přestože si jeho originálního kreslířského stylu nelze nevšimnout. Jenže dílo našeho autora znají víceméně jen zahraniční odborníci posuzující práce karikaturistů v porotách mezinárodních festivalů "cartoons".

Novinářům tuto skutečnost asi netřeba vysvětlovat; každý z nás ví, že najít kreslený vtip v tištěném periodiku je skoro nemožné. Ujala se tu praxe, že pár deníků uzavřelo smlouvy se "svými" karikaturisty na stálou službu a jediné, co se tak mění, je přeskačování několika postarších autorů mezi tituly (v lepším případě) anebo dokonce náhlé ukončení smlouvy. Z důvodů pochopitelných a smutných (Vladimírové Jiránek a Renčín) či neznámých (Marek Simon v regionálním Deníku). Vzácný je případ Deníku N, kde se od počátku roku aspoň jednou týdně ukazuje kresba autora s přezdívkou Jaz. Také on reaguje na aktuální témata - a někdy i jindy, než v anoncovaném pátečním vydání. Občas dokonce na celé titulní straně.

Košťýř si z Pražského jara 68 prokazatelně nic nepamatuje,

ale jeho život a tvorba jsou stejně prokazatelně vázány na převratné změny po Listopadu 89. Do roku 1982 žil ve východočeské Kamenici nad Lipou a od roku 1983 dodnes žije v Praze. Nejprve studoval v Panské ulici, kde na Střední průmyslové škole vystudoval obor filmové a televizní tvorby. A jak začal, tak pokračoval - v České televizi se věnuje produkci... v té době si také začal se svými docela obyčejnými kresbičkami. Od roku 1991 mohli čtenáři registrovat vývoj kreslířova stylu ve zmírajících humoristických týdenících Dikobraz a Nový Dikobraz, po roce 1993 pak vtipy publikuje v následnických titulech s názvy Podvobraz, Hec, Pardon, Apríl, Kulový Blesk... Pokud si pod těmito jmény ani pamětníci nic nevybaví, není to odsouzeníhodné - vždyť jejich poporodní existence bývala velice krátká, distribuce navíc problematická.

Jelikož je Košťýř družné povahy a rád pobaví ostatní třeba zpěvem s kytarou, našel si brzy mezi kolegy generační druhy. Velkou kapitolou byl pro Jiřího zrod "černého" měsíčníku Sorry (česky "pardón"), k jehož kmenovým autorům patřil rodák z Počátek od samého počátku. A je jím dodnes, i když zlaté časy českého "Hara-Kiri" (dnes se to čte "Charlie") už jsou pryč.

Po dost dlouhé absenci se nyní objevují čísla Sorry na pultech metropolitních prodejen tisku vždy první čtvrtek v měsíci. Marketingově to je vtipné: upozorňuje nás na to vždy den před vyjitím vytí pražských sirén. Mimopražský milovník černého i ostře satirického humoru má však smůlu - pokud si tedy nepořídí předplatné anebo se spokojí s prezentací Sorry na

webu. Košťtýř se do časopisu hodí. Svým založením i vynalézavým výtvarným pojetím patří ke karikaturistům zaměřeným spíš na humor černý. Ale trefných kreseb na domácí politiku (a politiky) se rozhodně nevzdává.

Práce produkčního v televizi je různorodá a na čas náročná, přesto se Jiří Košťtýř už v r. 1994 stal členem České unie karikaturistů, občas i jejího předsednictva, kde patřil k těm nápaditým a "produktivním". Při tom všem vystudoval pražskou FAMU a může si proto jméno zdobit zkratkou MgA... (to "a" v titulu je ze slova Artist).

Od počátku tohoto tisíciletí se jeho díla objevují v mezinárodním kontextu. Na mezinárodním bienále kresleného humoru v Písku uspěl Košťtýř už v roce 2003 (pak ještě dvakrát) a v letech 2004 a 2005 získal ocenění v pražské soutěži Fór pro FOR(arch) a též rok poté, kdy navíc přidal cenu z originální brněnské soutěže na "slavkovské" téma „Napoleon“. Když už soutěže pořádané u nás ČUKem směřovaly k zániku, zkoušel to Košťtýř i za hranicemi.

Nejdřív uspěl na vysloveně novinovém klání v *4th International Editorial Cartoon Competition* v Kanadě roku 2004 a naposledy se v branži připomněl v r. 2016, kdy byl jeho novinový vtip zařazen do publikace vydané k světově uznávané soutěži *World Presss Cartoon* - koná se v portugalském sídle Sintra. Mezitím se ale Jiří nepovaloval na gauči, nýbrž se představil na půldruhé desítce samostatných výstav, nechyběl na domácích společných exhibicích a na tzv. posoutěžních výstavách v zahraničí - Vloni získal jednu z řádných cen na legendárním „Satyrykonu“ a proto teď v polské Legnici rozhodoval jako člen jury i o vítězích letošního ročníku tohoto festivalu karikatury.

Ale abychom zde neunavovali letopočty a názvy... Už jen toto: V letech 2007 – 2009 se účastnil *Int'l. Cartoon Festivalu* ve švýcarském Langnau a za zde předvedené výtvarné schopnosti v rámci programu „Artists in residence“ ho potkal tříměsíční pobyt ve švýcarském Sursee (2008). Je svými pracemi zastoupen jednak v *Karikatur & Cartoon Museum* v Basileji (Švýcarsko) jednak v *Museum House of Humour and Satire* v Gabrovu (Bulharsko).

Čím tento medailonek Jiřího Košťtýře ukončit? Asi sdělením, že v MŽ takto ucelený soubor jeho vtipů o médiích (a jejich publiku) má tentokrát svůj "vyšší" smysl a "širší" dosah. Koho by jeden Košťtýřův vtip zařazený kdekoliv mezi tzv. běžnými mohl spíš překvapit, může se takto seznámit s originalitou celé vyhraněné autorovy tvorby. A nebudeme překvapeni, když to bude překvapení příjemné... (IH)

Tak. A čím tento medailonek Jiřího Košťtýře aktuálně doplnit? Snad tím, že po úspěchu v Legnici možná už mají jeho obraz také v depozitáři varšavského Muzea karikatury...

Poznámka: v Mediažurnálu jsme představili zatím 37 autorů kresleného humoru, další dva už na zakázce pracují - Setíka a jeho vtipy představí silvestrovský MŽ číslo 4/2019. Zatím nehrozí nedostatek vhodných autorů, ale redakce hodlá rozšířit paletu o méně známá jména. **Proto následující přátelská výzva abonentům a jejich přátelům:**

POZOR! POZOR! POZOR! POZOR! POZOR! POZOR! POZOR! POZOR! POZOR!
Netýká se kreslířů, kteří již jedno číslo Mediažurnálu v minulosti ilustrovali. Netýká se kreslířů, kteří již jedno číslo Mediažurnálu v minulosti ilustrovali. Netýká se kreslířů, kteří již jedno číslo

Redakce GAGu právě vypisuje **pro české autory** soutěž*) o nejlepší kolekci vtipů na **téma Noviny a novináři!** Propozice jsou prosté: nutno nám poslat **3 (tři) černobílé vtipy** na dané téma a to **do 20. listopadu 2019**. Také cena pro vítěze je jasná: bude osloven k dodání tuctu dalších kreseb na stejné téma a **pokud uspěje**, bude e-GAGem navržen jako **možný ilustrátor** jednoho z čísel MŽ v příštím ročníku 2020. **Podmínky:**

Kresby max. 3 kusy o velikosti 16 cm na šířku, formát JPEG anebo jpg a max. 300 dpi. **Adresa** k zaslání: ivan.hanousek@dreamworx.cz - na tuto adresu se může vážný zájemce obrátit i s prosbou o radu. Hlavně - posílejte obrázky v příloze a ne jako ZIP, ani přes různé úschovny kufrů a tomatové protlaky...

*) nenašli jsme výstižnější slovo pro tuto akci, ale neberte to jako řádnou soutěž s pravidly a s řádnou porotou. Rovněž Grand Prix v podobě možnosti představit se žurnalistické obci v jejím oficiálním tiskovém orgánu, nemusí být udělena. Nicméně určité s došlými pracemi budeme počítat v následujících číslech e-GAGu, takže v jádru nepřijde snaha zúčastněných výtvarníků nazmar!

Netýká se kreslířů, kteří již jedno číslo Mediažurnálu v minulosti ilustrovali. Netýká se kreslířů, kteří již jedno číslo Mediažurnálu v minulosti ilustrovali. Netýká se kreslířů, kteří již jedno číslo
POZOR! POZOR! POZOR! POZOR! POZOR! POZOR! POZOR! POZOR! POZOR!

Zprvu novinářem...

Sám působil i jako novinář (konkrétně v závodním časopisu Železnobrodského skla, Novinách Jablonecka a chomutovském Nástupu) a to v letech 1962-1964 po návratu Renčina z vojenské služby) a v novinách se také objevily tisíce jeho kreseb. I ta úplně první vyšla v deníku, a to v Zemědělských novinách dne 23. května 1959 s pomocí kamaráda Petra Krula, který v nich praktikoval a tehdy ani ne osmnáctiletého autora velmi potěšila.

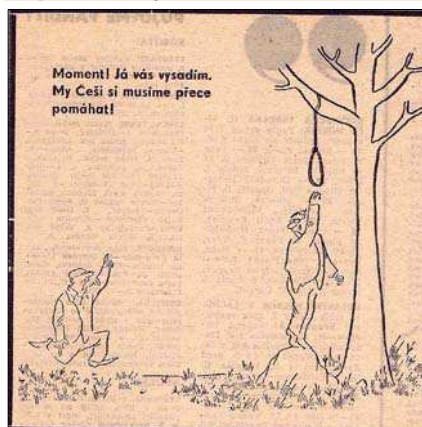
Na ukázkou dvě kresby z raného období:

Vlevo ta vůbec první otištěná (umístěná nakřivo!), vpravo z Novin Jablonecka (1963)

Od r. 1965, kdy se stal výtvarníkem z povolání a získával určitý věhlas, byly jeho kresby občas zveřejňovány i v různých denících, a to zvláště v letech 1968 a 1969, kdy např. v hradecké Pochodni mu každou sobotu patřila celá jedna strana, a to až do května 1969, tj. do nástupu normalizace.

...posléze již na volné noze

Tyto 2 kresby jsou z r. 1969:

Až do r. 1974, kdy – v rámci perzekucí komunistickým režimem – bylo Renčínovi zakázáno publikovat (v podstatě až do r. 1978), vycházely jeho kresby častěji v časopisech než v denících, přesto se někdy objevily např. ve Svobodném slovu, Mladé Frontě, Lidové demokracii, Rudém právu, Práci, Večerní Praze aj. Více jich lze nalézt až v osmdesátých letech,

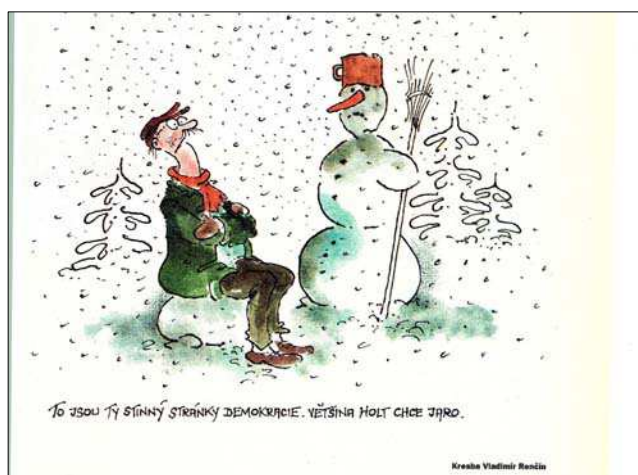
a to zvláště v období kolem Vánoc a Silvestra, a to i ve spojení s otiskovanými rozhovory s kreslířem.

A nakonec stálým glosátorem novin

Intenzivní spolupráce s deníky se datuje až od roku 1994, a to **nejdříve s Lidovými Novinami**, ve kterých od 1. listopadu t. r. do 17. června 1999 bylo cca 1750 kreseb (včetně barevných v sobotní příloze). Řada z nich se později objevila např. v albu *Národ sobě*.

Kresby – na rozdíl od *Vladimíra Jiráka* - většinou nereflektovaly konkrétně a průběžně politickou scénu, ale spíše se dotýkaly různých zákoutí lidské povahy, chování a zvyků, zvláště s přihlédnutím k specificky českému prostředí.

Tyto dvě **ukázky z LN jsou z r. 1996:**

Výměna “stráží” s Jiránkem

Dne 17. července 1999 odešel Renčín do **Mladé Fronty dnes**, kde zůstal až do 11. září 2001 a přidal dalších cca 790 kreseb (mimochodem jeho přítel Jiránek přešel naopak do Lidových Novin). Též v rámci deníku byla každou sobotu v Magazínu MFD kresba barevná.

Obě kresby pro MFD jsou z r. 2001:

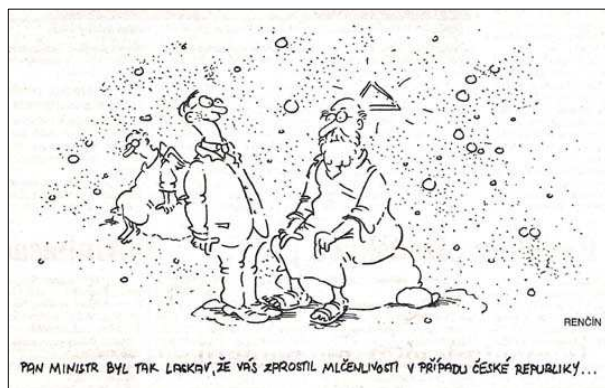

Nakonec i do Práva

Poslední změnou působiště (po neshodách v MFD) byl přechod do **deníku Právo**, konkrétně šlo o publikování v rubrice politických komentářů, kde v době od 22. září 2001 do 30. června 2014 přidal další porci cca 4.600 (!) kreseb...

Bohužel ke konci tohoto období byl Renčín již nemocný a nemohl kreslit, takže k závěru po několik měsíců byly redakcí zveřejňovány kresby ze zásob v redakci. Vznikly tak, že Renčín dlouhodobě posílal redakci po dvou kresbách denně.

První ukázka Renčinových prací pro Právo je z r. 2010, ta druhá vpravo z r. 2011:

A co ještě?

Samozřejmě i v obdobích, kdy působil v *LN*, *MFD* a *Právu*, se příležitostně objevovaly jeho kresby i v jiných novinách a opět často v době Vánoc, Silvestrů i jako doplněk řady poskytnutých rozhovorů.

Práce pro denní tisk má pro autora kreslených vtipů výhody i nevýhody (mezi ty patří povinnost sjednané produkce bez ohledu na nemoci, dovolené, cestování nebo i momentální absenci nápadů). Pro špičkového profesionála však výhody stálého smluvního vztahu jistě převažují.

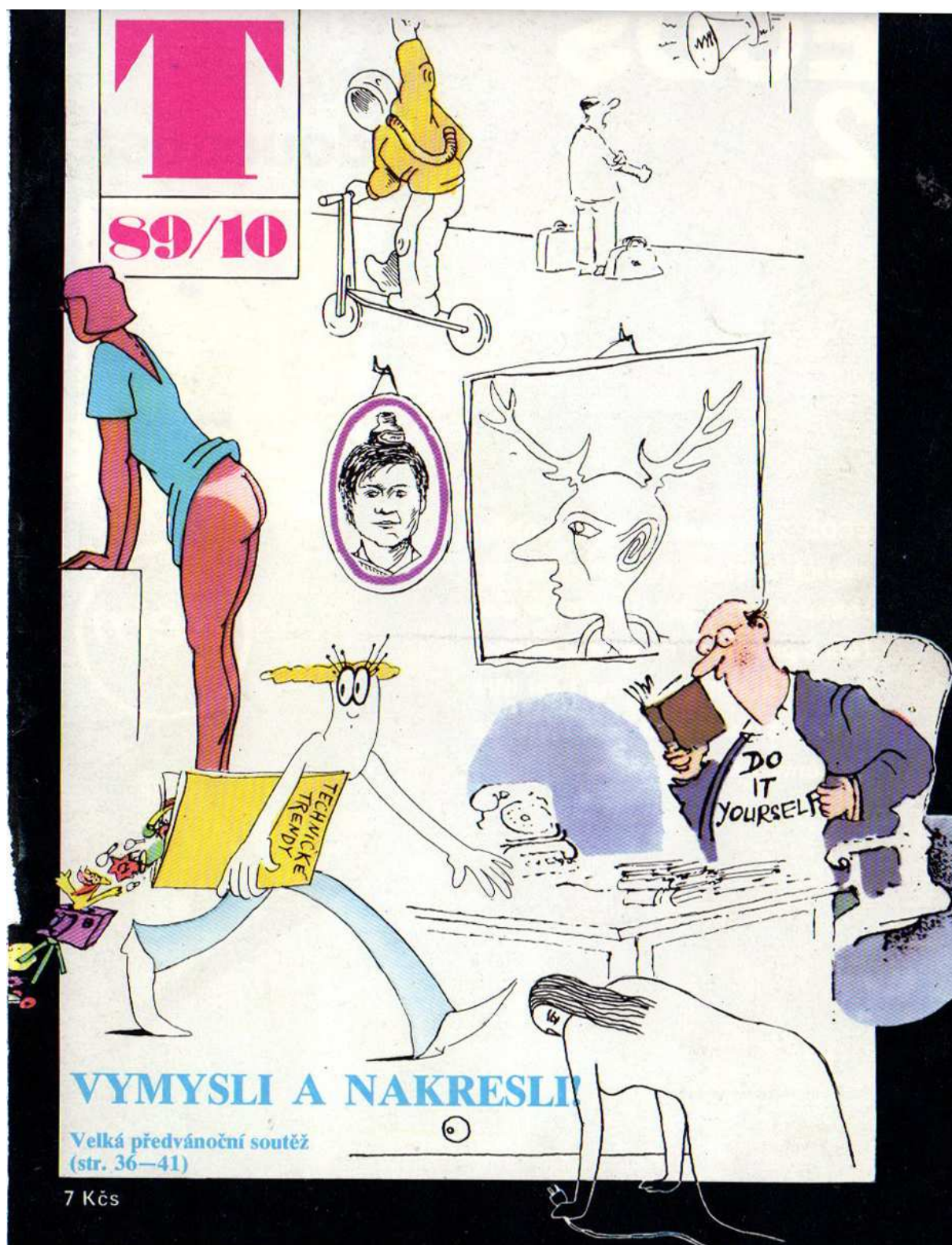
Závěrem si dovoluji ocitovat Renčinův názor (z rozhovoru ke svým šedesátinám pro *Právo*, ze 6. 12. 2001):

„Když se mi to hodí, tak se hlásím k novinářům, jindy tíhnu k výtvarníkům a pravda je někde uprostřed. Celé dny se probírám deníky a časopisy, pročtu celé politické spektrum a počkám, co to ve mně udělá...“

Zpracoval: **Jiří Hruboň**

Snímky: Jiří Hruboň

Vtipy nejen na obálce!

Tak to vidíte: Renčín si čte, Nepraš má parohy, Slíva kalamář na hlavě... Takové informace můžeme najít na křídové obálce technického magazínu "T"89/10, zcela nedostatkového titulu vydávaného před třiceti lety SNTL. Po česku řečeno šlo o "těčko" vydávané "sentinelem". **Barták** odhaluje (čísi) zadek, **Holý** trousí technické patenty z desek, **Matuška** uhání po Měsíci na kolobrndě, **Hrubého** hrdinka se plazí, aby našla praktičtější zásuvku a **Jiránek** (jak jinak) se hádá s ampliíonem. Myslím, že to nebyl ten nádražní. Trvale

vyprodaný náklad měsíčníku pro přátele techniky, ale také vědy (a držte se!) i vtipů a kreslené legrace vůbec, mohou redakce dnešních časopisů *Téčku* jen závidět. Na desetitisíce výtisků, které většinou mířily předplatitelům přímo do schránek (u vrátek či u baráčku!) nedosáhnou ani dnešní renomované tituly jako *Respekt* či *Reflex*. Tržní síly za komunistů prostě nepůsobily, nedostatkový papír sice chodil do sběru potištěný, jenže čtenáři nepolíbený - pocházel z většinou nečitelných periodik vydavatelství ÚV, KV, OV a MV KSČ...

Velká předvánoční soutěž...

...a pro autory kreslených vtipů! Něco nového a opravdu na obálkách nevídaného. Je rok 1989. Šéfredaktor **Vladimír Petřík** (původně z týdeníku *Student*) měl pro karikaturisty a humor vůbec nejen pochopení, dokonce náš žánr bral fakt vážně. Dodnes vlastně oficiálně nevíme, jak dokázal mezi tou kvalitní osmou tuzemských autorů udržet Karla Nepraše, a uhájit tak zde publikování nejen nejstaršího, ale i z hlediska normalizace nejproblematičtějšího výtvarníka. Vybraný oktet se pravidelně střídal číslo po čísle v ilustrování celého *Téčka* - tedy na k tomu účelu redakcí vybraných stránkách. Naopak nejmladším z této elity byl v 70. letech teprve nastupující Jiří Slíva a k hlavnímu kádru týmu - Vladimírové Jiránek a Renčín, Standa Holý a Mirek Barták - se připojil jinak nenápadný Jan Hrubý a také Pavel Matuška - lze tedy říci, že šlo o autory jádru nedikobrazího typu, dost identické s nejčastějším osazenstvem zadní strany týdeníku *Mladý svět*.

Autor tohoto textu (současně i autor medailonků všech jmenovaných autorů, jak je naleznete v této retrospektivní rubrice) si po třiceti letech se zájmem přečetl své tehdejší charakteristiky - a bavil se!

Pozoruhodná legalizace napodobování

Právě vyhlášená soutěž v jedné z kategorií totiž vyzývala čtenáře k pokusům vymyslet své vtipy "jakoby" od Renčina (jistě nejčastější vzor) až po Hrubého (pro soutěžící asi nejtěžší?). Vyšla tak vstřícně těm, kdo rádi zkoušejí vymýšlet vtipy třeba "...jako od Renčina" (ten níže jsme našli v témž vydání, jen o stránku před vyhlášením soutěže, kterou teď popisujeme.

Najdete zde proto rady výslovně praktické... K Standově panákovvi se třeba říká: "...s figurkou byste neměli mít moc problémů. Je totiž přímo stvořena k lehkému zacházení - to kvůli filmové animaci." U Bartáka je psáno mj.: "...strefit se totiž do inteligentního humoru bartákovského ražení vyžaduje nechat divákovi dost prostoru pro domýšlení zobrazené situace..." U Matušky text upozorňuje: "Hlava je v poměru k tělu větší než je v kraji zvykem a v ohybech údů si Matušková figurka namísto přetahů a křížení přímo libuje ve výrazných 'zákrutech'". Obdobných nápomocných rad najdete v medailoncích všech napodobeníhodných autorů. U Renčina se upozorňuje na úskalí textu pod obrázkem - "musí zde být každé slovo na svém místě a žádné nesmí být zbytečné... i jadrné výroky jeho postav mají hluboké zázemí citu a sečtělosti."

Ale nebudeme se tu přece opakovat.

Musíme odkázat čtenáře GAGu na reprodukce, které zde předkládáme na celých šesti stránkách, tak jak vyšly v *Technickém magazínu* v říjnu před třiceti lety. Pokud nemáte větší problémy se zrakem, vyrovnáte se jistě i s méně čitelným bílým písmem v černém negativu. Lze si ho na monitoru zvětšit, je pak docela zábavné si tehdejší charakteristiky vtipů dnes už klasických autorů srovnat s jejich pozdějšími pracemi. U někoho i s těmi současnými. Vždyť právě polovina z nich stále ještě tvoří.

Už na příští stránce začínáme:

POZOR! POZOR! POZOR!

VELKÁ PŘEDVÁNOČNÍ SOUTĚŽ

Vymysli a nakresli!

Obchodní dům Kotva a Technický magazín vyhlásují kreslířskou soutěž na téma
Člověk a technika.

Podmínka účasti: Vytvořit původní kreslený vtip na téma Člověk a technika —
čili na oblíbené téma karikaturistů, kteří svými kresbami pravidelně
zpestřují obsah našeho časopisu.

Nápověda: Kresby karikaturistů, jejichž styl má soutěžícího inspirovat, lze
nalézt i v Ročenkách Technického magazínu — a všichni dohromady jsou
představeni v obrazové publikaci Veletucet.

Nejúspěšnější soutěžící budou odměněni věcnými cenami obchodního domu
Kotva a SNTL — Nakladatelství technické literatury. Nejlepší kresby Technický
magazín otiskne a jejich originály budou vystaveny v obchodním domě Kotva.

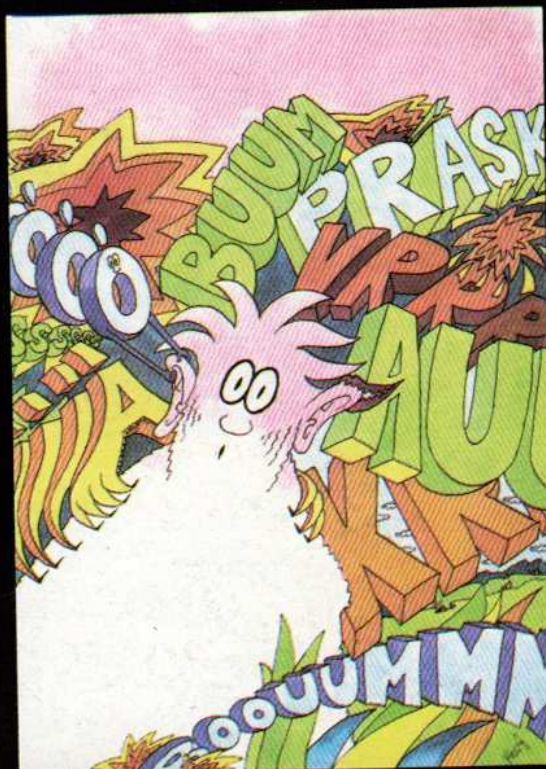
Soutěžní kresby zasílejte na adresu našeho časopisu.

Uzávěrka soutěže je 30. listopadu 1989. Odměny k vánocům!

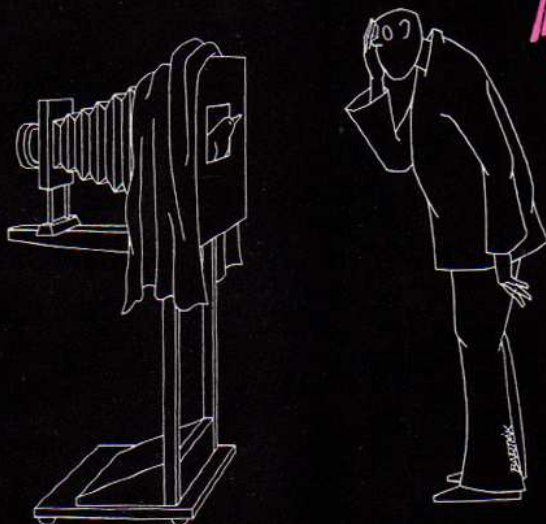
**MIROSLAV
BARTÁK**

Chcete-li se stát alespoň na nějaký čas Mirkem Bartákem, musíte si nejprve pořídit balík „rýsovacího kartonu T“ z Krkonošských papíren, z něho vytřídit chlupaté zmetky a na nejlepší ze čtvrtek nejprve tužkou začít konstruovat typickou „drátěnou“ figuru bartákovského panáka. Ale pozor, celá věc má nejméně tři háčky. Ona ta postava (autor jí říká v maskulinu „pán“ a ve femininu familiárně „bába“) není už tak „drátěná“ jako kdysi a také už má o dost menší hlavu v poměru k tělu než třeba před patnácti lety, kdy už se zdálo, že se Barták kreslířsky „usadil“. Druhým úskalím je převod výsledného díla do tuše. Což o tuš, tu Barták používá obyčejnou, typicky českou: vytahovací. Ale perko má speciální, až z Japonska, odkud si ho přivezl před čtvrt stoletím. A vydrželo! Pokud miníte i vybarvovat, tak celoplošně, bez pozvolných přechodů z jedné barvy do druhé! Nu a třetím problémem je námět. Strefit se totiž do inteligentního humoru bartákovského ražení vyžaduje nechat divákovi dost prostoru pro domýšlení zobrazené situace — dost místa mezi spatřením a pochopením.

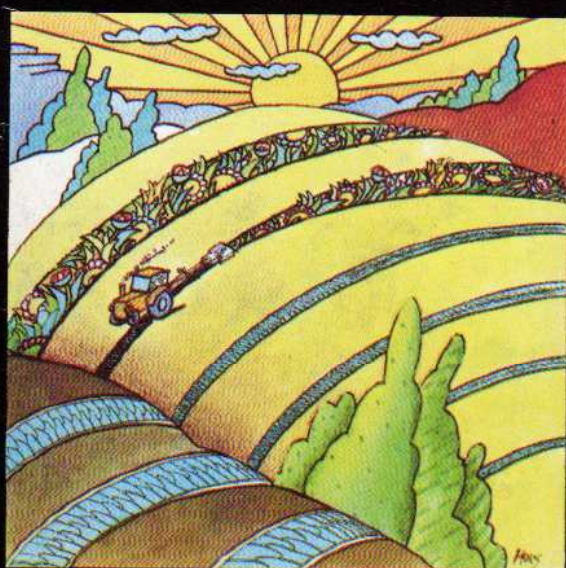

**STANISLAV
HOLÝ**

Zvolíte-li za svůj vzor pana Pipa, hlavního protagonistu kreslených příběhů akademického malíře Stanislava Holého, bude to od vás vyžadovat ani ne tak jeho akademického vzdělání jako spíš soucítění s jeho zvláštním světem. Je to svět nejen krásných, jasných a čistých barev, ale také plný různých kousavých brouků, žízaloidů s maniakálními rysy, zubatých sluněček vícečetných, tryskových hlemýžďů a další havěti, která oživuje tropicky sytou vegetaci stejně snaživě, jako prapodivní praptáci a pamotýli azurovou modř oblohy. Sám pan Pip míval vlásky žluté a plápolavé jako sluneční paprsky, dnešní Holého hrdina nosí spíš vlasy rozčesané na dvě půlky. S figurkou byste neměli mít moc problémů, je totiž přímo stvořena k „lehkému zacházení“ — to kvůli filmové animaci. Boty nosí (ta figurka,

ne autor) nejméně padesátky a v oblíbě má špičaté mokasíny, starosti s páskem v pase si nedělá. Nejlépe bude jít na celou věc vyzbrojen černou tuší, buď perem nebo štětcem a vrhnout se na akvarelový papír z NDR. Pero budiž vedeno rychle, ale se snahou o potlačení emocí, podle čáry předkreslené měkkou tužkou. Před vybarvením nutno tužku přegumovat. Pokud byste chtěli volit barvy jako Holý, měly by být naladěné na veselou notu, v čistých, nelomených tónech. Jak štětce, tak barvičky si sice váš vzor dováží, například lahvičky s barvami z Nizozemska, vy však určitě vystačíte s tuzemskými!

VLADIMÍR
JIRÁNEK

Vladimíru Jiránkovi je nejbližší „muž z ulice“ bez výrazných odlišovacích znaků. Samosebou může mít na hlavě ohrnutý baret, aby o něm jeho partnerka u piva mohla tvrdit: „Je tak prostý — jako čerpadlo!“ Ale ani ten baret mít nemusí. Jiránkovi hrdinové mají blíž k bu-

fetům a k lidu než k restaurantům a panstvu. Tolik k figurce, tvořené lehkou „švihovkou“, tou nejobyčejnější z obyčejných (po povrchu šedých) černých fixek. Čím víc rozšmatchanou, tím lépe. Pokud jde o papír, nelamte si nad tím hlavu. Mistr si také nevybírá, kreslí po mléčných barech na účtenky, v jídelnách po táčcích a jednou se dal i veřejně slyšet: „Kreslete na ubrousky. Ubrousky, to je základ!“ Pokud se nechcete dát inspirovat Bobem a Bobkem, ale Jiránkovými kreslenými vtipy, je nutné si všimnout, jak nerad nasazuje kreslíř svým figurkám hlavy pevně na těla — a jak si vůbec dává záležet, aby byla jejich obrysová čára nejméně jednou přerušena, aby se obrázek nikdy nedal pořádně celý vyplnit barvičkou. Anebo aby právě zde bylo to místo, kde může animátor uchopit konec čáry a začít své kouzlení? Ještě důležitá poznámka k písmu — bývá (ať už pod obrázkem anebo v něm) součástí výtvarného celku a je pro autora velmi typické nejen obsahem, nýbrž i formou. Proto: nepodceňovat!

TEN VELKÝ VŮZ, MILÁČKU, TO JE MERCEDES?

JAN
HRUBÝ

Kresby à la Jan Hrubý se asi nebudou rodit lehce. Nejen proto, že Hrubý si přímo libuje v různých stylech a během dvou desítek let působení v oboru vtipné kresby vystřídal i řadu technik — naposledy se dal na razítkování! Ale také si zrovna nepotrpí na jednoho neměnného hrdinu. Ideální rada: najděte si téma, které figurku vůbec nevyžaduje! Jinak ovšem nijak neprohloupíte, pokud zvolíte vyšší postavu s malou lysou hlavou a jen nepatrnými očky. A samozřejmě solidně ukotvenou v podloží. Stručně řečeno: obličej není pro Hrubého podstatný, kreslíř pojímá postavu jako celek. A pokud budete chtít vystihnout to zásadní, totiž Hrubého tvůrčí poetiku, nemusíte se bát přidat hodně iracionality a špetku radosti z náznaku čehosi, slovy opravdu nevy-pověditelného.

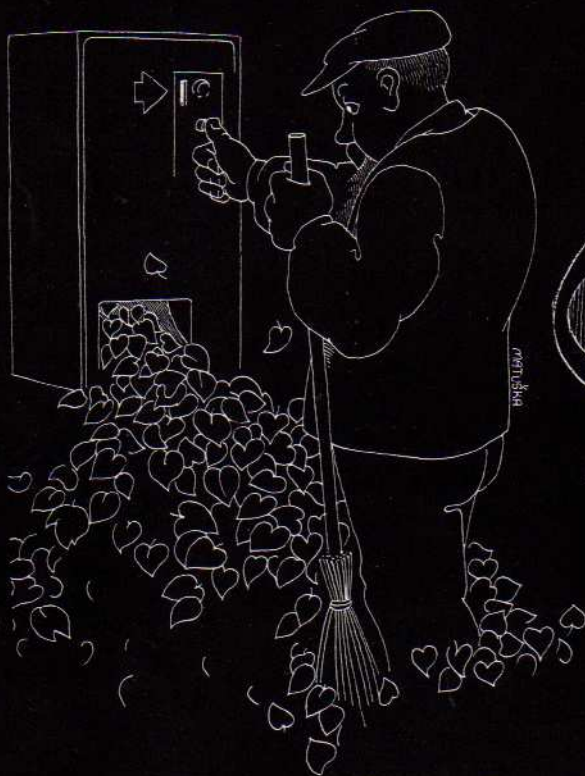

PAVEL
MATUŠKA

Nejslavnější ze všech dalších „bartákovců“ současnosti. Proto platí to, co uvedeno u Bartáka. Ovšem pár malých, avšak důležitých rozdílů by se tu našlo. Matuška kupříkladu občas „šrafuje“ (to jsou ty malé stíny) a svého „dědka“ obdařil ve tváři originální fyziognomií — vaši pozornost zřejmě upoutá typický nos s knírem. Ale nezapomeňte kvůli tomu na rovněž ryze „matuškovské“ oči! Hlava je v poměru k tělu větší, než je v kraji zvykem, a

v ohybech údů si Matušková figurka namísto přetahů a křížení přímo libuje ve výrazných „zákrutech“. U podpisu umístěného zpravidla vertikálně, je typické písmeno „M“.

KAREL
NEPRAŠ

Stvořit obrázek ve stylu Karla Nepraše by na jedné straně mělo být dost lehké, na straně druhé je to ovšem úkol takřka nemožný. Tento protimluv vyplývá jednak z toho, že Nepraš nemá v současnosti typického, vyhraněného panáčka (to však neznamená, že se jeho figurky nevyznačují typickými prvky!) jednak z toho, že coby kreslíř (dnes už především sochař) Nepraš není tak obecně známý jako třeba Jiránek. Mnozí znalci Karla Nepraše ovšem tvrdí,

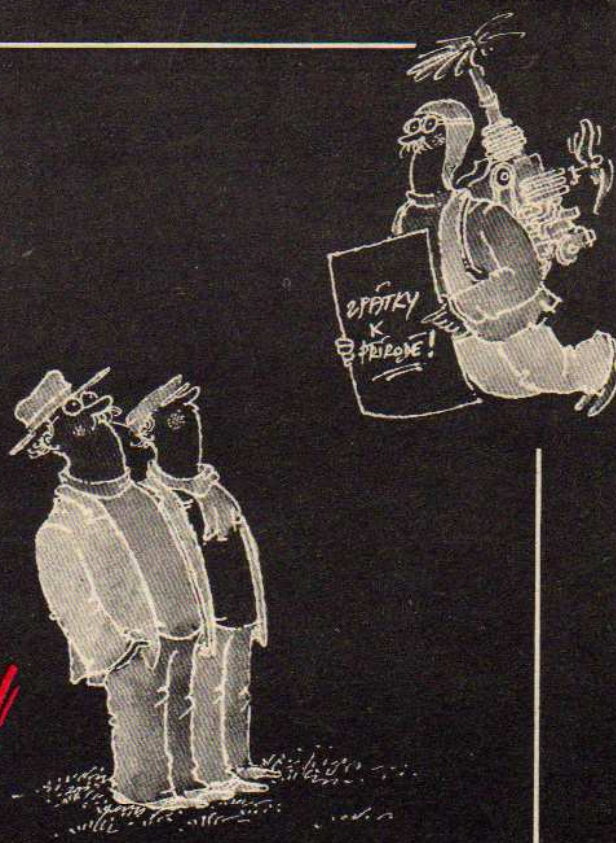
že typický ostrý profil neprašovských figurek je k nerozeznání od profilu samého autora. A kdo toho muže jednou spatřil, potvrdí, že mají znalci pravdu! Takže by se na jedné straně mohlo zdát, že to otvírá dost prostoru pro jakoukoliv tematiku, na druhé straně se však může každému z Neprašových napodobitelů nedostávat potřebného kvanta konkrétní inspirace. A tak alespoň jedinou prostou radu — kreslete silným perkem černou tuší na tvrdou čtvrtku. A hodně fantazie!

VLADIMÍR
RENČÍN

Kdo chce nakreslit pro Těčko vtip „jako od Renčína“, má to zdánlivě lehké, protože řada jeho vtipů už zlidověla, ne-li dokonce znárodněla. A většina z nás si dokáže vybavit některý z jeho oblíbených obrázků či přímo samotného Dlabáčka včetně jeho milého kumpána.

Jenže pozor, Vladimír Renčín, jak známo, skrývá za zdánlivě prostými a někdy jadrnými výroky svých postav hodně hluboké zázemí citu, jisté zdrženlivé cudnosti, samozřejmě všeobecného vzdělání, rozhledu, ba přímo životní filozofie. V tom je Renčín jedinečný, a proto je třeba dodržet i míru „renčínovského“ vkusu. Pokud jde o kresbu, je to běžná, z drobných čárek složená, vcelku klasická kompozice. Renčín ji ovšem často črtá z několika stran víceméně najednou, takže přihlízející netuší, co se vlastně z běloby papíru nakonec vynoří. V tom se nemusíte o napodobení pokoušet, naopak doporučujeme důkladné předkreslení tužkou. A ještě: Renčín klade velký důraz na perfektní stavbu textu pod obrázkem, v němž musí být každé slovo přesně na svém místě a žádné nesmí být zbytečné. Pokud jde o případné barvy, volte jemné odstíny, pozadí nevybarvujte až do okrajů čtvrtky . . .

JIŘÍ
SLÍVA

Tady je každá rada drahá — Jiří Slíva se totiž způsobem své kresby (jako vystříženým ze starých časopisů ještě před běžným užíváním fotografie) vymyká obyčejnému „figurkaření“ mnoha karikaturistů. Slíva nesoustředil všechno své úsilí na vytvoření jedné typické figurky, snad právě proto mu zbylo dost místa i na další věci. Nemá sice jednotného hrdinu, ale většina z jeho mladíků má knírek a řada těch starších vous. Pokud jde o vtipy na téma technika, i tady se Slívovi viditelně kreslí lépe staré gramofóny s hlásnou troubou než nudné obrysy moderních počítačů. Kreslit jako Slíva znamená nejdřív si pečlivě připravit půdu tužkou a pak trhavým, mravenčím způsobem postupně sprádat „chlupatou“ linku kresleného příběhu. Slíva hodně stínuje kvůli plasticitě. Tmavošedé i černé plochy dosahuje raději hustým šrafováním, jen aby nemusel použít štětce. S barvou zachází střídavě, buď ji volí jen tam, kde má funkční význam, anebo s ní dodává výjevu určitou náladu. Ve svých grafikách třeba používá jen dvou až tří odstínů téže (!) bar-

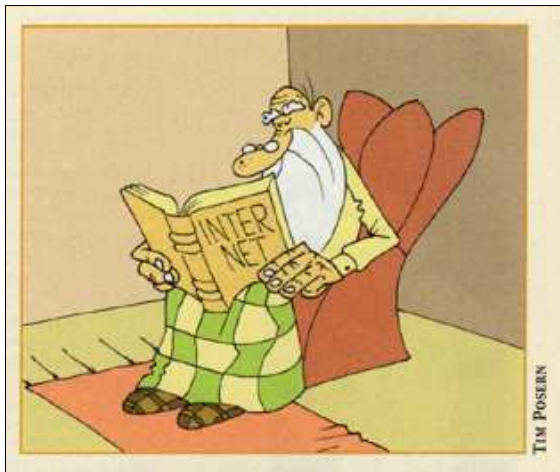

vy. Kreslené vtipy „à la Slíva“ by se pochopitelně měly obejít beze slov, ale ne bez originálních nápadů.

Osmičku vtipných výtvarníků představil: Ivan Hanousek

41

Tak to je v této věci skoro všechno. Ale ne úplně. Ve vámočním čísle pokračování být nemohlo už z čistě výrobních důvodů... A navíc, šlo o **Listopad 89**. Na vyhlášení vítězů došlo až v dubnovém čísle 4/1990. Ale my si vítěze, výsledky a všechno kolem připomeneme v rámci seriálu “30” už v příštím **listopadovém GAGu číslo 11!** (red.)

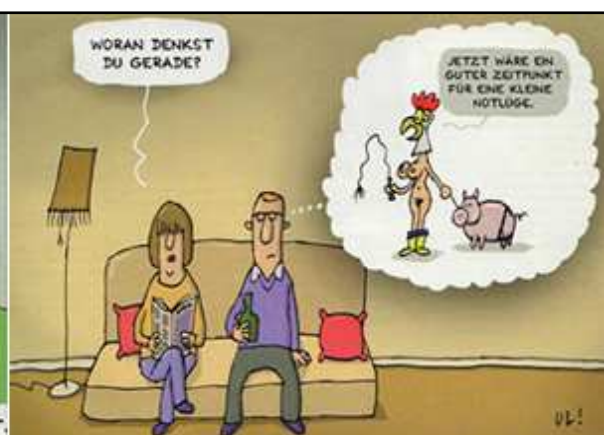

Eulenspiegel jako host a ještě vzácný, neb z ciziny, musí mít přednost. *Sorry* a *Bumerang* jsou sice také měsíčníky (satirickými týdeníky už svět šetří - asi víme proč). Třeba je to tím, že k internetu se nejradyji tulíme v našem nejmilejším ušáku? Vtip od **Tima Poserna (viz!)** vybíráme jako generačně spřízněný, byť zrovna redakce GAGu se rozhodně netýká (ušák v korektně se nám porouchal). Obálka říjnového Eule č. 10 českého čtenáře neupoutá: dvě hlavy nových berlínských politiků? Teprve nyní nám dochází jak skvělé to bylo, když ještě za všechno mohla *Angela* - na nové tváře si budeme (včetně karikaturistů) muset déle zvykat...

V Anglii to mají lehké. *Borise* vystihnout tam umí už kdejaké děcko. V *Eulenspiegelu* si ho tentokrát "stříhnul" **Frank Hoppmann (viz)**. Jak je v *Eule* zvykem, má na rozčuchanou hlavu celou stránku 21. Ukazuje se, že ve chvíli, kdy jde na nervy celé Evropě, do svých celebrit dosud převážně zahleděným německým satirikům nezbyvá, než vystihnout tvář anglického premiéra. Už před tím se přece vyřádili na *Donaldovi* - u něho ovšem naopak; díky pěstěnému účesu.

Teď už však k docela pozoruhonému úkazu: na dvoustraně č. 26-27 se představuje čtenářům nový (pro nás určitě) kreslíř vtipů. **Uli Döring (viz dole)** má docela solidní kresebný styl, byť až příliš viditelně (to vybarvované pozadí) prozrazuje příslušnost k autorům počítačové generace. Pět vybraných vtipů (viz ukázky) mají poněkud rozptýlenou tematiku od aktuálních společenských diskusí (barva pleti, diesellové motory) po docela obyčejné "kreslené vtipy" (fotbal, manželství). Oproti dosavadním zavedeným pravidelným autorům (stránka *Martina Zaka* vždy se čtyřmi vtipy - či naopak jedna celostránková malba *Geharda Glücka*) to přece zatím na

stabilní propachtování rubriky v *Eulenspiegelu* kreslíř Dorigovi ještě nevypadá. Ale - nikdy neříkej nikdy. Bubenečský rodák *Jan Tomaschoff* se těší v *Eule* stabilní účasti - tentokrát má v čísle hned dva vtipy - barevný s textem v obláčku na str. 14 i černobílý na str. 52 (s hos-

půdkou "U kanibala". Protože už jsme však "přelezli" stránkový rozsah stanovený v říjnu na jeden časopis (novinka!) další vtipy už tady reprodukovat nelze. Týká se to i nesmrtelné Barbory Hennigerové a bohužel dvou smrtelných německých karikaturistů - více v "Ze světa"!

Bumerang sice vychází také v zahraničí, ale ta zem je nám z jistých příčin blíže. Navíc hned na první stránce na nás kouká **Jiří Suchý** a potěší, že i tentokrát konstatuje to, co dříve. Vážme si lidí, co nepotřebují stále upoutávat nějakou "novou" myšlenkou jen proto, že je před volbami. Rozhovor přinesl *Bumerang* už v roce 1996 (!) a nyní znovu - se Suchého souhlasem.

**SEM
NA
TÁZOK
HUMORE
DPOVEDÁ**

Jiří Suchý,
zakladatel pražského divadla
SEMAFOR, autor, herec, textár,
skladatel, spevák, výtvarník...
a ešte aj všeličomozné

1 Poznáte nejakú (máte nejakú vlastnú) definíciu humoru?

Humor je snad jediná věc na tomto světě, která je ještě trochu k smíchu.

2 Stala sa vám niekedy humorná (veselá) príhoda, ktorá by mohla pobaviť aj našich čitateľov?

Určitě se mi stalo mnoho humorných příhod, které by pobavili vašeho čtenáře, pokud by byly při tom. Když se to však vypráví, 95 procent humornosti je pryč. Mám s tím své neblahé zkušenosti.

Jan Tomaschoff se nám sem stejně vetřel, protože i v *Bumerangu* mu Vicové otiskli vtip, dokonce obří a na titulní straně. Vidíte tu však jiný, rovněž bez textu, z jiného čísla a pod ním kresbu **Henryka Cebuly** - zachytil **Leonarda da Vinciho**, kterak spřádá svého mnohokončetinového muže. Dodat můžeme jen to, že se ve vnitřnostech *Bumerangu* daří dál všem obvyklým rubrikám včetně nekonečných kolejí Laca Tormy a rovněž nekončícího komixu **Fera Mráze** zvaného "Servác". Tentokrát se věnuje zvýšenému významu medvědů pro Slovensko a s hesly "Vrátme Slovensko medveďom!", "Medveď do každej domácnosti" a "Zbavme se premnožených lidí" potěší i ty z nás, kteří se narodili až na "Bonifáce". Je to pravda, vždyť přece "Aj medveď je len človek!" Tečka.

Sorry, budiž název sám omluvou za to, že Sorry naši prohlídku satiricko-humoristickými periodiky tištěnými ve třech různých státech je až na tom posledním místě. Jde navíc o číslo

9, tedy to zářijové, protože naši uzávěrku nemůžeme posunovat, abychom měli vtipy z jejich čísla 10 v našem čísle 10. To dá rozum. Prostě by to bylo na palici. Vybíráme tedy informaci o tom, že se redakce stěhovala na "sedmičku", což je Praha číslo 7. A že tam je prý zahrada vhodná na posezení. Ze *Zpráv z horší společnosti*, což jsou většinou snímky s popisky, můžeme konstatovat, že jsou tu portréty (hlavy) dvou šéfredaktorů Sorry. *Fefíka* (ta největší) a *Vářky* (ta nejmenší) a dvou autorů, kteří mají v "devítce" vtipy: *Košťýře a Součka*... Z *Bumerangu* je v čísle přetištěn vtip od *Gossányiho a Vica*, z domácích právě od výše zmíněných *Jirky* (dva celostránkové kusy - jeden na obálce - **viz vlevo nahoře!**) i *Tomáše* (**viz vpravo nahoře**), jedna barva je od *Marka Simona* (**pod ním!**), velký vtip přes jednu stranu tu má *Ulrike 13* (**vlevo dole**). Chybět nesmí *Kulovaných* pilný *Eja* (**viz vpravo dole!**) a vzpomínka na barevnou tvorbu *Michala Hrděho*. *Setík* si s tím ušatým Babišem určitě hned tak pokoj nedá a přeshraniční pohled patří v čísle aktuálně zesnulému *Mordillovi*. Kdopak ví, kolik čerstvě mrtvých karikaturistů zaregistrují *Sorry*sti ve své říjnové "desítce". Ale už se těšíme, jak si asi kreslíři poradí s podivným českým národem v dalším čísle. Nevšimnout si uctívání pozlaceného ptáčka v jediném tunajším černohumorném měsíčníku by bylo zvlášť neodpuštělné! (ih)

Číňani se mohou potento, ale **Praha** se nedá, ani když to odskáče Pražákovo kvarteto. Humoru se v Pekingu nedaří, ale v Praze si ho ceníme. **Titulek:** *Čestnými občany Prahy jsou Mládková, Menzel a Klener*. Jak to souvisí s kreslením vtipů? Okrajově a jen pro zasvěcené. Meda Mládková podporovala oba ředitele KŠ Nepraše a Steklíka. Menzel je od školy přítelem Bartáka, o Klenerovi to nevíme, ale Helena Koenigsmarková, co dostala medaili za řízení UMPRUM muzea od r. 1990, je sestrou Alexe K., jehož vtipy tiskli v *Mladém světě*. /n/

Od půlky srpna do září jsme sbírali podařenější z kreslených glos autora značky JAZ na poslední, tedy na šestnácté stránce Nezávislého periodika Nového typu označeného N. Tady je konečný výběr po probírce úrody, kterou jsme kosili každý pátek (někdy i mimo). Originální výtvarník mimo to dokáže i velký obraz na celou titulní stranu, ale tomu věnujeme kousek Místa na jiném Místě našeho Magazínu. Toto neMístné vtipkování nemá jiný účel než vás upoutat a připoutat očima k textu věnovanému vedlejším kresbám.

Proč? Obáváme se, že toto periodikum nemá příliš velký prostor na pultech novinových stánků, například Práva, MfDNESu i HN je v Žabce vždy hromada, ale pokud nám nepřistane předplacené eNko ve schránce, musíme se ho jet pokusit ulovit až na Petřiny. A víte že dnes už bylo posledním, co měli?

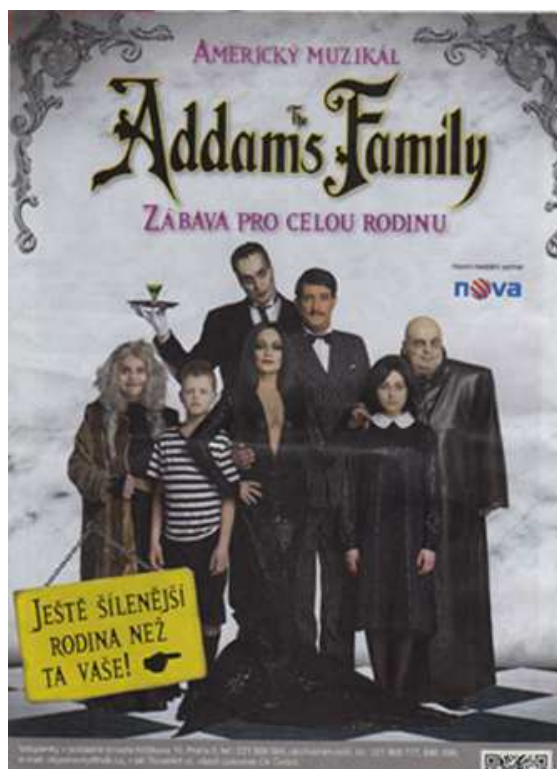
K věci. Jde o vtipné reakce na téma dne nebo týdne.

Nahoře: **Hraboši** (netřeba vysvětlovat). Pod tím plachtivá **Gréta** v N. Y. kvůli záchraně klimatu. Ve spojení s nabídkou Trumpa na zakoupení Grónska od Dánů, je to dobrý nápad. Švédskou aktivistku JAZ zvládl, Trumpa umí. Přesto se nám víc líbí dešifrovat na kresbách české politiky. Před zakrvácenou sochou **Koněva** v Dejvicích jsou to fakt ti naši, které jsme v Praze 6 volili...

Nu a dole? **Hradní stálice** v díle JAZe s jedním z **Přátel** - prostě *evergreen*. Docela se bojíme, co si jednou bez toho Zemana JAZ (i my) počneme. Bohužel jsme se tuhle dočetli, že pravidelné místo na zadní stránce, kde jsme každý pátek s četbou deníku začínali (a to, prosím, nikoliv kvůli sportu!) už Jazovi dál nebude patřit. Místo vtipů nabízí teď redakce nyní **Hlavolamy**. Prý tak nabídnou něco „pozitivního“. **Ha ha ha**, nám - Čechům! To jim asi tak věříme.

Nejprve jsme se málem vyděsili, že si na satiru někdo stěžoval. Pak jsme usoudili, že vydavateli spíš docházejí peníze - a sáhnout na honorář karikaturisty je v Praze z neznámých důvodů vždy ten první nápad. Nebo, že by autor nestíhal? Nevíme, ale

zatím ho redakce ze služby zcela nepropustila - právě dnes jsme našli jeho kresbu na titulce. Tak sláva! (G-men)

Ve stopách Chase Addamse

Po zuby ozbrojené příbuzenstvo, jaké vyvdá titulní hrdinka hororu *Krvavá nevěsta*, se hned tak nevidí. Zároveň však do smrtící vybité vnáší **humor**. Režiséři (...) došli ve svém hororu zatím nejdále. Jednak klasický model jednoty místa, času a děje jenž se odehrává ve starodávném sídle (...) opatřili originálním východiskem, jednak potoky krve odlehčili **smíchem**.

(...) Naštěstí se z křehce bezbranné plavovlasé sirotky vyklubou nečekaně odolná bytost. (...) Model přesilové štvánice je sice jednotvárný, nicméně **vtipy** na vývojové stupnici **od černých k morbidním** jej vděčně osvěžují. (...) Nejvíce však potěší domácí panoptikum ve stylu **Addamsovy rodiny**, ve kterém se najdou i známější herecká jména. (...) Díky nadsázce se *Krvavá nevěsta* konzumuje daleko příjemněji než horory vyprávěné s vážnou tvář.

Mirka Spáčilová: "V krvavé nevěstě těší smích"
MfDNES 20. 8. 2019, str. 12

Na obr. je český plakát na americký muzikál **Addam's Family**

Společnost za veselejší současnost běhala za politické vězně

Totalitní režim se nezhroutil jen díky demonstracím, ale i **vtipu a nadsázce**. Demonstranty může režim nechat rozehnat, signatáře petice potrestat, co si ale počít s **humorem**? Těžko lze potrestat někoho za to, že chodí se šlupkou od melounu na hlavě, běhá ulicí nebo pošle korespondák některému z politických vězňů. Mladí lidé začali proti totalitě před jejím pádem bojovat po svém. A své místo v tom měla **legrace**, respektive svérázné **zesměšňování** tehdejšího režimu. (...) Neznámějšími se staly pouliční akce *Společnosti za veselejší současnost*. (...) Poprvé vyběhli lidé do ulice Politických vězňů poblíž pražského hlavního nádraží 1. května (1989). Běželo se pod heslem *Dnes běžíme my za vás, zítra poběžíte vy za nás!* (...) Mezi legendární akce se zapsalo vypouštění modré velryby u Karlova mostu 20. srpna 1989. Happening byl nazván *Intervence velryb*. Papírová velryba vyplula a příslušníci VB ji pak na gumových člunech lovíli ve Vltavě a posléze rozdupali na nábřeží.

Robert Opetl: "Proti komunismu se bojovalo i humorem", MfDNES 7. 9. 2019, str. 5

Abolice je škleb zlého černokněžníka

Expředseda Nejvyššího správního soudu Josef Baxa kritizuje prezidenta za to, že by případně zastavil premiérovo stíhání. Podle něj justici vzkazuje: Vykašlete se na to, vaše práce je zbytečná. (...) "Když slyším, že prezident republiky je poslední pojistka právního státu, tak tohle vyjádření už není **karikatura** právního státu, to je skutečně **škleb**. **Škleb** takového zlého krále či černokněžníka, který říká: Dělejte si co chcete, vy červi, já to rozhodnu, já budu poslední. (...) Abolice by měla být výjimka výjimek vyhrazená pro tragické životní situace (...) Jsou v životě situace, byť jedna z tisíce, kdy se hodí, aby tato pravomoc existovala. Jedna z posledních novel ústavy prezidentovi odňala pravomoc spolupodpisem předsedy vlády. (...) Abolice fungují, ale za předpokladu, že ústavní činitelé jsou lidé na svých místech."

Hana Mazancová: "Tohle není právní stát", Deník N, 23. 9. 2019, str. 2

Zbloudili v lese

Muž se snad přišel zbavit sám sebe. Žena oddaluje alternativu fatálního verdiktu. (...) tak může znít východisko novinky *Polibek* pražského divadla *Studio DVA* (...) inscenace však nabídne i **veselé** momenty. (...) Anna Šišková: "Řeší se základní lidské pocity a hodnoty. Miluji hry, které mají vážnou výpověď, ale člověk se v nich může i **zasmát**." Bohumil Klepl: "**S**

humorem říkám, že tématem mým i role, kterou zde ztvárňuji, je ‘zapadající slunce nad herectvím’. Speciální vzkaz pro kolegy herce (...): Páchat sebevraždu je zbytečné.”

Tomáš Štáštka: “Zda ukončit život, zjišťují Klepl a Šišková...” MfDNES 18. 9. 2019, str. 16

Jak naložit s Grétou? Kdo je to Gréta (slušně), či *Co je to zač?* (nekorektně) se neptejte. My jsme našli, jak lze tvář (výraz,) ztvárnit pro účel **a) plakát** na výstavu, **b) aktuální vtíp** v novinách. Vlevo “*Mona Greta*” letní výstava ke *Klimakrizi* v Dortmundu, vpravo “*Klimatologii máme každý pátek*”; autor **Václav Teichmann** (MfDNES 30. 9. 2019, str. 9.)

Televize podporují špatné slohové práce natočené bez základní znalosti řemesla

Právě zemřela naděje, že po křiklavě neumělejší prvotině *Seznamka* už nemohou tíž tvůrci dostat šanci. Jejich novinka *Román pro pokročilé* přiblížila českou romantickou **komedii** zase o krok blíže k filmářskému peklu. (...) Celá **švanda** spočívá v tom, že za anonymními internetovými námluvami by mohl namísto tajemné krásky stát “*třeba velkej tlustej Číňan*”. Ale kéž by to byl opravdu Číňan, zatouží divák. Tolik odvahy k **bláznivé až nekorektní nadsázce** autorka bohužel nemá, navíc Vašutovi neposkytne ani drobná zrnka **osobitého vtípu** v dialogu, jaká zachraňují Langmajera v jinak příbuzné milostné **taškařici** “*Přes prsty*”. (...) Přitom Vašut s Etzlerem by dokázali složit ze sourozenecké dvojice docela milý, **sebeironický tandem** vypelichaných bohémů, jenže nedostali munici. **Slovní humor** se omezuje na vyprávěčský monolog (...) **situační** zase zahrne pouze několik velice neobratně aranžovaných pádů do sněhu.

Mirka Spáčilová: “*Pro pokročilé? Spíše Seznamka 2*”, MfDNES 18. 9. 2019, str. 16

I sebenesmyslnější výrok roztočí kolovrátek mediálních reakcí

Zeman i Babiš vždy odmítali jako **absurdní** představu, že by kauza Čapí hnízdo mohla skončit zásahem prezidenta. (...) Je ovšem příznačné, že se dnešní realitou stávají věci ještě včera halasně odmítané a pokládáné za možné snad jen někde ve středoasijských **absurdistánech**. (...) Zemanovy motivace jsou (...) touha udávat témata veřejné debaty a být centru pozornosti, kterou mu političtí oponenti a média plní vrchovatou měrou. (...) Z debaty, jejíž účastníci přistupují na jeho pravidla hry, pochopitelně nemůže vyjít jako vítěz nikdo jiný než Miloš Zeman.

Jan Moláček: “*Prezident Osvoboditel*”, Deník N, 23. 9. 2019, str. 14

Už minule jsme si při korekturách všimli, že v GAGu se to hemží ženami (a jejich tématy!) A je to tu zase. Něco to znamená - a my se tomu znásilňování e-GAGu nebudeme bránit. Někdy to může být i příjemné. Takže si teď s tím i začínáme.

260 cartoonistek! Světový rekord. Přepsaly historii...

Naší akce se zúčastnilo 260 umělců. Zapsali jsme se tím do historie. Dostali jsme více než 1 000 karikatur a připravíme je na výběr do výběrové komise. Vybrané karikatury a jejich autory **oznámíme ještě v říjnu** (jde tu o doslovný překlad!) Pokud jsme to dosud nenašli, najděte si výsledky a kresby sami (teda samy!):

<https://www.unitedsketches.org/260-international-women-cartoonists-youve-made-the-history/>

Mezinárodní cena pro ženy karikaturistky

“Karikaturistky ženského pohlaví, které v posledních letech běžně zaujímají **méně než 5 % komunity autorů politické karikatury**, se nicméně objevily jako jedna z nejmocnějších a nejúčinnějších tvůrců image na světě,” - čteme v textu R. Russella z CRNI. “Vyřizly si nový prostor pro své hlasy, s ostrými lokty a ostřejšími pery, zejména během a po událostech zvaných Arabské jaro a rovněž v jižní Asii”.

“Je vhodné, aby ženy měly své vlastní výstavy, vlastní soutěže a své vlastní slavnosti. Tato naše soutěž přináší jejich díla nejen do pozornosti světa, ale také do pozornosti širší karikaturistické komunity - zejména redaktorů a vydavatelů, kteří zůstanou chudšími, pokud nevytvoří prostor pro rozmanitou škálu tvůrčích perspektiv.”

A pokračuje:

“Podporujeme tuto soutěž a zveme další karikaturistické organizace, aby se k nám připojily při oslavě tohoto nového úsilí k uznání důležitosti satirického hlasu 50 % lidské populace. Nejen proto, že jsou to ženy, ale proto, že jsou vynikajícími karikaturistkami.”

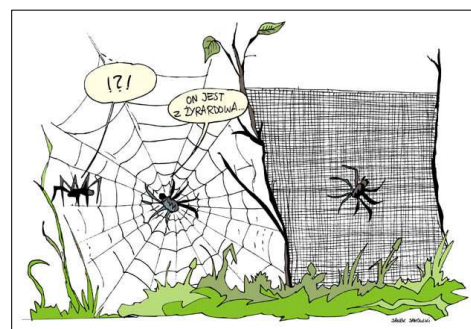
Robert „Bro“ Russell,
výkonný ředitel

**Cartoonists Rights Network
International - CRNI**

Zastavte násilí na ženách! To se píše u obrázku (**viz výše**). Bylo to 440 žen pouze v roce 2018, a za posledních 10 let prý bylo v Turecku zabito asi **2500 žen**...

Jubilejní (deset let už je na světě!) ročník polské soutěže „Manufaktura Satyry”

„Na počátku byl... LEN” takové měl téma letošní X. ročník pořádaný ve městě a též městem **Żyrardów**. Vernisáž výstavy v **Galerii „Resursa”** ukázala mimo vítězných prací také díla vyžádaná od zahraničních autorů. Letos šlo o ty z Brazílie, Číny, Česka, Francie, Kanady, Litvy, Makedonie, Srbska, Ruska, USA, Maďarska, Itálie - Polska. **Národní soutěže se účastnilo: 83 prací 42 autorů.**

I. cenu „Manufaktury Satyry” obdržel Janek Janowski (viz obr.!) z Gliwic

II cena - Henryk Cebula z Przeworska

III cena - Monika Golińska z Warszawy.

Jury udělila také tři rovnocenná uznání pro **Artura Ligenze (Sosnowiec), Magdalenu Wosik (Smolec) a Jacka Fraćkiewiczze (Widawa).**

Další ocenění převzala desítko polských autorů.

Více o „Manufaktury Satyry” se dozvíte na adrese:

<https://www.zyrardow.pl/3011,manufaktura-satyry>

Ale to ještě není všechno, jak uvidíte dále!

Slíva uvádí: **Kresba vlevo** pochází z asi patnáctidílného serialu o **Leninovi a Stalinovi** od **Viktora Pivovarova**, pak posílám ukázkou - jde o krásné slovní hříčky-portréty (**viz obr. nahoře vlevo!**).

Ta hadrová bageta (**na fotce vpravo!**) je od **Ljoni Tiskova**, mého moskevského kamaráda karikaturisty (ještě z roku 1978) a pak obdivuji snímky z jeho nádherného seriálu **Putování se soukromým měsícem**, který se na jeho výstavě promítá v malé projekční síni. „Má už asi dvacet fotografií z celého světa, jak vozil s sebou ten měsíc od Paříže po Antarktidu,“ píše Jiří Slíva.

(Dvě ukázky z „měsíčního“ cyklu, které vidíte pod tímto textem vedle sebe (viz!) jsme museli v rámci minimalizace tohoto přehluštěného GAGu zmenšit, škoda!)

Aspoň dva našinci v Cakmakově soutěž...

V rámci 8. International Olive Cartoon Contest v Girne na Kypru (2019) se mezi 458 účastníky ze 61 států objevily práce dvou českých autorů: **Evžen David a Roman Kubec**. Ten prvně uvedený získal i diplom finalisty - tedy otištění kresby v katalogu... Ani ten druhý se nepředstavuje na Severním Kypru poprvé - GAGmen mu před pár lety na výstavě nejlepších českých karikaturistů věnoval celý samostatný panel.

Počátkem září se v ukrajinské Dolině konal 1. Mezinárodní plenér karikaturistů

Uspořádali ho "Miasto Dolina, Dolińskie Centrum Kultury, Sportu i Turystyki przy współpracy Ministerstwa Kultury Ukrainy i Stowarzyszenia Karykaturzystów Ukraińskich." Jak vidíte, máme tuto informaci z Polska, protože mezi hosty byl i kolega **Mirosław Hajnos**. Proto víme, že se plenéru zúčastnilo 16 karikaturistů, z toho šest ukrajinských **Konstantin Kazančev, Alexander Dubovskij, Igor Talalay, Viktor Bogdanov, Andrej Sajenko a Gennadij Nazarov**. A desítka cizích: **Klaus Pitter** – Rakousko, **Oleg Gutsol** – Bělorusko, **Ivailo Cvetkov** – Bulharsko, **Damir Novak** – Chorvatsko, **Bernard Bouton** – Francie, **Mirosław Hajnos** – Polsko, **Constantin Pavel** – Rumunsko, **Milan Alašević** – Slovinsko, **Halit Kurtulmus Aytoslu** – Turecko, **Kelemen István** – Maďarsko.

Jak je vidět na snímku, dobrou záminkou pro tuto příjemnou čtyřdenní mezinárodní akci na Ukrajině byl tamní festival humoru „**Veselá kopa**“, v jehož rámci se o dvou víkendových dnech celý plenér odehrál. A pokud jste si všimli, že žádný český ani slovenský karikaturista se na plenér nevypravil, tak z toho žebobu vyplývá, že našinci evidentně z těchto společných projektů jaksi vypadli. Proto by nemělo smysl zde popisovat, komu která hlava na snímku patří. Kdo je zná - pozná. Kdo nikoho nezná - jistě mu tento nedostatek neublíží... Tak jen pro pořádek: zleva Maďar **István Kelemen** a **Bernard Bouton** z Francie (FECO) - uprostřed Bulhar **Ivailo Cvetkov** objímá Ukrajince **Olega Goutsola** co přijel z Běloruska (!) a zmíněného **Mirka Hajnose** (v červené bundě). (red.)

Nick Titanik slaví 25 let kariéry: „Kronika chorvatské hlouposti“

V muzeu města Mimara byla nedávno otevřena retrospektivní výstava karikatur chorvatského **Nicka Titanika** nazvaná „**Chronicle of Croatian Folly**“.

Potrvá až do 24. 10. 2019.

HDK k tomu uvádí:

Výstava představuje historii, vývoj, styl a fungování jediného současného karikaturisty, který denně kreslí dvě karikatury pro jeden deník.

Zatím má Titanik **(viz foto)** na kontě **10 000 publikovaných kreseb!**

Retrospektivní výstava tím pádem zdůrazňuje i dnešní důležitost i až naléhavou potřebu karikatury pro současnou společnost. Jako vtipného, ale často i ostrého žánru, předvádějícího pomocí lupy a také korigujícího společnost a svět, ve kterém žijeme. Zájem o otevření výstavy byl značný **(viz dolní foto!)**

V katalogu náklad 250 ks na <http://www.hdk.hr/vijesti/nik2019.htm> - jsou kupř. zajímavé kuriozity: Prva nacrtana karikatura, 1991. Anebo: Prva objavljena karikatura u studentskom časopisu "Puls", 1994. - Prva nagrada na Festivalu karikature OROSLAVJE 2013. - Posebno priznanje na Međunarodnom festivalu karikature ZAGREB 2011 aj.

Rusko-chorvatský autor Oleg Perčinič vystavuje

V knihovně Ante Kovačića v Zaprešiću **20. září** otevřeli výstavu karikatur **Olega Perčiniča**, zajímavého umělce **(viz kresba na téma parkování ve městě - vpravo!)**

Oleg Perčinić se narodil roku 1951 v městě Ufa na Uralu, vyrůstal a studoval v Rusku, kde dokončil "radiotehnicku srednju školu". V roce 1978 přišel do Chorvatska studovat na "elektrotehničkom fakultetu", kterou ukončil roku 1981. Na škole FER v Záhřebu se stal i magistrem. Od roku 1992 na *Državnom hidrometeorološkom zavodu* pracoval inženýr jako vedoucí oddělení informatiky. Od roku 2016 je důchodcem a intenzívně se bavi karikaturou a fotografováním.

Kolaczek získal velké ocenění

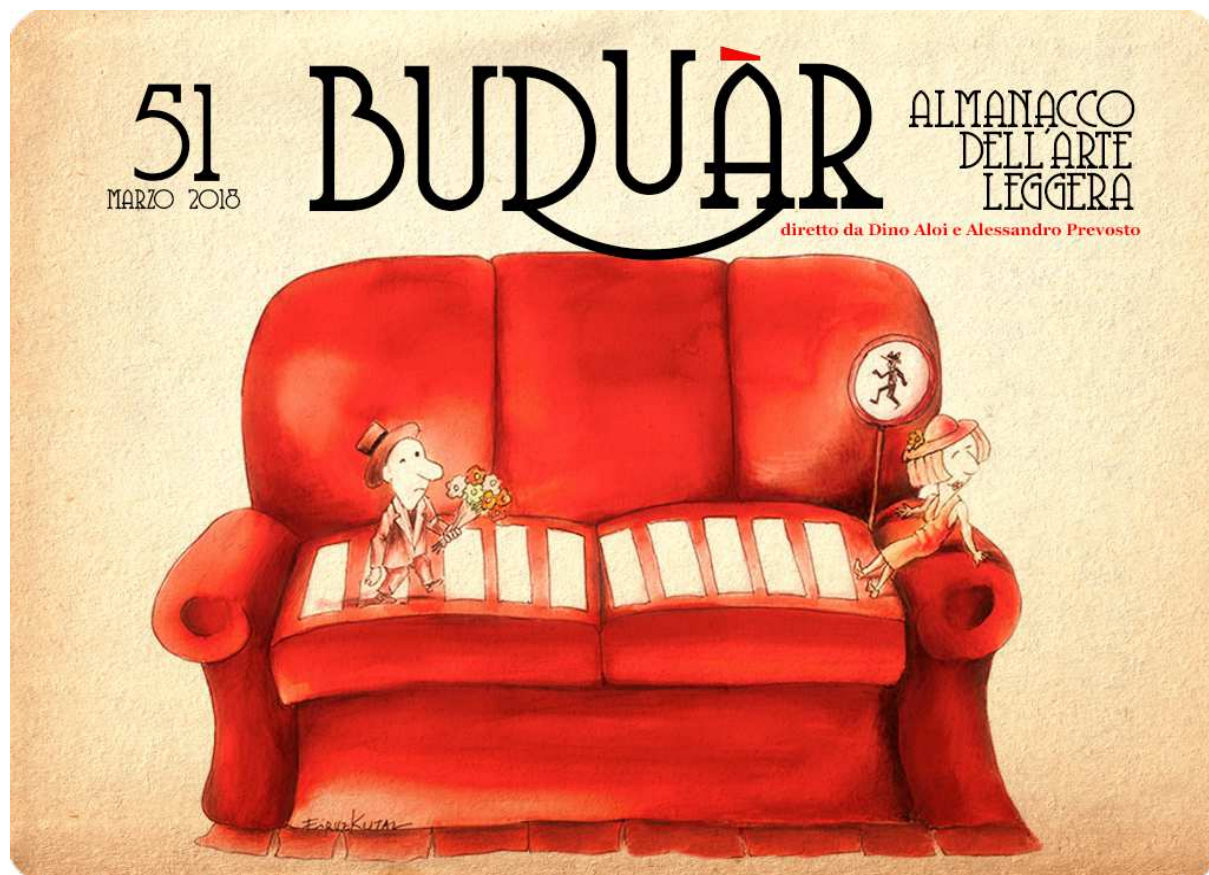
A zaslouženě! Na snímku vlevo s mikrofonem stojí *Elżbieta Laskowska* - ředitelka „*Muzea Karykatury im. Eryka Lipińskiego w Warszawie*“ co laureát **Zbigniew Kolaczek** (uprostřed) převzal posvěcující listinu. Z druhé strany stojí *Witold Mysyrowicz* – prezident „*Stowarzyszenia Polskich Artystów Karykatury*“.

Zbigniew Kolaczek během slavnosti k 10. Ogólnopolskiego Konkursu Satyrycznego „*Manufaktura Satyry*” (5. září 2019) v Galerii „*Resursa*”, byl oceněn soškou *Filipa de Girarda* za mnoholetou práci v kultuře. Nebylo to však to jediné, co v Žyrardově dostal

a také nebyl jediným kdo byl oceněn. Více o vernisáži je na

<https://www.zyrardow.pl/5122.2019?tresc=54335> anebo www.resursa.zyrardow.pl/index.php?id=146

Buduár! Titulek skrývá rebusový úsměv “DUA” - jde o křeslo pro dva...

Jde o magazín řízený italskými redaktory jménem *Dino Aloj* a *Alessandro Prevosto*. Hlavním fórem humorného magazínu (almanacco dell'arte leggera) jsou obálky, na nichž je - na každé! - lenoška. Tato z března 2018 je od **Firuze Kutala**. Na <https://www.buduár.it/> najdete další. Třeba od *Mella*, *Axinteho* či *Kustovského*. Kdo nespěchá, dočká se jednou v GAGu.

Zesnulí členové HDK

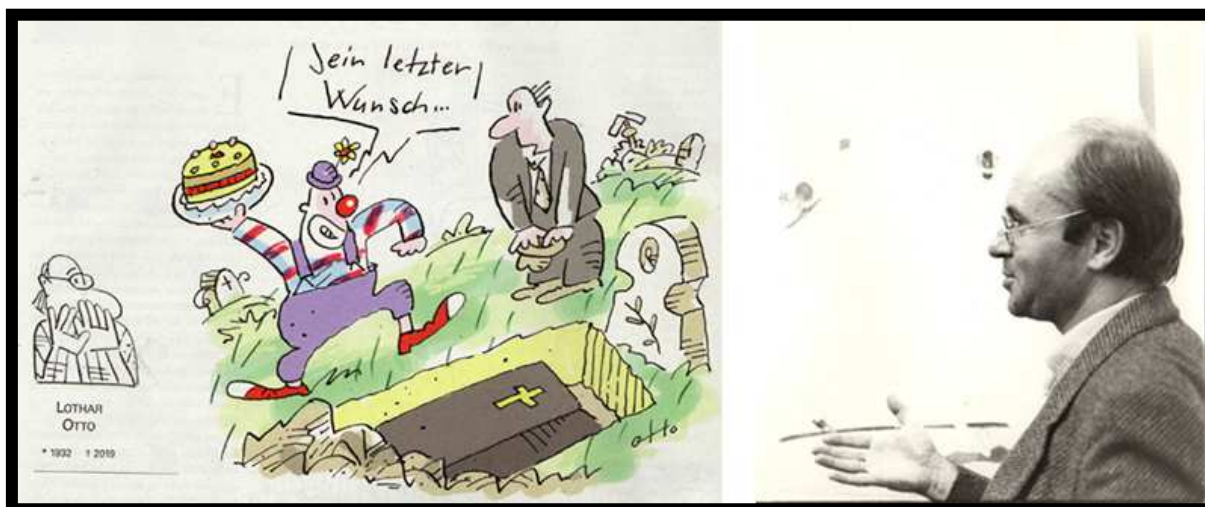

Na webu **HDK** najdete medailonky kupř. těchto chorvatských (ale i nám známých) autorů, kteří opustili tento svět: Stačí dobře kliknout na http://www.hdk.hr/preminuli_clanovi_HDK.htm a pak vybrat jméno. A máte život a dílo včetně ukázek z tvorby umělce hned před očima. Skvělý počin.

Kupříkladu: **Haramija Ivan Hans - Reisinger Oton Anton - Stipković Rudi - Štambuk Davor** - prostě klasici odcházejí...

Vlevo Rudi Stipković v Praze portrétuje fotbalisty (v pozadí vlevo Milan Macho, redaktor Stadiónu)

Zemřel Lothar Otto (1932 - 2019)

V roce 1984 vystavovalo trio: Lothar Otto, Dušan Polakovič a Jiří Slíva v muzeu ve Frenštátu pod Radhoštěm. První dva už nežijí. V týdeníku Stadión tehdy o výstavě vyšel fotosloupek „**Muzika hrála, kreslíř zpíval a skokani skákali po stěnách**“. Takový byl titulěk fotosloupku **Jardy Skály** pro týdeník Stadión s textem od IH. **Snímek** vpravo je od **Jaroslava Skály**, autportrét a **černý vtíp „Jeho poslední přání...“** nakreslil **Lothar Otto** pro **Eulenspiegel**, který ho tiskl po celou dobu jeho tvůrčí práce - až do smrti. (red.)

Dva ve dvou smutečních rámečcích a to v jediném čísle Eulenspiegelu (a to na jedné stránce) Nejen u nás smrtka kosí kreslíře humoru jako o závod. Vedle **Lothara Otty** zemřel i další Němec **Andreas Prüstel** (*1961) a redakce měla po ruce také jeho pohřební vtíp! Plus portrétní karikaturu **(viz vlevo!)**

V propozicích slibujeme pod čarou, že tu vysvětlíme, proč se čínská soutěž nazývá “Tokio 2020”. Ale jde jen o to, že to není chyba. Fakt ji pořádá Čína a mají plán střídát téma výstavy v Číně a Japonsku.

Hule zahájil výstavu *Na hranici* - bylo tam horko!

Výstavu zahájili v umělecké galerii v městě Brčko. Pro **Huseina Hanušiče** (to je celé jméno známého jugoslávského karikaturisty s podpisem Hule) to je už jedenáctá samostatná výstava. Má velice symbolický název „Na hranici“. Totiž právě pro HULEho nejsou hranice států žádnou překážkou - skáče přes ně do ciziny sem a tam - pomocí svých obrázků. Jeho karikatury beze slov jsou

přesně těmi, kterým rozumí každý na tomto světě - vlastně jen slepec potřebuje tlumočnicka. A pořadatelé vymysleli pěknou vernisáž se závorou a celnicí... „Duanne“ - viz!

Hule o výstavě: *Bilo je pakleno vruće... Hvala svima koji su došli po ovako visokoj temperaturi pogledati moju izložbu i podijeliti radost ovog stvaralačkog čina zajedno sa mnom ... Da kojim slučajem nije bila u pitanju moja izložba nisam siguran da bih i sam došao ... Hvala svima koji su doprinijeli realizaciji ovog projekta...*

Další výstava na jihu! **Rešad Sul-tanović** ji otevřel v Kladnju

Teprve čtvrtou samostatnou „izložbu“ karikaturisty **Rešada Sul-tanoviće** s názvem „Můj pohled na svět“ otevřeli v galerii Kulturního domu v jeho rodném Kladnju. A o diváky neměl ani tentokrát nouzi (viz foto **vlevo!**)

Rešad (nar. 1955) patří k známým účastníkům nejrůznějších soutěží

karikaturistů také bez hranic. Jeho bilance je dost úchvatná - získal na nich už 88 mezinárodních cen! Počtem účastí na kolektivních výstavách je jistě ve své zemi rekordmanem. Bosensko-hercegovinský umělec střídavě žije a tvoří v Sarajevu i Kladnju. Je členem domácího spolku umělců i sousedního Chorvatského družstva karikaturistů.

Arte Facta stále žijí!

Zřejmě jsme na ně zapomněli a tak, když jsme v pondělí 23. září 2019 objevili nové číslo e-magazínu **ArteFacto č. 74**, měli jsme *Fact* radost z jejich *Artu*.

V čerstvém vydání je hned několik textů o komiksu a cartoonistice, s článkem o příběhu Jokera, další o kubánském autorovi a nakonec i o oněch kreslených postavičkách, které měly prchavý vzhled v časopisech a pak prostě zmizely.

Vše si můžete zadarmo prohlédnout zde:

https://drive.google.com/file/d/1iB-o0ACVRV-uL1Ypeoq_dJUxr-VMHOM/view?usp=sharing (r)

Saint-Just-le-Martel

"Carica-show" exposition collective de caricatures

**du 5 juin
au 14 août
2019**

Exposition ouverte
du lundi au vendredi de
9h à 12h et de 14h à 17h30

ESPACE VITUR

38e Salon International de la Caricature, du Dessin de Presse et d'Humour

28 septembre - 6 octobre 2019

SAINT-JUST-LE-MARTEL

De septembre

ESPACE VITUR

Řetězové výstavy ve Francii (pokusíme se jim brzy dostat na kobylku !)

Saint-Just-Le-Martel Je to určitě úžasná akce dlouhodobého skvělého projektu a máme o ní povědomost od brněnských dam, které pro GAG svého času připravily pěkné a zasvěcené povídaní a obrázky z jejich návštěvy velkofestivalu výtvarné legrace. To je bohužel vše, co o tom víme, ačkoliv určitě lze vše dohledat s pomocí googelovy služby. Většinou však pro přebytek jiných informací ze světa právě francouzské události nějak přehlízíme - asi jen proto, že cartoon je to anglicky a francouzsky se tomu říká moc dlouze a dost špatně se to vyslovuje... Mohou za to sami Frantíci, když se k angličtině hrdě nehlásí? To asi ne. Spíš je to naše lenost, vysloveně neodpustitelná. Budeme se to snažit nějak napravit a berte proto tyto dva

plakáty zvoucí na letní pouť do svatého Justa za první krok k nápravě... Na té pozvánce vpravo (na již 38. salon) je dokonce uvedeno nedávné datum; z konce září a počátku října... Třeba o té události ještě něco stihneme vypátrat a do příštího čísla... Ne, raději nic neslibovat!

Toto vydání e-GAGu je dost proženská, je tu dost ukázek, že karikatura je kumšt vhodný i pro ženy. Skoro vždy však jde o jiný pohled, často jako by byl určen dětem. Aha! Tak to bude asi ten rozdíl. Ženy tu asi jsou pro děti!

Christine Sampaio se zapojila do protiteroristické a protinásilné a vůbec ne protivné aktivity. Je to

Portugalka a nejspíš i nejpozoruhodnější žena tamní cartoonistické scény.

KAFKAFREUD

by
Jiří Slíva

Welcome to an Art Exhibition Opening!
October 17, from 18:00, Bajit, Stockholm

EXHIBITION organized
by the Czech Embassy

ኤግዚቢሽን በቼክ አምባሳደር
የተዘጋጀ

**FRANZ KAFKA IN KAFFA
AND OTHER PICTURES
BY JIŘÍ SLÍVA**

nú výstavnú kolekciu spolu s nóorskymi autory **Firuzom Kutalom** a **Arifurom Rahmanom** (na foto v modrom). V mieste sa prerokovala ďalšia spolupráca pri príprave kultúrnych podujatí.

Pokud jde o budoucnost prešovského *Kychanie mozgu*, letos se soutěže nejspíš nedočkáme. Jak to bude v příštím roce? Toť zatím tají tamní klub. **Wawe!**

Franz Kafka na všechny způsoby...

Jiří Slíva má Kafku jako své poznávací znamení. Býval to gramofon s troubou His Master Voice, také se k tomu hodil Mickey Mouse či Charles Chaplin. Prostě do světa lze prorazit pouze osobou známou ve světě. Něco českého tu také je, třeba Švejk, možná i Spejbl a Hurvajz. Na Celníka Rousseaua anebo Monu Lízu však stejně našinci nemají. Kafka je ovšem *aus Prag*, je to náš rodák a tak se Slívovy zahraniční exhibice v poslední době konají pod jeho záštitou. O tom hovoří jasnou řečí už pozvánky do Stockholmu - vernisáž je za pár dní! - anebo do Etiopie.

Na habešské kafe v Adis Abebě by mohl slyšet i sám výtvarník z Prahy 6, sám přece jeho šálky ve své tvorbě vydatně plní. Stejně tak číše vína - ale o to české se přece jen autor nemůže tak suverénně opřít, jako to mají prostě v krvi Vlaši a Francouzi.

Po Egyptu (zajímavé!) a Izraeli (zákonitě!) tedy nyní Kafka navštíví i Etiopce - málokdo asi ví, že v té chudičké horské zemi žila silná větev tmavých tváří židovské víry. A ti Seveřané? Jsou opravdu Kafkafreudi? To snad může vědět hlavně Václav Teichmann, který tam svého času žil a tvořil. Dnes tam zřejmě žije i dost muslimů, kteří to z nedalekého Dánska mají po mostě vlastně jen kousíček. I když si už nemohou v trajek-tu nakoupit bezcelní kuřivo na týden.

Jenže ve Švédsku a v Norsku žije také dost sluníčkářů, nejen autistická Grätchen, co míní každý pátek zasvětit poroučení větru a dešti. Tedy nám, co vítr pouštíme ze řetězu. Škoda, že jí rozumíme jen my tady v Evropě - a ne Čiňani, Indové ani Rusové, kterých je přece jen o nějakou tu miliardu více. Pod pozvánky na Slívovy grafiky jsme přidali velice vhodnou fotku z Norska.

Akce v norském Drobaku

Slovenský projekt *Brainwashing* agentury PRERAG z Prešova pokračoval společným poradením medzinárodnej výstavy kresleného humoru v Galérii E96 v Oslo a MiA-Avistegnernes hus v **Drobaku** v rámci podujatia *Festival svetiel*. Tvorbu slovenských autorov zastupovali výtvarníci **Bobo Pernecký** a **Karol Čizmazia**, ktorí pripravujú aj spoloč-

20. "Salon of Antiwar Cartoon" Kragujevac - Srbsko

Jury v sestavě MARCO DE ANGELIS (Itálie), cartoonist, president jury; TOŠO BORKOVIČ; JUGOSLAV VLAHOVIČ; MIODRAG STOJLOVIČ (journalist, director of Salon) a SPIRO RADULOVIČ (všichni Srbsko) rozhodli o cenách:

Grand Prix "Messengers of peace" (1500 euros): MANUEL ARRIAGA (Spain) **(obr. vedle!)**

First prize, gold plaque (1000 euros):

LI XIAO ZANG (Čína)

Second prize, silver plaque (800 euros):

MAJID AMINI (Iran) **(viz obr. vlevo dole!)**

Third prize, bronze plaque (500 euros):

ANDREA PECCHIA (Itálie)

Award of city Bidgoszcz - Polsko (750 euros):

NUSRET SMILAGIĆ (Německo)

Award of city Ingolstat - Německo (500 euros):

HUSEYIN CAKMAK (Kypr) **(viz obr. vpravo!)**

Award of city Bielsko-Biala - Polsko (500 euros):

JOVO SKOMAČ (Srbsko)

Award of city Siren - Francie (500 euros):

RAED KHALIL (Syrie)

Award of city Pitestty - Rumunsko (500 euros):

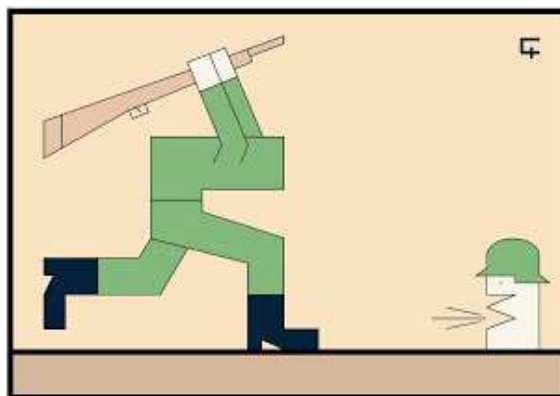
PAVEL KONSTANTIN (Rumunsko)

Award of city Carrara - Itálie (500 euros):

FAKHREDIN DOST MOHAMAD (Iran)

Diplomy:

1. Miljan OBRENIČ (Černá Hora)
2. Konstantin KAZANČEV (Ukrajina)
3. Ali RASTRO (Iran)
4. David VELA (Španělsko)
5. Didie Sri VIDIJANTO (Indonézie)
6. Makhmudjon EŠONKULOV (Uzbekistan).

"Novomestský osten" Nové Mesto nad Váhem - Slovensko

1. cena: Alexander Schmidt - Rusko

2. cena: Jozef Grušpier - Slovensko

3. cena: Konstantin Kazančev - Ukrajine

10 čestných uznání - z českých umělců: Marie Plotěná, Jiří Srna a Jan Tomaschoff...

3. Int'l Festival Karikatury „Smile-Anapa“ 2019 - Rusko

176 karikaturistů ze 31 zemí obelalo soutěž celkem 650 díly.

Vítězové:

1. místo: Temur Kozajev (Rusko) - viz obr.!

a Morhaf Yousef (Syrie)

2. místo: Nima Shakhmurn (Írán)

3. místo Makhmud Eshonkulov (Uzbekistán) a Muzafar Yulchidaev (Uzbekistán).

Cena diváků: Seyran Caferli (Ázerbájdžán) a Sairan Akindi (Indie).

1. Int'l Cartoons Contest „Empathy“ 2019 - Indie

Soutěž obdržela 759 příspěvků na téma „No Time For Liver“ (365 přispěvků v mezinárodní kategorii a 394 příspěvků v domácí - tj. indické - kategorii). Pořadatele nového projektu potěšila účast čtyřiceti zemí světa. Aby bylo možné ocenit upřímné úsilí autorů a jejich velkou účast, bylo rozhodnuto o udělení ještě dvou *Award Prize* plus deseti *Cen útěchy* v každé kategorii (domácí a mezinárodní). Seznam oceněných v mezinárodní kategorii:

1. cena: Viktor Holub / Ukrajina

2. cena: Amir Hossein Sadeghian / Írán

3. cena: Jitet Kustana / Indonésie

Zvláštní ceny: Nahid Maghsoudi / Írán; Liu Qiang / Čína

Ceny útěchy: Alexander Dubovsky / Ukrajina; Farshid Fasihi / Írán; Slawomir Makal / Polsko; Aqus Harsanta / Indonésie; Musa Keklik / Turecko; Predrag Srbjanin / Srbsko; Raed Khalil / Syrie; Lije Yang / Čína; Aquus Widodo / Indonésie; Marian Lupu / Rumunsko.

4. Int'l Cartoon Exhibition, Čakovec 2019, Chorvatsko

Téma: Voda

Účast v kategorii dospělých:

1.380 prací od 563 autorů ze 73 států.

Ceny:

1. cena: **Darko Drljevič** (Černá Hora) (**viz obr.!**)

2. cena: Benjamin Ale Ali (Iran)

3. cena: Slawomir Makal (Polsko)

Zvláštní uznání:

Sergii Riabokon (Ukrajina), Manoj Chopra (Indie), Rodrigo Mineu (Brazílie), Tošo Borkovič (Srbsko), Mario Rosanda (Chorvatsko).

Účast v kategorii dětí (věk pod 16 let):

100 autorů, 128 prací, z 10 států:

1st Place Award: Sumeyra Toka, 14 let (Turkey), 2nd Place

Award: Sofija Bogdanović, 15 let (Serbia),

3rd Place Award: Ariela Crkvenčić, 9 let (Croatia),

Dalších pět autorů získalo uznání.

10. International Biennale „Masters of Caricature“, Plovdiv 2019, Bulharsko

Téma ročníku bylo „Prase a kultura“.

Účast: 87 umělců s 203 karikaturami. ze 30 různých zemí. Titul Master of Cartoon pro rok 2019 získali tyto autoři: Miroslav Božkov BULHARSKO; Igor Smirnov RUSKO; Izabela Kowalska-Wieczorek POLSKO a Makhmudjon Eshonkulov UZBEKISTAN.

Zvláštní cenu prezidenta Univerzity zemědělství a rozvoje venkova Plovdiv dostal: *Furkat Usmanov* UZBEKISTAN. Dalších 14 autorů získalo diplom k 10. výročí bienále.

51. WORLD GALLERY CARTOONS Skopje 2019 - Severní Makedonie

GRAND PRIX: Mojmir Mihatov, Chorvatsko

Shahrokh Heidari, Francie – I AWARD

Luc Descheemaeker, Belgie – II AWARD

Hule Hanusic, Rakousko – III AWARD

Konstantin Kazančev, Ukrajina – III AWARD

Mileta Miloradovic, Srbsko – III AWARD

Saman Torabi, Iran – III AWARD

Furkat Usmanov, Uzbekistan – III AWARD

Jordan Pop-Iliev, Nord Macedonia – CICO AWARD (pro macedonské autory)

SPECIAL AWARDS: Anatolij Stankulov, Bulharsko; Oleg Dergachov, Kanada; Pawel Stanczyk, Polsko; Peter Nieuwendijk, Nizozemsko; Ratko Maričić, Chorvatsko.

15. Int'l Cartoons Festival Solin - Chorvatsko

GRAND PRIX: Joško Marušić – Chorvatsko (viz obr.!)

SPECIAL PRIZES: Alireza Karimi Moghaddam – Iran, Darko Drljević – Černá Hora, Erico Junquiera Ayres - Brazílie, Mojmir Mihatov – Chorvatsko, Philippe Bossens – Belgie;

Award Tourist board of Solin City 2019: Shahrokh Heidari - Francie

Home culture award Solin 2019: Vladimir Kazanevsky - Ukrajina

3. Int'l Cartoon Contest "Beavers Laugh" Bobrica - Ukrajina

Vítězové 3. mezinárodní karikaturistické soutěže *Beavers Laugh* na téma "*Tourism*" uspořádané vesnicí Bobrica na Ukrajině se jmenují:

1. cena: **VIKTOR HOLUB** (Ukrajina)

2. cena: **MOJMIK MIHATOV** (Chorvatsko)

3. cena: **RENÉ BOUSCHET** (Francie)

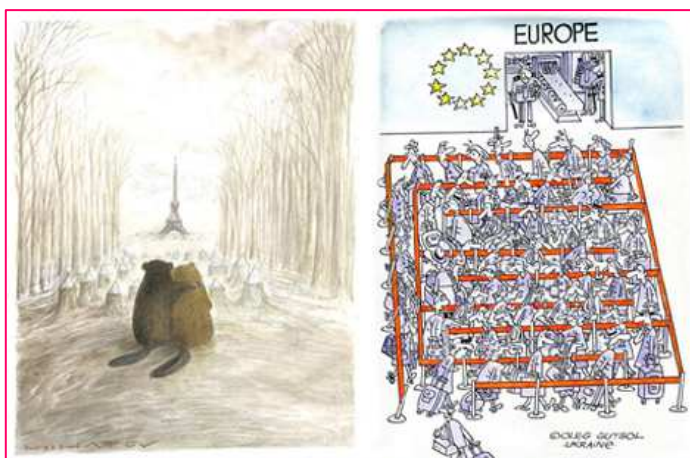
Díla z mezinárodní soutěže "Bobrica" - cestovní ruch a turismus:

Vlevo nahoře: **Mojmir Mihatov**

(Chorvatsko) - II. cena.

Vpravo nahoře: Oleg Goutsol (Ukrajina).

Dole: Abdul Arif (Indonésie)...

15. Tapirulan illustrators contest - Itálie

Deadline: 18. 10. 2019.

Téma: „Super“

www.tapirulan.it

Banana Comics Festival Jaíba - Brazílie

Téma: “Banán”

Deadline: 15. 11. 2019

<https://bananacomics.com.br/?language=en>

13. Int'l Cartoon Contest Urziceni 2019 - Rumunsko

Téma: a) „FREE“ (portraits are also accepted) b) ”WINTER HOLIDAYS“ (zimní prázdniny)

Deadline: November 16, 2019.

<http://www.tabrizcartoons.com/en/competitions/11988-2019-the-13th-international-cartoon-contest-urziceni-romania.html>

7. Int'l Cartoon Contest, Sinaloa - Mexiko

Téma: **Vanity** (marnivost, domýšlivost... sestra narcisismu)

Deadline: 17. 11. 2019

<http://concursosinaloa2019.orgfree.com>

Source: concursosinaloa2019

XIX International Salón Humor Santa Clara 2019 - Kuba

Téma: “free” a “erotic”

Deadline: 20. 11. 2019

<https://cloud.mail.ru/public/3qEf/4wEjq7wd1> cartoonblues

Int'l Satirical Picture Competition „KARPIK” Niemodlin - Polsko

Téma: “*Ryby, rybáři, rybolov apod.*”

Deadline: 30. 11. 2019

Website: www.okniemodlin.org.

Toons Mag 'Cartoonist of the Year 2019' - Norsko

Téma: *Genderová vyváženost a Rovná práva*

Deadline: 10. 12. 2019

<https://www.toonsmag.com/cartoon-contes...-condition>

Bienále mezinárodní portrétní karikatury “Tokio 2020” Hangzhou - Čína *)

Výstavní téma: Mír, přátelství, humor, radost

Deadline: 30. 12. 2019

Kontaktní informace: Adresa: 503-505, budova A, obchodní budova Dingan Dingdu, 68 Dingan Road, Shangcheng District, město Hangzhou, provincie Zhejiang, Čína

Kontaktní číslo: 86-571-85061123; Kontaktní osoba: Zhu Kai (mobilní telefon: 18058800172)

Int'l Cartoon Contest Golden Hat - Knokke-Heist, Belgie

Téma: Participants are free to choose the theme of their entries.

Deadline 30. 12. 2019

<http://caricaturque.blogspot.com/>

11. Tourism Cartoon Competition Eskişehir - Turecko

Téma: “*Letiště*”

Deadline 31. 12. 2019

<http://tourismcartoon.com/en/>

14. HumoDEVA International Cartoon Contest 2019 - Rumunsko

Téma: **volné?**

Deadline: 31. 12. 2019

Více: <http://caricaturque.blogspot.com/>

